

Profesor Marek Belka – gościem Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu

PROF. LENA KOLARSKA-BOBIŃSKA – NOWY MINISTER NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

Prezydent Bronisław Komorowski 3 grudnia 2013 r.
powołał na stanowisko ministra nauki i szkolnictwa
wyższego prof. Lenę Kolarską-Bobińską

– Chcąc budować nowoczesne, mądre społeczeństwo i dynamicznie rozwijającą się gospodarkę, musimy postawić na naukę. To ona jest dziś najefektywniejszym motorem rozwoju społecznego i ekonomicznego – mówi prof. Kolarska-Bobińska. Jak podkreśla, priorytetem jej działań będzie budowanie Polski innowacyjnej, taka chce być dzisiaj również Unia Europejska. – Europa buduje Unię Innowacji, a Polska musi być jej ważną częścią. Musimy wzmocnić pozycję polskiej nauki i polskich uczelni w świecie i współpracę naszych centrów badawczych z zagranicznymi partnerami – zaznacza nowa minister. – To przesłanie jest szczególnie ważne dzisiaj, gdy Rada Unii Europejskiej zatwierdziła w Brukseli nowy program ramowy finansowania badań „Horyzont 2020” oraz program „Erasmus Plus”.

Jak dodaje prof. Kolarska-Bobińska, ważne jest rozwijanie polskiej myśli technologicznej oraz lepsza współpraca uczelni i ośrodków naukowych z przemysłem. Jednym z kluczowych celów na najbliższe lata będzie też podnoszenie jakości studiów. – Jak pokazały badania PISA, oceniające umiejętności uczniów w 65 najbardziej rozwiniętych krajach świata, polscy uczniowie należą do ścisłej czołówki. Takich absolwentów powinny też wypuszczać polskie uczelnie – podkreśla minister nauki.

Lena Kolarska-Bobińska jest profesorem socjologii. W okresie 1991-1997 zajmowała stanowisko dyrektora Centrum Badania Opinii Społecznej. Od 1997 sprawowała funkcję dyrektora Instytutu Spraw Publicznych. Doradzała prezydentom RP: w latach 1992–1995 Lechowi Wałęsie (Komitet Ekonomiczny), w 2001-2005 Aleksandrowi Kwaśniewskiemu (Grupa Refleksyjna), a także pełnomocnikowi rządu do spraw negocjacji członkowskich z Unią Europejską. W wyborach do Parlamentu Europejskiego otrzymała mandat europosła, kandydując z pierwszego miejsca listy Platformy Obywatelskiej w okręgu lubelskim. Jako posłanka Parlamentu Europejskiego zasiadała tam w Komisji ds. Przemysłu, Badań Naukowych i Energii, Komisji Rozwoju Regionalnego i Komisji Petycji. Była w grupie doradców unijnego komisarza ds. badań, innowacji i nauki. W 2011 nominowana została do nagrody MEP Awards dla najbardziej pracowitych posłów Parlamentu Europejskiego w kategorii Energia. Uhonorowana m.in. Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski przyznany przez Prezydenta RP, a także Ordre National du Mérite – odznaczeniem przyznawanym przez Prezydenta Republiki Francji. Jest autorem ponad 300 prac naukowych: książek, artykułów, opracowań i badań naukowych publikowanych w prasie polskiej i zagranicznej. Współpracowała przy tworzeniu serii *Polacy’80*, *Polacy’81*, *Polacy’84*, *Polacy’88*, *Polacy’90* i *Polacy’95*, przygotowywanej przez Instytut Filozofii i Socjologii PAN. Jest członkinią rady programowej Kongresu Kobiet, w 2011 została „ministrem energii, środowiska i rolnictwa” w gabinecie cieni tej organizacji.

Szanowni Państwo

Wszyscy zgodzimy się, że mijający rok był dla naszego środowiska niezmiernie pracowity, ale i efektywny. Cieszy liczba nominacji profesorskich, habilitacyjnych i doktorskich, inaugurowanych projektów, podpisanych umów z partnerami wielu branż, coraz aktywniejsza nasza obecność na wschodnich rynkach edukacyjnych. Dzięki wygranym konkursom znalazły się środki na realizację zamierzeń, które przez kilka lat kiełkowały w pracowniach Uniwersytetu Ekonomicznego (zapraszamy do działu *Na temat*). Te sukcesy dają inspirację kolejnym pomysłodawcom, a nie brakuje ich w naszej uczelni.

Jesień to czas konferencji, Festiwalu Nauki, zjazdów i startu nowych inicjatyw. W tym roku akademickim rozpoczął swoje lekcje na naszej uczelni Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy, organizowany wspólnie z NBP i FPAKE – mamy więc już trzy pokolenia studentów: młodzież, seniorów i „małolaty”. Nie odnotowaliśmy także zjawiska niżu demograficznego na studiach dziennych, a z rankingu MNiSW dowiedzieliśmy się, że jesteśmy najchętniej wybieraną uczelnią ekonomiczną. Cieszą nas te fakty, ale i zobowiązują do stałej aktywności.

W Nowym Roku życzymy Państwu kolejnych sukcesów, ale i czasu na zabawę, wytchnienie, lekturę, wieczór z bliskimi, jak mówi bowiem autor „Czasu w ekonomii” – właśnie tego jednego nie możemy kupić.

Redakcja

Portal

Kwartalnik Uniwersytetu
Ekonomicznego we Wrocławiu
redaguje zespół:

Lucyna Wasylina (red. nacz.),
Tamara Chorążyczewska
Redakcja językowa: Wydawnictwo Uniwersytetu
Ekonomicznego we Wrocławiu
Projekt graficzny: Beata Dębska
e-mail: lucyna.wasylina@ue.wroc.pl,
tamara.chorazyczewska@ue.wroc.pl
tel. 71 36-80-945, 71 36-80-644

Redakcja zastrzega sobie prawo wyboru, dokonywania skrótów i poprawek stylistycznych w dostarczanych materiałach.
Wykorzystanie materiałów zawartych w piśmie tylko za zgodą redakcji.
Dziękujemy wszystkim autorom tekstów i zdjęć wykorzystanych w piśmie.

Spis treści:

Profesor Marek Belka – gość uczelni	2
PERSONALIA	
Pokoleniowa sztafeta	4
Czas w ekonomii	8
Złota Odznaka Honorowa PTE z Wieńcem	11
Nominacje naukowe	13
Opus, Sonata, Preludium	14
Laureaci projektu Mozart	17
Nasze sukcesy	18
Odeszli na zawsze	
– Prof. Tadeusz Jankowski	
– Prof. Zdzisław Hellwig	20
Zdzisław Henryk Hellwig – Uczony i człowiek	27
BYŁO	
Środowiskowa inauguracja roku akademickiego	29
67 inauguracja	30
Święto Nauki we Wrocławiu	32
XVI Dolnośląski Festiwal Nauki	33
IV Gala Pracodawców	34
W obiektywie redakcji	36
NA TEMAT	
Nagroda Nobla z ekonomii w 2013 roku	41
Laboratorium badawcze projektu InKoM już pracuje	43
Paszport do kariery zawodowej	46
Międzynarodowe certyfikaty...	49
Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy	50
Inwestycja w rozwój kompetencji menedżerskich – program IPMA-Student	52
Sukces „Grupy zakupowej” ...	54
KONFERENCJE	56
OKNO NA ŚWIAT	
Polsko-ukraiński projekt angielskojęzyczny...	66
Sabores de Portugal...	67
Kultura i biznes	71
Wizyta w Neuchâtel	73
Pierwsze życie Ukraińców...	75
Z nadzieją ku przyszłości	76
Przystanek w podróży	77
From Russia with love!	79

Profesor Marek Belka

Gość uczelni

Polska w Europie – tak! Euro w Polsce – jeszcze nie

22 listopada br. gościem Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu był prof. Marek Belka – prezes Narodowego Banku Polskiego. W ramach Studium Generale Oeconomiae prof. Marek Belka wygłosił wykład pt. „Czy Polska powinna przyjąć euro?”. Temat zainteresował wiele osób – tak licznej widowni sala Centrum Kształcenia Ustawicznego jeszcze nie miała.

O przystąpieniu do strefy euro dyskutujemy od lat. Chciałbym popatrzeć na problem w trochę inny sposób, a przy okazji przedstawić swoje opinie na temat integracji europejskiej, wspólnej waluty – tak rozpoczął wykład prezes NBP.

– O przystąpieniu do strefy euro nie możemy dyskutować. To musi nastąpić. Tylko kiedy? Po pierwsze – w momencie podpisania układu akcesyjnego w 2004 r. zobowiązaliśmy się do przyjęcia wspólnej waluty europejskiej. Po drugie – to zobowiązanie zostało poparte przez 58% społeczeństwa podczas głosowania nad traktatem akcesyjnym. Oczywiście kryzys 2008 roku doprowadził do zmiany nastawienia Polaków w sprawie przyjęcia euro. Profesor wykazywał złe i dobre strony przyjęcia wspólnej waluty europejskiej i zbudował idealistyczne wzorcowe

warunki, w których wejście Polski do strefy euro byłoby pożądane i możliwe.

Gdybyśmy mieli konkurencyjność taką jak mają Niemcy czy Szwajcarzy, elastyczny rynek pracy, taki jak mają Szwedzi lub Duńczycy, finanse publiczne zaś w kondycji takiej, jak Finlandia czy Estonia, to nie tylko bylibyśmy w unii walutowej zdolni przetrwać, ale bylibyśmy tam naprawdę gwiazdą. Niestety, na razie musimy jeszcze dużo poprawić w naszej gospodarce, aby przyjęcie euro nam nie zaszkodziło – powiedział prezes NBP – Czy doczekamy się takiej sytuacji? Nie wiem, ale trzeba mieć świadomość, że odległość, w jakiej znajdujemy się do tego stanu idealnego, wyznacza stopień trudności funkcjonowania danego kraju od wspólnej strefy walutowej – tymi słowami zakończył prof. Belka swój wykład.

Profesor Marek Belka – polski ekonomista, polityk, wykładowca akademicki, urzędnik w międzynarodowych instytucjach finansowych. Dwukrotnie wicepremier i minister finansów (w 1997 r. i w latach 2001-2002), od 2 maja 2004 do 31 października 2005 roku premier RP, pełnił funkcję sekretarza wykonawczego Komisji Gospodarczej ONZ ds. Europy (UNECE); obowiązki na tym stanowisku objął w 2006 roku, w styczniu 2009 roku został dyrektorem Departamentu Europejskiego Międzynarodowego Funduszu Walutowego; od 11 czerwca 2010 roku pełni funkcję prezesa Narodowego Banku Polskiego. Opublikował ponad 100 prac naukowych, poświęconych głównie teorii pieniądza oraz polityce antyinflacyjnej w krajach rozwijających się. Specjalizuje się w zakresie ekonomii stosowanej oraz współczesnej myśli ekonomicznej. Jest także członkiem Komitetu Nauk Ekonomicznych PAN. Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu w roku 2011 nadał prof. Markowi Belce tytuł *doktora honoris causa*.

Potem nastąpił czas na pytania i odpowiedzi. Chętnych do zabrania głosu było wielu.

Były pytania związane z perspektywą stałych stóp procentowych, z przewidywaną – po raz pierwszy w historii Polski – przewagą eksportu nad importem, z reformą OFE, z naturalną stopą procentową.

Oto kilka cytatów z odpowiedzi Prezesa NBP:

- Wstępnie inflacja w Polsce w III kwartale waha się w okolicach 1,8%. Nie przewiduję wielkiej rewizji tych danych. Może na to mieć wpływ przyrost zapasów, które liczy się jako przyrost PKB.
- Nie przewiduję wpływu reformy OFE na inflację. Decyzje o OFE to nie jest żaden sukces, to jest m.in. przyznanie się do popełnienia istotnych błędów, gdy reforma została wprowadzona.
- Inflacja w granicach zera też nie jest dobra dla kraju. Naturalna stopa procentowa to taka, która równoważy oszczędności z wydatkami w gospodarce. Na całym świecie ta naturalna stopa procentowa się obniża. Niestety, nie ma co się emocjonować tym, że podstawowa stopa procentowa jest najniższa w historii Polski. Mówiąc inaczej – im gorsze perspektywy na przyszłość, tym niższa stopa procentowa.
- To nie jest czas na życie z oszczędności, one bowiem przez wiele lat nie będą przynosić wielkich dochodów. Jakie wynika z tego niebezpieczeństwo? Każdy z nas, na czele z państwami, szuka cudownych recept, nowych „Ambergoldów”.

Profesor Marek Belka życzliwie skomentował wybór nowego ministra finansów Mateusza Szczurka.

Pytano także o przyszłość polskiego złota.

Mamy go niewiele, jest to jeden z najbardziej niestabilnych aktywów i dopóki ja będę prezesem Banku Polskiego, nie będziemy go kupować. Nie będę inwestować Państwa oszczędności w tak niestabilny moim zdaniem instrument.

Co musi się stać, żeby Polska rozważyła swoje wejście do strefy euro?

Sama strefa euro musi uporządkować swój dom. W tej chwili musimy strefę euro traktować jako „cel ruchomy”, zmieniający się z miesiąca na miesiąc. Jak Państwo wywnioskowali z moich wypowiedzi, jestem euroentuzjastą, jeśli chodzi o integrację europejską, natomiast nie jestem entuzjastą wprowadzenia nas do strefy euro.

Czy grozi nam upadek euro?

Istnieje olbrzymia determinacja, żeby euro utrzymać, jednym z powodów jest brak perspektywy, jakie byłyby

konsekwencje eliminacji waluty euro. My, Europejczycy, zapominamy już, jak trudna była przedtem sytuacja, jak trudno było unikać wojen handlowych. Czy wspólny rynek się utrzyma? Integracja i strefa euro są prawdopodobnie największym osiągnięciem Europy ostatnich 50 lat. Może jest to największe osiągnięcie w gospodarce globalnej. Więc nie sadzę, żeby w sytuacji, kiedy euro jest utożsamiane z problemami, można było po prostu z niego zrezygnować. Świat między rokiem 1999 a obecnym bardzo się zmienił, Europa także się zmieniła. W mojej ocenie nie ma powrotu do systemu walutowego sprzed euro. To nie znaczy, że przyszłość strefy euro jest gwarantowana, nie wiemy też, czy wszystkie kraje strefy w niej zostaną.

Banki całkowicie zmieniły swoją światową rolę...

zajął się nie tylko ratowaniem systemu finansowego, ale także – jak się okazuje coraz częściej – ratowaniem wypłacalności kraju, przyjęły więc na siebie funkcje budżetowe, fiskalne. 50 lat temu szefowie banków centralnych to byli anonimowi urzędnicy, dziś to są prawdziwi celebryci.

Taka sytuacja jest niebezpieczna dla polityki centralnej, oczekuje się bowiem od polityki pieniężnej chyba więcej, niż ona jest w stanie spełnić. O wiele więcej jednak zależy od ministra finansów. Polska w tym obszarze jest oazą spokoju – nasza polityka centralna jest bardzo konwencjonalna.

Czy ograniczenia polityczne nie spowodują, że osiągnięcie wyidealizowanych kryteriów, o których pan mówił, stanie się niemożliwe?

To bardzo ważne pytanie. Funkcjonujemy w demokracji, demokracji większościowej. Każdy obywatel, bez względu na majątek, ma w demokracji jeden głos. W demokracji większościowej istnieje zupełnie inna racjonalność polityczna niż racjonalność stricte ekonomiczna. Dlatego proszę się nie obruśzać, że politycy podejmują decyzje nieracjonalne ekonomicznie, ale tego chcą ludzie. W związku z tym musimy mieć całkowitą świadomość, że posunięcia gospodarcze nie muszą być w 100% zgodne z racjonalnością ekonomiczną, co więcej – rzadko istnieje taka sytuacja. Trzeba brać pod uwagę inne czynniki, jak np. potrzebę równości i coś jeszcze trudniejszego do zdefiniowania – poczucie sprawiedliwości.

Tamara Chorańczewska

Studium Generale Oeconomia jest wspólną inicjatywą Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu i Oddziału Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego we Wrocławiu. Studium jest pomyślane jako forum dyskusji nad najważniejszymi wyzwaniami, przed jakimi współcześnie stoją nauki ekonomiczne i praktyka gospodarowania. Wykładowcami Studium są wybitni przedstawiciele nauki i życia gospodarczego.

Pokoleniowa sztafeta – uczyć praktycznie i teoretycznie

W marcu 2013 r. nominację profesorską z rąk Bronisława Komorowskiego, Prezydenta RP, odebrał dr hab. Czesław Zajęc.

Zainteresowania naukowe prof. dr. hab. Czesława Zajęca dotyczą m.in. ekonomiki i organizacji przedsiębiorstwa, społecznych i organizacyjnych problemów przejęć i fuzji przedsiębiorstw, a także kultury organizacyjnej, zachowań człowieka w organizacji, zarządzania zasobami ludzkimi, zarządzania zmianami w przedsiębiorstwie, restrukturyzacji organizacji i zarządzania w przedsiębiorstwach.

Profesor jest ekspertem zarządzania organizacjami i przedsiębiorstwem, posiada bogate doświadczenia menedżerskie i konsultingowe, łączy wiedzę teoretyczną z osobistym doświadczeniem wyniesionym z pracy w służbach HR nowoczesnych instytucji finansowych. W przeszłości pracował bowiem, m.in. w Banku Zachodnim SA (jako specjalista w Departamencie Inwestycji Kapitałowych oraz dyrektor Departamentu Kadr), LUKAS SA/LUKAS Bank SA (na stanowisku dyrektora Departamentu Zarządzania Personalem). Obecnie pracuje na Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu w Katedrze Ekonomiki i Organizacji Przedsiębiorstwa na Wydziale Nauk Ekonomicznych, pracuje w Katedrze Zarządzania Zasobami Ludzkimi w Wyższej Szkole Bankowej we Wrocławiu, a także prowadzi wykłady w Wyższej Szkole Psychologii Społecznej.

Dotychczasowy dorobek autorski i współautorski to 130 publikacji, w tym: 90 oryginalnych, wydanych

i opublikowanych w czasopismach krajowych prac twórczych, 4 monografie, 17 innych publikacji (w tym autorstwo podręcznika akademickiego, autorstwo i współautorstwo podrozdziałów w skrypcie oraz autorstwo podrozdziału w podręczniku), 60 referatów prezentowanych na konferencjach krajowych i międzynarodowych.

Profesor ceni sobie autorstwo i współautorstwo kilkunastu wdrożonych projektów i ekspertyz dla przedsiębiorstw z zakresu: restrukturyzacji organizacji i zarządzania, przeglądów struktur organizacyjnych oraz systemów operacyjnych i rozwiązań w obszarze zarządzania zasobami ludzkimi, w szczególności w zakresie przeglądów stanowisk pracy, systemów okresowych ocen pracowniczych i systemów szkoleń.

Profesor brał udział, m.in. jako wykonawca badań w trzech *Centralnych Programach Badań Podstawowych*, pięciu *Centralnych Programach Badań Resortowych*, trzech programach resortowych, programie badawczym w ramach badań własnych KBN (w latach 2002-2008).

Obecnie realizuje grant z NCN „Zarządzanie zasobami ludzkimi w grupach kapitałowych”.

W dorobku organizacyjnym Profesora są m.in.: praca w Komitecie Redakcyjnym *Argumenta Oeconomica*, współudział w tworzeniu programów MBA naszej uczelni, koordynowanie wymiany naukowej studentów i pracowników z Uniwersytetem Technicznym w Dreźnie, Uniwersytetem we Frankfurcie nad Odrą oraz Fachschule Bingen w ramach programu stypendialnego ERASMUS/SOCRATES. Jest opiekunem kierunku *zarządzanie* na Wydziale Nauk Ekonomicznych, pracuje w kilku komisjach wydziałowych: ds. opiniowania projektów prac doktorskich w dyscyplinie nauk o zarządzaniu, ds. studiów doktoranckich, nostryfikacyjnej, dydaktycznej. Był w latach dziewięćdziesiątych jednym z założycieli Warszawskiego Instytutu Bankowości, jest członkiem Dolnośląskiego Oddziału PAN oraz członkiem Polskiego Stowarzyszenia Zarządzania Kadrami.

W dorobku dydaktycznym Profesora jest naukowe kierownictwo studiami podyplomowymi: *Zarządzanie zasobami ludzkimi* oraz *Psychologia w biznesie* (w Wyższej Szkole Bankowej we Wrocławiu), *Innowacyjny menedżer dla pracodawców i kadr MSP* (w ramach projektu

Kuźnia Kadr realizowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, działanie 2.3.); Profesor wypromował 3 doktorów, jest opiekunem naukowym 8 doktorantów, z których 6 ma otwarte przewody doktorskie. Był recenzentem: 2 rozpraw i dorobku w przewodach habilitacyjnych, 10 prac doktorskich, 7 monografii, 8 projektów badawczych z KBN i NCN, ponad 250 artykułów naukowych, wielu prac magisterskich i licencjackich oraz kilkunastu projektów dla praktyki gospodarczej.

Rozmowa z prof. dr. hab. Czesławem Zajacem

Spotykamy się, Panie Profesorze, w pokoju, który przez kilkadziesiąt lat był miejscem pracy Pana Profesora Bera Hausa. Jest Pan uczniem naszego Mistrza. Jak się Pan czuje w roli spadkobiercy?

Jestem jednym z wielu uczniów prof. Bera Hausa. Cała Katedra, w której mam przyjemność pracować, a także osoby pracujące w innych katedrach, na pozostałych wydziałach, przynajmniej do szkoły Profesora Bera Hausa i mamy satysfakcję, że wyrosliśmy z tego naukowego „pnia”, że mieliśmy możliwość kontaktów i współpracy z Panem Profesorem. Mój związek z Profesorem Hausem rozpoczął się z chwilą, gdy wybrałem Go na promotora i zacząłem uczestniczyć w seminariach magisterskich. Dobrze pamiętam atmosferę tych spotkań. Nasza kilkunastoosobowa grupa spotykała się właśnie w tym pokoju – wypełnionym książkami, pracami naukowymi, notatkami. Pod ścianą stał długi stół, przy którym siadali seminarzyści. Pan Profesor rozpoczynał spotkanie od zaproszenia na herbatę, którą przygotowywał w samowarze – na pierwszych kilku seminariach – osobiście, aby później do rytuału zaparzania zaprosić naszego kolegę Wojtkę Misińskiego. To była taka chwila celebracji, aby już w szczególnie serdecznej atmosferze dyskutować i spierać się na tematy naszych prac, a także w szerszym zakresie prowadzić dyskusje: o zarządzaniu, o przedsiębiorstwach, różnych koncepcjach ekonomii oraz rozmawiać o innych problemach, nie tylko stricte edukacyjnych czy naukowych. Obserwuję z żalem, że zanikła taka atmosfera autentycznej polemiki, dzisiaj seminaria upodobniły się tylko do konsultacji, a studenci, zajęci pracą zawodową już w trakcie studiów, nie mają tej świadomości, jak cenne mogą być takie wspólne dyskusje.

Właśnie mija 30 lat od pierwszego seminarium z prof. Berem Hausem. Pracę magisterską pt. „Wpływ zakładowego systemu wynagradzania na wydajność i efektywność pracy w Zakładach Elektronicznych „Elwro” we Wrocławiu” obroniłem w 1986 roku. Pan Profesor Haus zaproponował mi oraz koledze Wojtkowi Misińskiemu zatrudnienie na uczelni, dzięki czemu spełniło się moje marzenie i mogłem profesjonalnie zajmować się badaniami, pracą naukową.

Przez kilka lat pozostawałem pod opieką naukową prof. Bera Hausa. Doktorem nauk ekonomicznych zostałem w 1992 roku po obronie pracy doktorskiej pt. „Metody budowy strategii w praktyce funkcjonowania przedsiębiorstw”, której promotorem został prof. dr hab. inż. Stefan Wrzosek. Tematyka z zakresu zarządzania strategicznego była w Polsce w tamtym okresie nowym zagadnieniem. Na polskim gruncie zainicjował ją swoją

rozprawą habilitacyjną prof. Jan Jeżak z Uniwersytetu Łódzkiego. Przygotowując pracę doktorską jako stypendysta Sokratesa wyjechałem w 1991 roku na pięciomiesięczny pobyt naukowy do Holandii, na zaproszenie prof. C. Botera. Przebywając w Katedrze Organizacji i Zarządzania Uniwersytetu Technicznego w Eindhoven w Holandii, kierowanej przez prof. Johana van Akenę, miałem możliwość przeprowadzenia badań empirycznych w Centrali korporacji Philipsa, dzięki temu moja praca doktorska miała w tamtych czasach w warunkach polskich nowatorski charakter.

Ma Pan Profesor w swoim zawodowym dorobku etapy aktywności akademickiej i biznesowej. Jak przenikają się te doświadczenia?

W moim zawodowym życiu Pan Profesor Ber Haus był obecny cały czas, mimo że po doktoracie podjąłem decyzję o rezygnacji z pracy naukowej na uczelni. Miałem bowiem w sobie potrzebę sprawdzenia w praktyce zebranej wiedzy, a dodatkowo tak wiele zmian dokonywało się w gospodarce, chciałem w nich uczestniczyć. Oczywiście był też czynnik finansowy, mam trójkę dzieci, trudno więc było utrzymać pięcioosobową rodzinę. Na początku lat dziewięćdziesiątych z Katedry Ekonomiki i Organizacji Przedsiębiorstwa do praktyki gospodarczej odeszło kilku kolegów, a wśród nich także ja. Przeszedłem w połowie 1994 roku do pracy w Centrali Banku Zachodniego SA. Rozpocząłem karierę zawodową w sektorze bankowym, na początku jako specjalista w Departamencie Inwestycji Kapitałowych, a następnie przez cztery lata pracowałem na stanowisku dyrektora Departamentu Kadr.

Będąc w 1995 roku na stażu dla menedżerów personalnych banków komercyjnych z krajów Europy Środkowej, zorganizowanym przez Ministerstwo Finansów Luksemburga, zainteresowałem się formułą studiów MBA. Wtedy też nawiązałem współpracę z prof. Krzysztofem Jajugą i podjęliśmy projekt uruchomienia angielskojęzycznej wersji studiów MBA na naszej uczelni, wraz z partnerami ze Szkoły Biznesu w Marsylii, z Uniwersytetu w Haselt w Belgii, Uniwersytetu w Limerick w Irlandii oraz Szkoły Biznesu w Aachen w Niemczech. Natomiast kontakty z macierzystą katedrą odnowiły się po trzech latach od mojego odejścia, zacząłem ponownie uczestniczyć w konferencjach naukowych, na które przygotowywałem referaty. W 1998 roku zostałem „pozyskany” przez headhunterów do nowo tworzonego LUKAS Banku, którego twórcą śp. Mariusz Łukasiewicz, powierzył mi zadanie zbudowania organizacyjnie i personalnie, praktycznie od podstaw, domeny zarządzania zasobami ludzkimi. W tym banku (obecnie nosi nazwę Credit Agricole Bank Polska) pracowałem jako dyrektor Departamentu Zarządzania Personalem ponad trzy lata, dlatego czuję się współtwórcą części jego sukcesu.

W tamtym okresie moje kontakty z naszą uczelnią były coraz szersze. Podczas jednego ze spotkań prof. Haus zapytał mnie dlaczego nie przygotowuję rozprawy habilitacyjnej, mając doświadczenie praktyczne, wsparte merytoryczną wiedzą. Profesor „dał” mi dwa lata na przygotowanie habilitacji. Taka postawa mobilizowania do pracy była bardzo charakterystyczna dla Pana Profesora. W jednym dniu broniliśmy pracy doktorskiej, a już następnego ranka Pan Profesor pytał o temat

pracy habilitacyjnej. Pamiętam Profesora jako osobę szczególną: człowieka mądrego, życzliwego dla innych, wspierającego nas na życiowych zakrętach. Dlatego też, za namową Profesora, zdecydowałem się odejść z LUKAS Banku. Na tamtym etapie życia powrót do kariery akademickiej nie był prosty. Początki pracy zawodowej na uczelni, po 7 latach przerwy, też nie były łatwe, zwłaszcza że wiązały się z licznymi wyjazdami na zajęcia dydaktyczne na Wydziale w Jeleniej Górze oraz w ośrodkach zamiejscowych uczelni w Kłodzku, Legnicy i Przygodzicach. Bardzo cenne dla mnie w tamtym czasie były życzliwość i merytoryczne wsparcie Pana Profesora Jana Lichtarskiego, kierownika naszej Katedry. Podjąłem również pracę w Wyższej Szkole Bankowej we Wrocławiu. A jednocześnie intensywnie pracowałem nad dorobkiem naukowym. I można powiedzieć, że prawie zmieściłem się w tych dwóch latach, które „wyzначył” mi Profesor Ber Haus. Myślę, że praca w korporacjach nauczyła mnie właśnie takiego systemu pracy: stawiania sobie celów i konsekwentnego dążenia do ich realizacji w określonym czasie. Oczywiście nieoceniona była tutaj rola Pana Profesora Hausa. Konsultowałem z nim koncepcje swojej rozprawy habilitacyjnej oraz książki profesorskiej. W trakcie wspólnych wyjazdów na liczne konferencje miałem także przyjemność brania udziału w rozmowach i dyskusji, nie tylko na tematy zawodowe. Profesor opowiadał o swojej trudnej młodości, czasach wojny, początkach pracy na naszej uczelni. Pan Profesor Ber Haus zajmuje bardzo ważne miejsce w moim życiu.

Jak zmieniła Pana Profesora praca w korporacji? Jak w dydaktyce sprawdza się związek praktyka i teoria?

Reprezentuję dziedzinę nauk ekonomicznych, dyscyplinę nauki o zarządzaniu. Ten obszar wiedzy trudno jest profesjonalnie, naukowo uprawiać, jeśli się nie miało do czynienia z rzeczywistymi (realnymi) problemami zarządzania. Z perspektywy czasu uważam, że moja decyzja o przejściu do banku, mimo że związana była z koniecznością rezygnacji z zatrudnienia na uczelni, z punktu widzenia zawodowego była decyzją optymalną. Miałem bowiem możliwość współuczestniczenia w przemianach gospodarczych. Było to ogromnie ważne doświadczenie zawodowe, zmieniło moją perspektywę postrzegania i oceny wielu problemów. Dla przykładu, jeśli prowadzi się zajęcia na studiach podyplomowych, w których uczestniczą osoby z praktyki – bez doświadczeń w rzeczywistym wymiarze zarządzania trudno byłoby znaleźć z nimi właściwą platformę porozumienia, dostosować się do ich sposobu myślenia oraz oczekiwań. Wydaje mi się, że potrafię taki wspólny język znaleźć z każdym słuchaczem. Również studenci inaczej odbierają wykładow-

cę, który wyjaśnia problemy na przykładach, zna się na wielu systemach operacyjnych, metodach oraz technikach zarządzania wykorzystywanych w praktyce funkcjonowania organizacji. Jako menedżer miałem bowiem możliwość tworzenia różnych rozwiązań i wdrażania ich w specyficznych warunkach, często dalekich od wzorcowego ideału. Musiałem podejmować decyzje, nieraz trudne, i ponosiłem ich konsekwencje. To procentuje także i w dydaktyce. Taki właśnie powinien być model ścieżki rozwoju naukowego. Rozmawiałem kiedyś na ten temat z prof. Stanisławem Nowosielskim i on także podziela mój punkt widzenia. Obaj uważamy, że młody pracownik wyższej uczelni, który realizuje karierę zawodową w obszarze nauk o zarządzaniu, powinien utrzymywać stały i aktywny kontakt z praktyką gospodarczą. Dobrym rozwiązaniem byłaby np. praca przez 2-3 lata w przedsiębiorstwie lub określonym podmiocie sektora publicznego. Połączenie praktyki z dydaktyką oraz pracą badawczą w początkowej fazie kariery zawodowej jest, w moim przekonaniu, odpowiednią drogą rozwoju naukowego. Rozwiązania systemowe dla takiej ścieżki są jednak niełatwe do wyegzekwowania, gdyż występuje wiele barier i problemów organizacyjnych, finansowych, a także prawnych, utrudniających ich wprowadzenie.

Uczelnia podejmuje coraz częściej współpracę na różnych płaszczyznach z biznesem, wiele jest już działań naszych rektorów zmierzających do otwierania się na otoczenie Uniwersytetu, na tworzenie refleksji z instytucjami gospodarczymi – to dobry kierunek. Budowanie takich relacji z innymi środowiskami pozwala również uatrakcyjnić ofertę dydaktyczną. Powinniśmy podejmować wszelkie wysiłki, by zachować uniwersytecki charakter naszej uczelni, uczyć studentów myślenia zorientowanego na rozpoznawanie, diagnozowanie i rozwiązywanie różnorodnych problemów, tak by potrafili odnaleźć się w danym środowisku pracy w biznesie czy w sektorze publicznym, w warunkach dynamicznie zmieniającego się otoczenia. Na obu poziomach studiów oznacza to przekazywanie odpowiedniej wiedzy, kształcenie umiejętności oraz rozwijanie kompetencji społecznych, przydatnych w realizowaniu przez naszych absolwentów przyszłych, różnorodnych karier zawodowych. Przy czym na poziomie licencjackim główny ciężar kształcenia winien, moim zdaniem, spoczywać na wyposażeniu ich w narzędzia związane z określoną specjalizacją studiów i umiejętności posługiwania się tymi narzędziami.

Na poziomie magisterskim natomiast powinniśmy więcej uwagi poświęcać na rozwój ogólnego poziomu wiedzy ekonomicznej studentów, kształcenie umiejętności „myślenia abstrakcyjnego” oraz przygotowywać ich do

podejmowania studiów doktoranckich (III stopnia). Jako opiekun kierunku zarządzanie na Wydziale Nauk Ekonomicznych staram się szeroko i stale współpracować ze wszystkimi kierownikami katedr oraz opiekunami specjalności w zakresie aktualizacji naszych programów nauczania pod kątem ich atrakcyjności rynkowej oraz dopasowania do potrzeb różnych pracodawców.

Pracuje Pan Profesor w katedrze o szerokim spektrum dyscyplinarnym w zakresie nauki o przedsiębiorstwie. W jakim kierunku powinny rozwijać się katedry: wąskiej specjalizacji czy interdyscyplinarności? Czy dostrzega Pan Profesor potrzebę konsolidacji katedr o zbliżonym profilu badawczym? Jaki model organizacyjny i dlaczego polecałby Pan dla rozwoju naszej uczelni?

W uczelni funkcjonuje administracyjny podział na jednostki – wydziały. Mamy praktycznie na każdym z wydziałów zespoły badawcze zajmujące się zarządzaniem. Nie dostrzegam tu problemu. Poza uczelnią, w środowisku ogólnopolskim, jesteśmy postrzegani jako przedstawiciele Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, uczestniczymy bowiem w tych samych lub podobnych tematycznie konferencjach naukowych, konsultujemy swoje programy dydaktyczne. Może rzeczywiście brakuje bliższej, międzywydziałowej współpracy. Korzystnym rozwiązaniem mogłyby być wspólne seminaria, wzajemne recenzowanie prac doktorskich, realizacja wspólnych projektów badawczych i dydaktycznych, w tym także organizacja ponad-wydziałowych studiów podyplomowych. Już są przykłady takiej współpracy. Niedawno rozpoczęliśmy w Katedrze duży projekt badawczy, finansowany przez Narodowe Centrum Nauki, związany z zarządzaniem zasobami ludzkimi w grupach kapitałowych. W składzie zespołu, którym mam przyjemność kierować, poza pracownikami i doktorantkami Katedry Ekonomiki i Organizacji Przedsiębiorstwa, znajduje się także dr Agnieszka Jagoda, pracownik Wydziału Ekonomii, Zarządzania i Turystyki w Jeleniej Górze. Kolejnym przykładem współpracy międzywydziałowej były trzy edycje studiów podyplomowych „Nowoczesny menedżer”, jakie zrealizowaliśmy w ramach projektu Kuźnia Kadr. Uważam, że to była świetna inicjatywa, dobrze odbierana przez zewnętrznych beneficjentów i oczywiście rozwijająca także dla pracowników uczelni. Uczestnicy tych studiów przygotowali interesujące projekty końcowe, w których diagnozowali problemy związane z ich pracą zawodową i proponowali rozwiązania tych problemów. Dzięki dofinansowaniu z Europejskiego Funduszu Społecznego wielu przedstawicieli małych i średnich przedsiębiorstw mogło podnieść swoje kwalifikacje, korzystając z naszej oferty.

Nie ma więc sensu, według mnie, nakazowo łączyć katedry czy tworzyć wąsko sprofilowane wydziały. To nie struktura administracyjna tworzy grunt do współpracy, lecz podobne zainteresowania naukowe i relacje międzyludzkie. Szanse na rozwój uczelni, na sukces edukacyjny i naukowy dostrzegam nie w reorganizacji, ale w tworzeniu atmosfery do współpracy między ludźmi pracującymi na różnych wydziałach i w różnych komórkach organizacyjnych.

Na ścianie Pana pokoju widzę różne certyfikaty, który jest dla Pana najcenniejszy?

Kilka z nich otrzymałem, będąc zatrudnionym w bankach, m.in. za uzyskanie przez Bank Zachodni SA tytułu Najatrakcyjniejszego Pracodawcy Dolnego Śląska oraz Lukas Bank SA tytułu Lidera Zarządzania Zasobami Ludzkimi w Polsce, przyznany za całokształt nowatorskich rozwiązań w dziedzinie HRM – w szczególności za znaczący wkład w stworzenie w tym banku systemów: motywacyjnego, okresowych ocen pracowników i menedżerów oraz doskonalenia i rozwoju menedżerów i pracowników. Z tamtego okresu pracy w banku pochodzi także certyfikat za uczestnictwo w warsztatach prowadzonych przez znanego amerykańskiego psychologa dr. Kevina Hogana. Z mniej odległych czasów jest certyfikat za wygłoszenie (przed dwoma laty) referatu poświęconego przejęciom i fuzjom w Polsce na Międzynarodowej Konferencji Naukowej zorganizowanej przez Uniwersytet w Manili oraz Organizację APBITM na Bali (w Indonezji).

Odpowiadając na Pani pytanie, muszę przyznać, że najbardziej cenię sobie dyplom, jaki otrzymałem z rąk Pani prof. Ewy Konarzewskiej-Gubały i Pana prof. Krzysztofa Jajugi, w podziękowaniu za współpracę przy tworzeniu angielskojęzycznych studiów MBA na Wydziale Zarządzania Informatyki i Finansów.

Jakie plany czekają na realizację?

Nadal ważna jest praca naukowa, badania, kontynuowanie grantu finansowanego przez Narodowe Centrum Nauki, które, mam nadzieję, zaowocują następnymi publikacjami. Ważna jest opieka nad doktorantami, seminarzystami studiów magisterskich i licencjackich, dydaktyka. Jestem także recenzentem, opiniuję projekty badawcze.

Czy dzieci Pana Profesora idą śladem taty?

Chyba tak, ponieważ moja najstarsza córka Ola zamierza rozpocząć naukę na studiach doktoranckich. Również moje bliźniaki „dyskretnie” studiują na naszej uczelni na II stopniu studiów, co ciekawe, nawet mój szef prof. Jan Lichtarski nie wiedział, że uczył moje dzieci.

Czy znajduje Pan Profesor czas na ulubione zajęcia?

Staram się. Praca w korporacji uczy zarządzania czasem, optymalizowania i organizowania zadań. Próbuje zatem wykorzystywać wszystkie wolne chwile, a zainteresowania mam różne: jazda na nartach, na rowerze. Lubię biegać – przez wiele lat biegałem wyczynowo, na długich dystansach; przygotowałem się nawet do mara-

tonu, osiągałem już dobre czasy, ale kontuzja uniemożliwiła mi start. Cenię sobie podróżowanie – szczególnie upodobałem sobie kraje azjatyckie: Indonezję, Bali, Chiny, Tajlandię. Chętnie czytam książki, nie tylko naukowe. Ostatnio, kolejny raz przeczytałem „Greka Zorbę”, „Pana Tadeusza”, „Chłopów”. Odkrywam na nowo wielkość Adama Mickiewicza, Stanisława Reymonta i innych autorów szkolnych lektur. Lubię także książki historyczne, np. autorstwa Pawła Jasienicy. Niedawno zaciekała mnie historia Bałkanów, która jest w obszarze zainteresowań mojego Przyjaciela prof. Mirosława Dymarskiego z Uniwersytetu Wrocławskiego. Od wielu lat interesuję się filatelistyką, obecnie już nieco zapomnianym hobby. Zbieram głównie znaczki Poczty Polskiej. Dzisiaj filatelisci to nieliczne grono entuzjastów, chociaż warto powiedzieć, że na naszej uczelni są uznani w środowisku specjaliści, rzeczoznawcy. Od niedawna interesuję się urządzeniem ogrodów, poszukuję interesujących drzew, traw, krzewów ozdobnych do własnego ogrodu. Wszyst-

kie moje aktywności zawodowe, społeczne, sportowe uzupełniają się, dzięki temu czuję, że jestem w dobrym okresie mojego życia.

Czas w ekonomii

25 czerwca 2013 roku Prezydent RP nadał dr. hab. Stanisławowi Czai tytuł naukowy profesora nauk ekonomicznych

Zdjęcie z serwisu fotograficznego Kancelarii Prezydenta RP

Rozmowa z prof. dr. hab. Stanisławem Czają

Pana ostatnia książka pt. „Czas w ekonomii. Sposoby interpretacji czasu w teorii ekonomii i w praktyce gospodarczej” jest pierwszą w Polsce monografią poświęconą dogłębnej analizie roli czasu w ekonomii i praktyce gospodarczej. Książka została dostrzeżona,

nagrodzona i jest ważnym głosem w dyskusji o specyfice zjawisk ekonomicznych. Czas wydaje się nieodłącznym aspektem wszelkich zjawisk, także zjawisk z obszaru ekonomii.

Jestem zwolennikiem i propagatorem tzw. fizykalizacji ekonomii – chciałabym uświadomić, że **gospodarowanie opiera się na energii, materii i informacji oraz**

Prof. dr hab. Stanisław Czaja

Jest absolwentem (1981) Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu, doktorat obronił w 1989 r., habilitację uzyskał w 1998, tytuł profesora w 2013 r. Pracuje w Katedrze Ekonomii Ekologicznej w Instytucie Ekonomii. Zainteresowania naukowe prof. dr hab. Stanisława Czaja dotyczą m.in. zagadnień mikroekonomii i makroekonomii, tematyki fizykalizacji współczesnej ekonomii i problemów gospodarowania na styku środowisko przyrodnicze - społeczeństwo. Obszary jego zainteresowań obejmują także tematykę rozwoju myśli ekonomicznej, problemów współczesnej ekonomii, funkcjonowania Unii Europejskiej, prawa środowiskowego i instrumentów polityki ekologicznej

Profesor Stanisław Czaja jest członkiem Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego (od 1994 r.), Stowarzyszenia Ekonomistów Środowiska i Zasobów Naturalnych – Oddział Polski (od 1990 r.), Polskiej Akademii Nauk – Polski Komitet Narodowy ds. Międzynarodowego Programu „Zmiany Globalne Geosfery i Biosfery” IGBP Global

Change przy prezydium PAN – 1999, członkiem oddziału wrocławskiego PAN – sekcja ekonomiczna (od 2011 roku), członkiem Stowarzyszenia Instytut Śląski (1994-), członkiem i założycielem Wałbrzyskiego Towarzystwa Naukowego (2000-), członkiem Rady Programowej „Ziemi Kłodzkiej” (1998-).

Profesor jest ekspertem w wielu obszarach naukowych, m.in. w zakresie:

- tworzenia i egzekucji prawa własności intelektualnej i prawa autorskiego na poziomie uczelni i jednostek badawczych oraz w Internecie międzynarodowego, europejskiego i unijnego prawa autorskiego,
- projektowania, wdrażania i oceny instrumentów prawnych i finansowo-ekonomicznych wykorzystywanych w gospodarce, w tym ochronie środowiska przyrodniczego.

W przeszłości współpracował m.in. z Uniwersytetem Glasgow (Wielka Brytania) i Uniwersytetem Ekonomicznym, w St. Gallen (Szwajcaria) – 1989-1991. Jako ekspert współpracuje z Sejmem i Senatem RP, Ministerstwem Środowiska oraz wieloma międzynarodowymi instytucjami, m.in. Bankiem Światowym, UNDP ONZ i instytucjami Unii Europejskiej. Działa aktywnie na rzecz lokalnego środowiska m.in. współpracując z organami samorządu terytorialnego na Dolnym Śląsku i z Sudecką Izbą Przemysłowo-Handlową w Świdnicy.

Profesor Stanisław Czaja jest aktywnym dydaktykiem, prowadzi zajęcia dydaktyczne z 35 przedmiotów. Profesor wypromował 6 doktorów. Był recenzentem: 10 rozpraw i dorobku w przewodach habilitacyjnych, 20 prac doktorskich. Jest autorem i współautorem ponad 80 książek, autorem i współautorem blisko 750 artykułów, pracował przy realizacji 20 krajowych i 12 zagranicznych projektach badawczych i rozwojowych. W dorobku dydaktycznym Profesora jest naukowe kierownictwo studiami podyplomowymi, m.in.: Menedżerskie Studia Podyplomowe „Obsługa i wykorzystanie funduszy unijnych”, WSE w Białymstoku, Studia Podyplomowe „Nowoczesne zarządzanie w administracji publicznej”, PWSZ w Wałbrzychu.

odbywa się w czasoprzestrzeni. Inaczej rzecz ujmując: nie można wszystkiego kojarzyć ze strumieniami pieniężnymi, za pomocą których – pozornie – rozwiązuje się każdy problem. Takiemu zwolennikowi wszechwładzy strumienia pieniężnego wystarczy zaproponować prosty eksperyment: dać mu 2 zł i kazać się tym pieniądzem najeść; nie może biec do sklepu, w którym mógłby za monetę kupić bochenek chleba, musi tylko najeść się tym przedmiotem, który symbolizuje strumień pieniężny. Strumienie pieniężne częściowo i pozornie rozwiązują problemy. W każdym problemie istnieje kilka aspektów. Także aspekt czasu.

Pojęcie czasu intrygowało od wieków filozofów, jest też niezbędnym parametrem opisu świata przez fizyków. Wiele dyscyplin łączy się w podejmowanej przez Pan tematyce

Bardzo sobie cenię filozofię, jako pewien sposób myślenia, dociekania, stawiania pytań. Filozofia pozwala na wszelkie fantazje umysłowe, ale też i na bardzo realistyczne spojrzenie na rzeczywistość. Filozofia jest bardzo precyzyjną dyscypliną – aby otrzymać precyzyjne odpowiedzi, trzeba zadawać bardzo precyzyjne pytania. W ekonomii trudno jest zadawać tzw. dziecięce pytania, w filozofii żadne pytanie nie jest niewłaściwe. To jest fascynujące.

Czy Pana praca jest faktycznie jedną z pierwszych opisujących aspekt czasu w ekonomii gospodarczej?

Przecież czas to jeden z wymiarów rzeczywistości. Dlaczego tematyka analizy temporalnej jest tak rzadko podejmowana przez nauki społeczne i ekonomiczne?

W XX-wiecznej ekonomii nie ma za dużo miejsca na filozofię ekonomii. Współczesna ekonomia poszła w bardziej „techniczny” kierunku – poszukiwania metod, technik, rozwiązywania bardzo konkretnych problemów. Tego nie było w XIX-wiecznej myśli ekonomicznej. Wówczas ekonomia parali się filozofowie, oni zadawali bardzo elementarne pytania. XXI-wiecznemu ekonomieście odpowiedzi na te pytania nie są potrzebne, on podejmuje decyzje na te pytania rzeczywiście. Istnieją więc niezdefiniowane pojęcia ekonomiczne. Na przykład brakuje dobrej definicji ryzyka. Nie ma także jednoznacznej definicji kapitału. Jak odróżnić zasób od kapitału? Bez zrozumienia funkcji czasu tego się nie da zrobić. Ekonomiści chętnie posługują się matematyką, natomiast analiza wymiarowa jest dla nich dyscypliną prawie zbędną. Pytania i problemy filozoficzne oraz metodologiczne wrócą w XXI-wiecznej ekonomii.

Jest Pan ekonomistą i statystykiem, fanem fizyki i nauk przyrodniczych, a jednocześnie na kolejnych edycjach Dolnośląskiego Festiwalu Nauki z pasją przybliży Pan młodzieży sylwetki noblistów-ekonomistów¹. Jest Pan współautorem książki pt. *Liberalizm. Powstanie, rozwój i znaczenie myśli liberalnej*, autorem publikacji

¹ Prof. Stanisław Czaja jest autorem publikacji pt. *Blaski i cienie Nagrody Nobla*, I-BIS, Wrocław 2002.

Sosnówka i okolice: Borowice, Głębock i Marczyce; środowisko geograficzno-przyrodnicze, historia i gospodarka, walory turystyczne². Skąd to zacięcie humanistyczne?

Gdybym nie był ekonomistą, studiowałbym geografę, to była moja ulubiona dyscyplina w szkole średniej. Nie zostałem geografem, wydawało mi się bowiem, że po tych studiach można być tylko nauczycielem. I chociaż bardzo lubię aspekt dydaktyczny mojej obecnej pracy oraz niezwykle sobie cenię kontakt ze studentami, nie chciałem być nauczycielem geografii. Wybrałem więc ekonomię, a ściślej mówiąc cybernetykę ekonomiczną. Na drogach moich naukowych poszukiwań zetknąłem się z fragmentami, a następnie całymi pracami ekologów zajmujących się aspektem ekonomicznym, wśród nich z pracami Nicholasa Georgescu-Roegeny, którego niezwykle sobie cenię i który mnie nadal bardzo inspirowa.

Skąd przeszedł pomysł na podjęcie tego tematu? Czy to konsekwencja Pana poszukiwań naukowych?

Miałem szczęście spotkać na swojej drodze wyraziste postaci, mistrzów, którzy potrafili mnie zachęcić, wskazać na pewne elementy, czy nawet delikatnie popchnąć w kierunku takich wyzwań badawczych. Moja fascynacja pracami Nicholasa Georgescu-Roegeny i innych „fizykalizujących” ekonomistów była tak duża, że praktycznie miałem klarownie opracowaną koncepcję pracy habilitacyjnej wcześniej niż tematykę doktoratu. Mam taką własną metodyczną wskazówkę życiową – żyjemy, skupiając się głównie na praktycznym rozwiązywaniu codziennych kwestii, czasami jednak warto zająć uwagę czymś, co zostanie na dłużej. W pracach rygorowych, które muszę realizować na swojej ścieżce naukowej, postanowiłem podejmować właśnie takie zadania. Była więc okazja, by zająć się entropią, modelem funkcji produkcji, czasem. Następny temat, który chcę podjąć, to przestrzeń, model czasoprzestrzeni w ekonomii jest także mało eksplorowanym obszarem.

Fascynuje Pana patrzenie wstecz. A jednak jeden z rozdziałów Pana pracy nosi tytuł futurystyczny: Czas a nowe wyzwania ekonomii. Jakie to wyzwania?

Jest kilka takich problemów. Fascynujące jest miejsce czasu w koncepcjach rozwoju zrównoważonego i trwałego, ekologii czasu człowieka. Inny temat to funkcjonowanie człowieka w epoce odbioru czasu w społeczeństwie non-stop. Jeszcze inny to teoria chaosu a czas, zwłaszcza próba umiejscowienia w czasie i przestrzeni zdarzeń, elementów, które świadczą o chaotyczności, być może losowości. Gdybyśmy umieli je precyzyjnie umiejscowić, potrafilibyśmy je precyzyjnie rozpozna-

wać, przewidywać – to marzenie wszystkich zajmujących się prognozami. To poszukiwanie odpowiedzi na filozoficzne pytania – czy rzeczywistość jest deterministyczna czy indeterministyczna, czy zdarzenia są losowe, czy z góry określone istotnymi przyczynami.

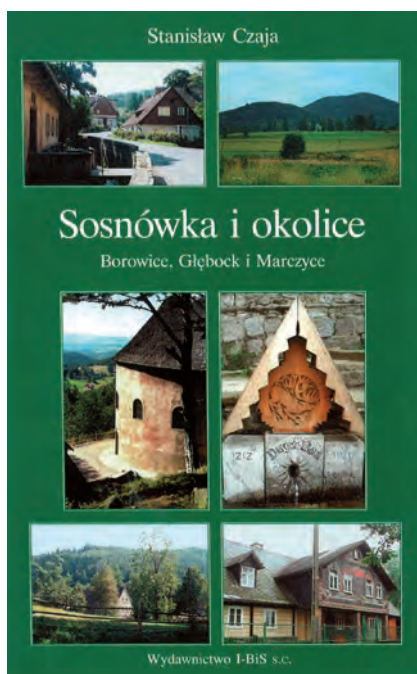
Problem polega między innymi na tym, że na trajektorię przebiegu (rozwoju) zdarzeń, zjawisk czy procesów wpływa wiele czynników. Są takie wrażliwe punkty, w których czynniki 3-, 4-rzędne wpływają na rzeczywisty przebieg ścieżki i wówczas, jeśli nie zidentyfikujemy tego punktu i przyczyny, nie będziemy w stanie przewidywać. Wtedy wydaje nam się to zdarzeniem przypadkowym, losowym.

Zajmował się Pan Programem Milenijnym³. Miał być zakończony w 2015 roku. Tymczasem świat przeżył kryzys gospodarczy. Czy to on przyczynił się do jego niepowodzenia?

Bez wątpienia to jeden z czynników, ale myślę, że nie jedyny. Gdybyśmy się przyjrzieli Celom Milenijnym, podpisałby się pod nimi każdy humanista, nikt przecież nie chce, aby ludzie byli głodni, dzieci umierały, panowała bieda czy istniał analfabetyzm. Kryzys z pewnością utrudnił realizację tego programu. Ale gdyby go nie było i tak sądzę, że nie udało by nam się zrealizować celów, u podstawy programu bowiem brakowało woli ich realizacji. Póki co, były to zaledwie deklaracje: jesteśmy za, ale nie jesteśmy w stanie znaleźć środków na ich urzeczywistnienie. W 2013 roku jesteśmy daleko, daleko od zakładanych w 2000 roku celów. Być może z tych cząstkowych efektów, z tego ziarna urodzi się z czasem coś wielkiego, na miarę ludzkiej cywilizacji i Bouldingowskiego „statku kosmicznego Ziemia”.

Widzi Pan takie optymistyczne ziar-na idei w Polsce?

Nie patrzę na świat tak lokalnie. Ja jestem przede wszystkim Ziemianinem, później Europejczykiem, a dalej Polakiem i patrzę na świat z takiej perspektywy. Z dużym zainteresowaniem przyglądam się rozdrożu, na jakim znajduje się budowanie społeczeństwa informacyjnego i towarzyszącej mu gospodarki opartej na wiedzy. Nie wiem, w jakim kierunku się to rozwinie. Mam nadzieję, że świat pójdzie w kierunku, za którym optuję – gdzie jest dużo tolerancji i swobody, indywidualnej i społecznej radości życia, tzn. nie ma sytuacji, w której ktoś coś komuś nakazuje. Mam możliwość korzystania z różnych technologii, ale bez przymusu. Chcę mieć możliwość porównywania punktów widzenia, bez narzucania mi ich i bez narzucania ich innym ludziom. Z ciekawością obserwuję wiele nowych zjawisk, np. kompresję czasu – czas nabrał nowego wymiaru przez to, że realizujemy więcej zadań w jego

² Profesor Czaja jest autorem i współautorem ponad 80 książek, w tym m.in.: „Wyzwania współczesnej ekonomii” (2012), „Ekologiczne podstawy procesów gospodarowania” (2002 i 2007), „Analiza kosztów-korzyści w wycenie środowiska przyrodniczego” (2012) czy „Rozwój polskiej myśli ekonomicznej na przestrzeni wieków” (1997, 2001 i 2004), a także podręczników z mikroekonomii i makroekonomii.

³ Projekt Milenijny (ang. United Nations Millennium Project) stanowi część Deklaracji Milenijnej, przyjętej na Zgromadzeniu Ogólnym ONZ w 2000 roku. Projekt skupia się na kwestiach wojny i pokoju, zdrowia, ubóstwa oraz w szczególności zobowiązuje bogate kraje do podjęcia działań na rzecz poprawy warunków życia na świecie, w szczególności w krajach tzw. trzeciego świata.

jednostce. Dziś irytuje 10-sekundowe czekanie na transfer danych w Internecie, podczas gdy kiedyś człowiek spokojnie czekał 2 tygodnie na list z takimi samymi informacjami.

W 2002 roku wydał Pan książkę „Bla-ski i cienie Nagrody Nobla”. Skąd ta-kie zainteresowania?

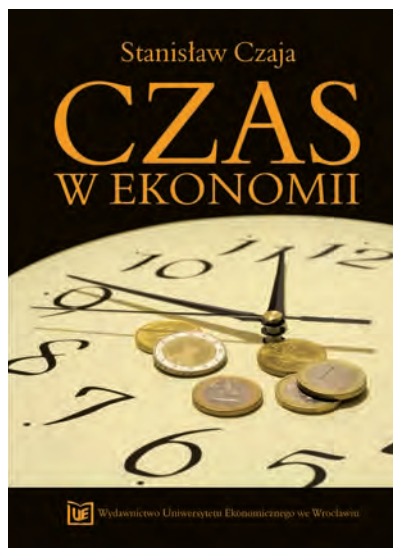
Postaci laureatów Nagrody Nobla w dziedzinie ekonomii są niezwykle inte-resujące, często ich życie nie potwier-dzało teorii, które tworzyli. Pokazują oni, że nie ma monopolu na wiedzę, na mądrość, na prawdę. To uczy poko-ry. Mam podobne spostrzeżenia także dlatego, że zajmuję się rozwojem my-śli ekonomicznej. Z tej perspektywy widzę przemijalność naszych dzieł.

Warto czasami zadawać sobie pytanie: co po nas zosta-nie? Ja wiem, co pozostanie po mnie – moja ukochana książeczka o Sosnówce.

Byłem pierwszy, który taką napisał, zawsze będę tu pre-kursorem, a ponadto była ona spełnieniem mojego mło-dzieńczego marzenia. Mam jednak jeszcze inne niespeł-nione marzenia. Należy się z nimi zmierzyć.

Nad czym Pan teraz pracuje i co Pan czyta?

Czytam ostatnio książki o pochodzeniu rodzaju ludzkie-go i jego formach aktywności życiowej. Nurtuje mnie problem, od kiedy możemy mówić o gospodarowaniu w świecie gatunku ludzkiego. Mam także do napisania,

a w zasadzie dokończenia, dwie książ-ki, którym poświęciłem już dużo pra-cy: *Rozwój myśli ekonomicznej*, którą mam nadzieję napisać z prof. Bogu-sławem Fiedorem, oraz *Rozwój myśli ekonomiczno-ekologicznej*. Inspirujący jest dla mnie temat różnorodnego trak-towania przestrzeni w ekonomii oraz tematyka informacji.

Co czytam? Bardzo dużo, czytam kil-ka książkę na raz, czasopisma nauko-we, chętnie oglądam filmy o fizyce i astronomii. Mam księgozbiór liczący około dwudziestu tysięcy woluminów. Staram się też zainteresować nauką następców, mam w domu dwóch mło-dych mężczyzn wchodzących w etap szkolny – Tomka i Kamila.

Przy tylu formach aktywności: dydaktyk, naukowiec, badacz, pisarz, podróżnik, ojciec i mąż musi być Pan mistrzem zarządzania czasem

Fakt, wystarcza mi niewiele snu, do niedawna spałem 3 godziny na dobę, teraz, z wiekiem, chyba potrzebuję go nieco więcej. I tak bardzo żał mi, że doba ma tylko 24 godziny, a czas nie jest produktem, który można ku-pić. Tym bardziej trzeba dobrze wykorzystać ten czas, który jest każdemu z nas przypisany.

Dziękuję za rozmowę

Tamara Chorążyczewska

Złota Odznaka

Honorowa PTE z Wieńcem

Zarząd Krajowy Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego uhonorował prof. Bożenę Klimczak – w dowód uznania wybitnych zasług na rzecz PTE – Złotą Odznaką Honorową PTE z Wieńcem. Uroczystość odbyła się 28 listopada 2013 r. w trakcie obrad IX Kongresu Ekonomistów Polskich.

Profesor dr hab. Bożena Klimczak jest od 1966 r. pra-cownikiem naukowo-dydaktycznym Uniwersytetu Eko-nomicznego we Wrocławiu. W uczelni uzyskała kolejne stopnie naukowe oraz tytuł profesora nauk ekonomicz-nych. Od 1993 r. jest aktywnym członkiem Polskiego To-warzystwa Ekonomicznego. We wrocławskim Oddziale PTE pełniła funkcję prezesa w latach 1993-2001 oraz 2005-2010 i funkcję wiceprezesa w kadencji 2001-2004. Obecnie jest członkiem prezydium i zarządu Od-działu PTE we Wrocławiu.

W ciągu dwudziestu lat aktywności kierowała i współ-uczestniczyła w działalności statutowej. Była organiza-torem (szczególnie w latach dziewięćdziesiątych) cie-szących się dużą popularnością we Wrocławiu spotkań dyskusyjnych, m.in. z: Hanną Gronkiewicz-Waltz, Anną Fornalczyk, Zytą Gilowska, Urszulą Płowiec, Jadwigą Staniszkis, Zdzisławem Sadowskim, Janem Waszkiewiczem

Prezes PTE prof. Elżbieta Mączyńska wręcza Odznakę prof. Bożenie Klimczak

i Władysławem Sidorowiczem. Patronowała seminariom interdyscyplinarnym, w których uczestniczyli zarówno ekonomiści, jak i przedstawiciele prawa, socjologii, demografii i medycyny. Wyniki tych dyskusji zostały utrwalone w monograficznych zeszytach Wrocławskiego Biuletynu Gospodarczego. Profesor Bożena Klimczak zapoczątkowała tradycję patronatu prof. Wincetego Stysia (współzałożyciela wrocławskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego). W Oddziale wrocławskim imienia Wincetego Stysia odbywały się uroczyste seminaria poświęcone działalności naukowej patrona, również utrwalone w zeszytach Wrocławskiego Biuletynu Gospodarczego. Profesor Bożena Klimczak reprezentowała wrocławski Oddział PTE w Radzie Strategii Dolnego Śląska, pracując nad pierwszym dokumentem Strategii Dolnego Śląska w 2010 roku. Profesor Bożena Klimczak jako członek prezydium i Zarządu Krajowego Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego w latach 1993-2001 oraz 2005-2010 uczestniczyła w pracach Zarządu Krajowego, pełniąc funkcję członka komisji majątkowej powołanej do uregulowania statusu majątkowego nieruchomości znajdujących się w posiadaniu oddziałów terenowych PTE. Od 1997 r. jest członkiem Sądu Konkursu im. Edwarda Lipińskiego oraz członkiem Kapituły Złotej Odznaki Honorowej PTE z Wieńcem. W ramach działalności statutowej Zarządu Krajowego uczestniczyła w konferencjach i kongresach ekonomistów polskich. Efektem tych prac są publikacje w monografiach Wydawnictwa Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego m.in.:

- *Rola edukacji w przygotowaniu mobilnych i aktywnych uczestników rynku pracy*, w: *Jak tworzyć w Polsce nowe miejsca pracy*, red. A. Noga, Warszawa 2003,
- *Instytucje publiczne i prywatne w procesie transformacji polskiej gospodarki*, w: *Zmiany instytucjonal-*

ne w polskiej gospodarce rynkowej, red. A. Noga, Warszawa 2004,

- *Etyka i ekonomia*, red. B. Klimczak, A. Lewicka-Strzałecka, Warszawa 2009,
- *Nieoczekiwany dar wolności*, w: *Nauki ekonomiczne wobec wyzwań współczesności*, red. B. Fiedor, Z. Hockuba, Warszaw 2009.

Profesor Bożena Klimczak jest autorką 225 artykułów naukowych opublikowanych w czasopismach krajowych i zagranicznych oraz 53 monografii naukowych i dydaktycznych. Podręcznik pt. *Mikroekonomia*, wydawany jest od 1991 r. przez Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego, ukazał się w nakładzie 26 tysięcy egzemplarzy (w 8 wydaniach rozszerzonych i uzupełnionych), otrzymał także nagrodę (w 1992 r.) w konkursie Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego. Monografia pt. *Etyka gospodarcza* uzyskała w 1997 r. nagrodę im. Edwarda Lipińskiego. Praca naukowa prof. Bożeny Klimczak została wyróżniona wieloma nagrodami Rektora, nagrodami Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Ministra Edukacji Narodowej i Sportu. W rankingu cytowań ekonomistów polskich opracowanym przez „Gazetę Bankową” w kwietniu 2011 r. znajdowała się na 35 miejscu wśród 350 osób. W 2012 r. otrzymała Nagrodę Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za całokształt działalności naukowej i dydaktycznej. Praca dydaktyczna profesor Bożeny Klimczak również została wyróżniona wieloma nagrodami Rektora, nagrodą Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki oraz Medalem Komisji Edukacji Narodowej. W 2012 r. praca naukowa i dydaktyczna prof. Bożeny Klimczak została uhonorowana monografią jubileuszową pt. „Gospodarowanie – ekonomia – wartości”. Wybitne osiągnięcia zawodowe prof. Bożena Klimczak łączy z ofiarną pracą społeczną w Polskim Towarzystwie Ekonomicznym.

Wykorzystano informacje z uzasadnienia nadania Złotej Odznaki Honorowej PTE z Wieńcem.

NOMINACJE NAUKOWE

NOMINACJA PROFESORSKA

Prof. dr hab. Bogusława Drelich-Skulska pracuje w Katedrze Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych na Wydziale Nauk Ekonomicznych. Kieruje również Biurem Współpracy Międzynarodowej na Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu.

Profesor Bogusława Drelich-Skulska jest autorem i redaktorem naukowym 6 książek oraz ponad 60 artykułów naukowych poświęconych procesom gospodarczym i

politycznym w Azji Wschodniej, a także pomysłodawcą oraz organizatorem cyklu międzynarodowych konferencji naukowych „Azja-Pacyfik” podejmujących problemy ekonomiczne w tym regionie świata. Efektem tych debat naukowych jest począwszy od 2008 r. publikacja cyklu prac naukowych zawierających referaty poświęcone społecznym, ekonomicznym i politycznym aspektom rozwoju krajów ASEAN oraz takich potęg gospodarczych, jak: Japonia, Chiny czy Korea Południowa. Z jej inicjatywy w 2011 r. zostało powołane na naszej uczelni Centrum Badań Azji i Pacyfiku. Prof. Bogusława Drelich-Skulska jest z powołania w składzie Komitetu Prognoz „POLSKA 2000 PLUS” przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk na kadencję 2011-2014.

Pod kierunkiem naukowym prof. Bogusławy Drelich-Skulskiej powstało 10 rozpraw doktorskich.

HABILITACJE

dr Joanna Dębicka otrzymała tytuł doktora habilitowanego w dziedzinie nauk ekonomicznych, w dyscyplinie finanse, rozprawa *Modelowanie strumieni finansowych w ubezpieczeniach wielostanowych*

DOKTORATY

Wydział Nauk Ekonomicznych

mgr Maria Zdzisława Knecht-Tarczewska – rozprawa *Kształtowanie i ocena jakości oferty marketingowej centrów handlowych*, promotor: dr hab. Jarosław Woźniczka, prof. UE

mgr Wojciech Zbigniew Maciejewski – rozprawa *Czynniki wyboru uczelni ekonomicznej jako miejsca studiowania (na przykładzie Dolnego Śląska)*, promotor: dr hab. Andrzej Graczyk, prof. UE

mgr Adam Piotr Majgier – rozprawa *Negatywna selekcja w zamówieniach publicznych na usługi*, promotor: prof. dr hab. Bożena Klimczak

mgr Kacper Tomasz Mulawa – rozprawa *Instytucje pośrednictwa na rynkach nieruchomości w Polsce po 1989 roku*, promotor: prof. dr hab. Bożena Klimczak

mgr Karolina Maria Olszewska – rozprawa *Fuzje i przejęcia przedsiębiorstw w sektorze technologii informacyjnych i komunikacyjnych w Unii Europejskiej*, promotor: dr hab. Jarosław Kundera

mgr inż. Małgorzata Maria Pol – rozprawa *Problemy oceny ekonomicznej efektywności wykorzystania biomasy nieleśnej i odpadów komunalnych do produkcji energii*, promotor: prof. dr hab. Stanisław Czaja

mgr Artur Strzelczyk – rozprawa *Kształtowanie długu konsumenta w bankowych operacjach związanych z kartami kredytowymi*, promotor: prof. dr hab. Dorota Korenik

mgr Jowita Anna Świerczyńska – rozprawa *Skutki przyjęcia przez Polskę unijnego systemu celnego*, promotor: prof. dr hab. Jan Rymarczyk

mgr Agnieszka Irena Tkaczyszyn – rozprawa *Proces integracji sektora bankowego w Unii Europejskiej*, promotor: dr hab. Ewa Pancer-Cybulska, prof. UE

Wydział Zarządzania, Informatyki i Finansów

mgr Bernadetta Fijałkowska – rozprawa *Ocena skutków ekonomicznych restrukturyzacji samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej podległych samorządowi województwa dolnośląskiego*, promotor: dr hab. Waldemar Dotkuś, prof. UE

mgr Aleksandra Iwanicka – rozprawa *Analiza wpływu zewnętrznych czynników na prawdopodobieństwo ruiny w wieloklasowym modelu ryzyka*, promotor: prof. dr hab. Stanisław Heilpern

mgr Michał Jakubiak – rozprawa *Komisjonowanie produktów jako element sterowania przepływami w węzłach logistycznych*, promotor: prof. dr hab. Stanisław Krawczyk

mgr Monika Leśnik – rozprawa *Karta Max jako metoda oceny Kapitału Intelktualnego w przedsiębiorstwie*, promotor: dr hab. Małgorzata Nycz, prof. UE

mgr Tomasz Mikulski – rozprawa *Strategie narodowych koncernów w globalnym sektorze poszukiwania i wydobywania ropy naftowej*, promotor: dr hab. Jerzy Niemczyk, prof. UE

mgr Anna Nikodem-Słowikowska – rozprawa *Zastosowanie modeli struktury zależności w analizie portfeli ubezpieczeń*, promotor: prof. dr hab. Stanisław Heilpern

mgr Tomasz Piwowski – rozprawa *Kulturowe uwarunkowania sukcesu fuzji w sektorze usług finansowych*, promotor: prof. dr hab. Jan Skalik

mgr Łukasz Szydełko – rozprawa *Controlling procesów w strategii przedsiębiorstwa*, promotor: prof. dr hab. Edward Nowak

Opus, Sonata, Preludium

V konkurs NCN rozstrzygnięty

NARODOWE CENTRUM NAUKI

Narodowe Centrum Nauki (NCN) to agencja wykonawcza, powołana w wyniku reformy systemu finansowania nauki, wspierająca badania podstawowe, czyli prace eksperymentalne lub teoretyczne podejmowane przede wszystkim w celu zdobycia nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów, bez nastawienia na bezpośrednie praktyczne zastosowanie ani użytkowanie. Centrum regularnie ogłasza konkursy na projekty badawcze, stypendia doktorskie i staże podoktorskie.

W piątej edycji konkursów OPUS, PRELUDIUM i SONATA finansowanie otrzyma ponad tysiąc projektów z obszaru nauk humanistycznych, nauk o życiu i nauk ścisłych.

We wszystkich trzech grupach: nauk humanistycznych, społecznych i o sztuce; nauk o życiu oraz nauk ścisłych i technicznych złożono ponad 4,5 tys. wniosków, a finansowanie otrzymało ponad tysiąc z nich.

Ogromną popularnością wśród naukowców cieszył się konkurs OPUS kierowany do wszystkich naukowców. Na 523 zakwalifikowane projekty przeznaczono niemal 250 mln zł. Prawie 54 mln zł NCN przeznaczyło na finansowanie 167 wniosków nagrodzonych w konkursie SONATA, kierowanym do osób mających stopień naukowy doktora od co najwyżej pięciu lat. W konkursie PRELUDIUM finansowanie otrzymało 388 projektów o łącznej wartości niemal 40 mln zł – o finansowanie badań mogli ubiegać się naukowcy znajdujący się na początku swojej kariery naukowej i nie posiadający jeszcze stopnia naukowego doktora. W tej kategorii wnioski najczęściej zgłaszane są przez studentów studiów doktoranckich.

Miło nam poinformować, że projekty zgłoszone przez naszych pracowników w panelu HS4 znalazły się w pierwszej dziesiątce najwyższej ocenionych (OPUS – 4 wnioski, SONATA – 2 wnioski). Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu złożył 40 wniosków, z których 11 otrzymało finansowanie.

Finaliści piątej edycji konkursu NCN

OPUS 5

prof. dr hab. Stanisław Heilpern
dr hab. Janusz Łyko
prof. dr hab. Jarosław Witkowski
prof. dr hab. Danuta Strahl
dr inż. Maja Kiba-Janiak

SONATA 5

dr Katarzyna Piwowski-Sulej
dr Jakub Drzewiecki

PRELUDIUM 5

mgr Tomasz Wysocki
mgr Anna Król
mgr Łukasz Żabski
mgr Adam Zajac

Krótkie charakterystyki projektów

OPUS 5

Projekt zgłoszony przez prof. dr. hab. Stanisława Heilperna z Katedry Statystyki pt. *Niestandardowe wieloosobowe produkty ubezpieczeniowe uwzględniające zależność między ubezpieczonymi* został sklasyfikowany na pozycji 3 listy rankingowej. Głównym celem projektu jest analiza struktury probabilistycznej w ubezpieczeniach grupowych dotyczących małżonków. W odróżnieniu od klasycznego podejścia przyjmuje się założenie o zależności długości życia obydwu małżonków. Badaniu zostaną poddane trzy modele wielostanowe, na podstawie których zostanie przeprowadzona analiza wpływu stopnia tej zależności na wartości rent małżeńskich.

W projekcie można wyróżnić dwa główne nurty badań. Pierwszy, dotyczy modelowania ubezpieczeń na dwa życia, a drugi, zagadnień finansowych związanych z długowiecznością i zapadalnością na śmiertelne choroby. W drugim nurcie badań rozpatrywane będą następujące produkty ubezpieczeniowe: hipoteki i renty odwrócone oraz Accelerated Death Benefits i Life and Viatical Settlement nie stosowane jeszcze na rynku polskim. W grancie biorą udział: prof. dr hab. Stanisław Heilpern – kierownik, dr hab. Joanna Dębicka, dr Agnieszka Marciniuk (pracownicy Katedry Statystyki).

Zespół pod kierownictwem dr. hab. Janusza Łyko, prof. UE został sklasyfikowany na pozycji 5 listy rankingowej w panelu HS4 do realizacji projektu badawczego pt. *Nowe aspekty regresywnie proporcjonalnej alokacji korzyści i należności*.

Cel projektu: Najbardziej powszechną zasadą alokacji korzyści i należności jest podział proporcjonalny. Nie w każdej sytuacji jest on jednak możliwy do zastosowania ze względu na duże dysproporcje układu wag, na podstawie których jest dokonywany. W takim przypadku jednym z możliwych rozwiązań jest dystrybucja regresywnie proporcjonalna. Celem badań jest uzyskanie rezultatów dotyczących własności takich podziałów, a w szczególności ich zależności od warunków brzegowych. W ramach projektu zostaną zaadoptowane istniejące, dla podziałów proporcjonalnych, oraz opracowane

nowe efektywne algorytmy degresywnej alokacji korzyści i należności. Projekt będzie realizowany w zespole: dr hab. Janusz Łyko, prof. UE – kierownik projektu (Katedra Matematyki i Cybernetyki), dr inż. Radosław Rudek – główny wykonawca (Katedra Technologii Informatycznych), dr Piotr Dniestrzański – główny wykonawca (Katedra Matematyki i Cybernetyki), dr hab. Andrzej Misztal – wykonawca (Katedra Metod Ilościowych w Ekonomii, Wydział Inżynieryjno-Ekonomiczny), mgr Katarzyna Cegiłka – wykonawca (Katedra Matematyki i Cybernetyki).

Zespół pod kierownictwem prof. dr. hab. Jarosława Witkowskiego został sklasyfikowany na pozycji 6 listy rankingowej w panelu HS4 do realizacji projektu badawczego pt.: *Metody zarządzania w japońskich łańcuchach dostaw w Polsce i Wielkiej Brytanii*.

Nadrzędną hipotezą badawczą projektu jest twierdzenie, iż japońskie metody i techniki zarządzania mają charakter uniwersalny, niezależnie od różnic w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, w którym są transponowane. Cele naukowo-poznawcze projektu to:

- przeprowadzenie analizy porównawczej czynników decydujących o lokalizacji japońskich przedsiębiorstw w Polsce i w Wielkiej Brytanii,
- zdiagnozowanie organizacji i funkcjonowania procesów zaopatrzeniowo-produkcyjnych w japońskich łańcuchach dostaw zlokalizowanych na terenie Dolnego Śląska i południowo-wschodniej Anglii,
- analiza porównawcza doboru i kształtowania partnerskich relacji w badanych krajach z uwzględnieniem różnic w poziomie kapitału społecznego.

Cele aplikacyjne projektu to:

- 1) identyfikacja sposobów eliminowania oporu wobec zmian związanych z wprowadzaniem japońskiego stylu zarządzania w krajach europejskich,
- 2) określenie warunków i dobrych praktyk w zakresie współdziałania władz lokalnych z japońskimi przedsiębiorstwami w celu poprawy jakości życia mieszkańców.

W projekcie pod kierunkiem prof. Jarosława Witkowskiego uczestniczyć będą pracownicy naukowo-dydaktyczni Katedry Zarządzania Strategicznego i Logistyki na Wydziale EZiT. Rolę głównych wykonawców pełnić będą: dr Anna Baraniecka i dr inż. Maja Kiba-Janiak. W projekcie zaplanowano również udział ekspertów zagranicznych z Uniwersytetu Oxfordzkiego oraz Tokyo University of Science.

Zespół pod kierownictwem prof. dr. hab. Danuty Strahl został sklasyfikowany na pozycji 8 listy rankingowej w panelu HS4 do realizacji projektu badawczego pt.: *Rozwój inteligentny a wrażliwość na kryzys ekonomiczny w wymiarze regionalnym – metody pomiaru*. Projekt będzie realizowany w latach 2014-2015 przez zespół złożony z przedstawicieli trzech uczelni: Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu – prof. dr. hab. Danuta Strahl, dr. hab. Małgorzata Markowska, dr. hab. Elżbieta Sobczak, prof. UE, dr Beata Bał-Domańska (kadra Zakładu Ekonometrycznych Analiz Regionalnych w Katedrze Gospodarki Regionalnej na Wydziale EZiT); Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie – dr. hab. Andrzej Sokołowski,

prof. UEK i Politechniki Rzeszowskiej – dr Marek Sobolewski.

Podjęcie problemu wynika z dwóch zasadniczych przesłanek:

- 1) poszukiwania przyczyn zjawisk kryzysowych jako obowiązku badawczego dla budowania cywilizacyjnego rozwoju globalnego i regionalnego;
- 2) oceny roli inteligentnego rozwoju w osłabianiu zjawisk kryzysu ekonomicznego w wymiarze regionalnym.

Dr inż. Maja Zofia Kiba-Janiak samodzielnie będzie realizować projekt badawczy pt. *Logistyka w strategiach rozwoju miast. Analiza porównawcza stolic miast europejskich*, którego celem jest opracowanie modelu teoretycznego projektowania, realizacji i ewaluacji strategii logistycznej miasta uwzględniającego holistyczne podejście do długofalowych rozwiązań z zakresu przemieszczania osób, ładunków i informacji z nimi związanych w mieście. Cel zostanie osiągnięty w wyniku szeroko przeprowadzonych badań, m.in.: wywiadów zogniskowanych ze światowymi ekspertami z dziedziny logistyki miejskiej oraz badań ankietowych przeprowadzonych wśród przedstawicieli samorządów lokalnych stolic państw europejskich.

SONATA 5

Kierownik projektu i główny wykonawca dr Katarzyna Piwowar-Sulej będzie realizować grant pt. *Funkcja personalna w organizacji zorientowanej na projekty*. Celem naukowym projektu stanie się rozpoznanie, analiza i ocena działań związanych ze specyfiką realizacji funkcji personalnej w przedsiębiorstwach zorientowanych na projekty. Owa specyfika polega na dwutorowym przebiegu tej funkcji (na arenie ogólnooorganizacyjnej oraz w obrębie jednostkowego projektu). Uwaga zostanie skupiona na spójności tej funkcji oraz roli poszczególnych podmiotów w jej kształtowaniu. Brak kompleksowego, naukowego ujęcia funkcji personalnej może rzutować nie tylko na efektywność jednostkowych projektów, ale – co istotne – całych organizacji zorientowanych na projekty. Zrealizowanie celu naukowego projektu badawczego umożliwi zatem wypełnienie tej luki wiedzy.

Dr Jakub Drzewiecki z Katedry Teorii Organizacji i Zarządzania samodzielnie będzie realizować projekt badawczy pt. *Decyzje dotyczące outsourcingu a modele biznesu polskich przedsiębiorstw w kontekście koncepcji granic organizacji*.

Celem projektu badawczego jest identyfikacja i charakterystyka obustronnych zależności między decyzjami dotyczącymi outsourcingu, a kształtem modeli biznesowych polskich przedsiębiorstw. Punktem wyjścia dla problemu badawczego jest tutaj koncepcja granic organizacji, a w szczególności – przesłanki uruchamiające procesy zmian tych granic (w tym: możliwości wykorzystania szans i przeciwdziałania zagrożeniom ze strony otoczenia). Realizacja projektu umożliwi określenie stopnia i sposobu, w jaki:

- kształt modelu biznesowego przedsiębiorstwa determinuje formę przedsięwzięcia outsourcingowego oraz

- decyzje dotyczące stosowania outsourcingu i wyboru jego formy wpływają na proces rekonstrukcji modelu biznesowego.

Realizacja projektu powinna umożliwić lepsze poznanie procesu tworzenia i zmiany granic przedsiębiorstwa poprzez ukazanie mechanizmu wydzielenia oraz wzbogacenie wiedzę dotyczącą form współpracy przedsiębiorstw, szczególnie w kontekście decyzji podejmowanych przez menedżerów. Projekt przyczyni się również do lepszego poznania i zrozumienia istoty modelu biznesu, jego funkcji, wpływu na pozostałe elementy rzeczywistości organizacyjnej, w tym sposobu, w jaki wpływa na decyzje dotyczące kształtu łańcucha wartości.

PRELUDIUM 5

Mgr Tomasz Wysocki realizuje projekt pt. *Dlaczego każdy chce studiować? Wybory edukacyjne absolwentów szkół średnich w perspektywie ekonomii tożsamości*. Celem projektu jest zbadanie, dlaczego tak wiele osób idzie na studia, skoro czasem bardziej opłaca im się zacząć pracować zarobkowo zaraz po szkole średniej, i dlaczego tak wiele osób wybiera kierunki, których ukończenie nie pomaga w znalezieniu zatrudnienia. Przede wszystkim jestem zainteresowany tym, jak normy (np. postrzeganie ludzi, którzy nie ukończyli studiów, jako mniej inteligentnych lub po prostu gorszych) wpływają na decyzje absolwentów szkół średnich. Opiekunem naukowym jest dr hab. Maria Piotrowska, prof. UE z Katedry Ekonomii Matematycznej.

Mgr Anna Król realizuje projekt pt. *Zastosowanie metod hedonicznych do uwzględniania różnic jakości dóbr we wskaźnikach dynamiki cen*, którego głównym celem jest rozwiązanie problemu braku skutecznej metody pomiaru rzeczywistej zmiany ceny w sytuacjach występowania różnic w jakości porównywanych dóbr. Problem ten zauważono pod koniec XX w., kiedy to gwałtowny postęp techniczny oraz pojawienie się nowych technologii spowodowały przyspieszenie zmian jakości dóbr, skutkując tym, że dobra obecne na rynku przestały być porównywalne z dobrami, których ceny były obserwowane w przeszłości. W rezultacie klasyczne metody mierzenia zmian cen obciążone były błędem, który z reguły objawiał się w zawyżaniu wyznaczanych stóp wzrostu cen. Efektem aplikacyjnym projektu będą wypracowane nowe metody i techniki korygowania różnic jakości dóbr we wskaźnikach dynamiki cen, wraz ze wskazaniem warunków ich stosowalności. Efektem poznawczym projektu będą wyznaczone hedoniczne wskaźniki zmian cen dla wybranych grup dóbr heterogenicznych (m.in. nieruchomości, samochody, sprzęt RTV, sprzęt IT i ICT), które wzbogacą stan wiedzy o dynamice cen na rynkach tych dóbr w Polsce na przestrzeni kolejnych trzech lat.

Projekt realizowany będzie przez pracowników i doktorantów Katedry Ekonometrii na Wydziale Zarządzania, Informatyki i Finansów. Merytoryczny nadzór nad badaniami sprawuje prof. Józef Dziechciarz. W pracach pod kierownictwem mgr Anny Król uczestniczyć będzie również mgr Marta Targaszewska.

Mgr Łukasz Żabski realizuje naukowy projekt badawczy pt.: *Efektywność nadzoru właścicielskiego nad spółkami komunalnymi w województwie dolnośląskim*, którego głównym celem jest ocena efektywności sprawowania nadzoru właścicielskiego nad spółkami prawa handlowego, w których udziały lub akcje posiadają gminy województwa dolnośląskiego. Celowi głównemu towarzyszą następujące szczegółowe cele badawcze:

Cele poznawcze umożliwią identyfikację systemu sprawowania nadzoru właścicielskiego w spółkach komunalnych w województwie dolnośląskim przez:

- przegląd głównych postulatów teorii ekonomii i nauk o zarządzaniu dotyczących organizacji i realizacji nadzoru właścicielskiego w przedsiębiorstwach,
- określenie elementów polityki właścicielskiej JST obejmującej cel i zakres sprawowania nadzoru właścicielskiego w spółkach komunalnych,
- zidentyfikowanie modeli, zasad i narzędzi nadzoru właścicielskiego wykorzystywanych w spółkach prawa handlowego z udziałem jednostek samorządu terytorialnego.

Cele metodyczne dotyczące analizy i oceny efektywności nadzoru właścicielskiego w spółkach komunalnych w województwie dolnośląskim zawierają:

- identyfikację czynników determinujących efektywny nadzór właścicielski w spółkach należących do sektora publicznego,
- określenie metod, narzędzi analizy i oceny sprawowania nadzoru właścicielskiego w spółkach,
- sformułowanie koncepcji pomiaru i oceny efektywności sprawowania nadzoru właścicielskiego w spółkach z udziałem jednostek samorządu terytorialnego.

Projekt badawczy będzie realizowany w latach 2014-2016 na Wydziale Inżynierjno-Ekonomicznym Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu przez mgr. Łukasza Żabskiego (kierownika projektu) i prof. dr hab. inż. Barbarę Olszewską (promotora).

Mgr Adam Zając realizuje projekt pt. *Wytworzenie, właściwości i zastosowanie biomimetycznej skóry pośredniej grubości (Nowy opatrunek na rany formowany in situ)*.

W ramach przyznanego grantu z NCN zostanie opracowana metoda wytwarzania biomateriałów wzorowanych na budowie oraz funkcji macierzy skóry ssaków (naskórek i część skóry właściwej). Zostaną uzyskane membrany i laminaty sieciowane specjalnie wyselekcjonowanymi dla nich połączeniami organicznymi i nieorganicznymi. Podstawowym celem prowadzonych badań na substytucji skóry jest osiągnięcie trwałej regeneracji skóry z odtworzeniem funkcjonalności i estetyki uszkodzonej tkanki. Nowatorski charakter projektu polega na zastosowaniu nowych biokompozytów do leczenia rozległych lub głębokich uszkodzeń skóry, które charakteryzują się opóźnionym procesem gojenia. Problem ten jest poważnym wyzwaniem dla współczesnej medycyny. Synteza, badania chemiczne i fizyko-chemiczne dotyczące projektu będą wykonywane w laboratoriach Katedry Chemii Bioorganicznej naszego Uniwersytetu.

Laureaci projektu MOZART

Trzech pracowników Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu uzyskało finansowanie projektów badawczych w ramach II edycji Miejskiego Programu Wsparcia Szkolnictwa Wyższego i Nauki oraz Sektora Aktywności Gospodarczej MOZART.

Rada Miejska Wrocławia przyjęła 5 lipca 2012 r. uchwałę o wspieraniu finansowym projektów w ramach partnerstw utworzonych przez naukowców i firmy, których celem jest powstanie nowych produktów, usług oraz innych rozwiązań mających pozytywny wpływ na rynek pracy we Wrocławiu. W 2013 r. przeprowadzono już po raz drugi konkurs, w ramach którego najlepsze partnerstwa otrzymały od Gminy Wrocław dofinansowanie z przeznaczeniem na realizację zaproponowanych projektów. O dofinansowanie mogą ubiegać się partnerstwa złożone z: firm działających na terenie Wrocławia i zatrudniających tu pracowników oraz naukowców w stopniu co najmniej doktora, zatrudnionych na uczelni na stanowiskach pracownika naukowo-dydaktycznego lub naukowego, bądź w jednostkach naukowych na stanowisku pracownika naukowego. Miasto finansuje wynagrodzenia naukowców.

Finansowanie z programu MOZART II uzyskali:

- dr Jarosław Ignacy – projekt *Analiza atrakcyjności inwestycyjnej gmin Aglomeracji Wrocławskiej*
- dr Łukasz Jurek – projekt *Zatrudnienie i rozwój zawodowy osób z pokolenia Y: problemy i wyzwania z perspektywy polityki personalnej*
- dr Łukasz Olipra – projekt *Zwiększenie liczby pasażerów w Porcie Lotniczym we Wrocławiu poprzez poprawę jakości funkcjonowania portu i świadczonych usług oraz poszerzenie i uatrakcyjnienie siatki połączeń lotniczych*

Dr Jarosław Ignacy z Katedry Zarządzania Strategicznego w okresie od października 2013 r. do września 2014 wraz z partnerem JP Weber Sp. z o.o. na zlecenie Urzędu Miejskiego Wrocławia realizuje projekt *Analiza atrakcyjności inwestycyjnej gmin Aglomeracji Wrocławskiej*. Charakterystyka projektu: Terytorialny aspekt zjawisk i procesów mających wpływ na lokalizację inwestycji przez inwestorów krajowych i zagranicznych zostanie przeanalizowany na podstawie doświadczeń firmy JP Weber oraz badań własnych naukowca. Usystematyzowanie wiedzy na temat czynników wpływających na atrakcyjność inwestycyjną Aglomeracji Wrocławskiej (z wykorzystaniem m.in. badań ankietowych inwestorów oraz gmin) umożliwi określenie jej silnych oraz słabych stron w porównaniu z innymi aglomeracjami krajowym i zagranicznymi. Będzie stanowił też podstawę opracowania rankingu atrakcyjności inwestycyjnej gmin Aglomeracji Wrocławskiej. Analiza powiązań strategii inwestycyjnych firm ze strategiami rozwoju jednostek samorządu terytorialnego (jst) umożliwi określenie sposobów zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej jst oraz określenie najlepszych praktyk w tym zakresie. Wskaza-

ne działania umożliwią zdynamizowanie rozwoju całej Aglomeracji Wrocławskiej, dzięki poprawie warunków inwestycyjnych i jakości obsługi inwestorów co korzystnie wpłynie na rynek pracy dzięki poprawie warunków inwestycyjnych, zwiększeniu liczby inwestorów oraz zmniejszeniu bezrobocia.

JP Weber Sp. z o.o. od kilkunastu lat wspiera inwestorów międzynarodowych w ich bazie Polskie inwestycje, wspiera polskie firmy w ekspansji międzynarodowej (m.in. działania w sferze podatkowej i prawnej).

Dr Łukasz Jurek z Katedry Socjologii i Polityki Społecznej realizuje projekt pt. *Zatrudnienie i rozwój zawodowy osób z pokolenia Y: problemy i wyzwania z perspektywy polityki personalnej* w partnerstwie z firmą KRUK SA. Celem partnerstwa jest wsparcie merytoryczne firmy KRUK SA w zakresie kreowania polityki personalnej nastawionej na zatrudnianie i rozwój zawodowy osób z pokolenia Y. Tak sformułowany cel główny można podzielić na dwa cele szczegółowe: deskryptywny i normatywny.

Cel deskryptywny związany jest z diagnozą sytuacji zawodowej osób z pokolenia Y na wrocławskim rynku pracy. Planuje się, że w toku prac badawczych opracowany zostanie profil psychospołeczny przedstawicieli tej grupy, dzięki któremu będzie można określić ich specyficzne potrzeby, problemy, oczekiwania i preferencje odnoszące się do życia zawodowego.

Cel normatywny związany jest z określeniem narzędzi wspierających politykę personalną firmy. Chodzi tutaj o zasugerowanie konkretnych rozwiązań, których zastosowanie zwiększy szanse i ograniczy zagrożenia wynikające z zatrudniania osób z pokolenia Y. Rozwiązania te dotyczyć będą różnych obszarów zarządzania zasobami ludzkimi, m.in.: (1) doboru kanałów i narzędzi komunikacyjnych, które powinny być stosowane w procesie rekrutacji osób młodych; (2) konstrukcji systemu motywacyjnego; (3) działań nastawionych na ograniczenie „rotacji” personelu i utrzymanie względnej stabilności kapitału ludzkiego; (4) profilaktyki wypalenia zawodowego; (5) określenia efektywności poszczególnych metod szkoleniowych, (6) programu zarządzania talentami (*high potential*).

Dr Łukasz Olipra z Katedry Polityki Ekonomicznej i Europejskich Studiów Regionalnych realizuje w partnerstwie z Portem Lotniczym Wrocław SA projekt pt. *Zwiększenie liczby pasażerów w Porcie Lotniczym we Wrocławiu poprzez poprawę jakości funkcjonowania portu i świadczonych usług oraz poszerzenie i uatrakcyjnienie siatki połączeń lotniczych*

Projekt składa się z trzech projektów cząstkowych obejmujących:

- 1) badanie jakości funkcjonowania portu lotniczego we Wrocławiu oraz satysfakcji i preferencji pasażerów. Na podstawie ankiet przeprowadzonych wśród pasażerów zostanie opracowany raport na temat jakości funkcjonowania portu lotniczego oraz charakterystyki podróży pasażerów korzystających z portu lotniczego we Wrocławiu.
- 2) badanie zapotrzebowania na nowe połączenia lotnicze w największych firmach zagranicznych na terenie Wrocławia.
- 3) przygotowanie ekspertyzy na temat możliwości i potencjalnych sposobów wykorzystania transportu lotniczego w promocji miasta i regionu oraz zwiększeniu ruchu turystycznego we Wrocławiu.

W pierwszej edycji konkursu MOZART w 2012 r. także udział wzięli pracownicy Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu.

Z finansowania projektu-stażu pt. *Zaprojektowanie modelu wirtualnej jednostki organizacyjnej oraz jej implementacja* skorzystała **dr Iwona Chomiak-Orsa** z Katedry Inżynierii Systemów Informatycznych Zarządzania przygotowując we współpracy z partnerem Centrum Innowacji ProLearning koncepcję wirtualnej jednostki organizacyjnej świadczącej w zdalny sposób usługi oferowane przez przedsiębiorstwo. Kluczowym produktem

stażu jest m.in. opracowanie koncepcji funkcjonowania zdalnej jednostki, wraz z charakterystyką zakresu realizowanych funkcjonalności oraz opisu nowych usług

Dr Hanna Kociemska z Katedry Finansów realizowała staż we współpracy z Dolnośląskim Centrum Chorób Serca Medinet sp. z o.o. na temat: *Rozwój Dolnośląskiego Centrum Chorób Serca Medinet sp. z o.o. a Partnerstwo Publiczno-Prywatne*. Przedmiotem stażu było opracowanie długoterminowej koncepcji rozwoju Spółki, w tym ocena realizacji inwestycji z wykorzystaniem partnerstwa publiczno-privatnego. Autorka planuje wykorzystanie efektów wybranych analiz do części badań w ramach opracowywanej rozprawy habilitacyjnej.

Dr Mirosław Moroz z Katedry Ekonomiki i Organizacji Przedsiębiorstwa realizował projekt pt. *Stworzenie e-usługi uzyskania odszkodowania za pośrednictwem dedykowanego serwisu internetowego* we współpracy z Ubezpieczeniaonline.pl sp. z o.o. Celem stażu jest opracowanie i wdrożenie serwisu internetowego, który w kompleksowy sposób skojarzy osoby poszkodowane z kancelariami odszkodowawczymi. Przygotowane rozwiązanie ma pionierski charakter na polskim rynku.

Zainteresowanych współpracą naukowców i firmy zapraszamy na stronę www.wca.wroc.pl, zapytania prosimy przesyłać na adres mozart@um.wroc.pl.

NASZE SUKCESY

Doktorat *honoris causa* dla prof. Andrzeja Gospodarowicza

Państwowy Ukraiński Uniwersytet Finansów i Handlu Międzynarodowego z Kijowa postanowił uhonorować rektora naszej uczelni prof. Andrzeja Gospodarowicza tytułem doktora *honoris causa*, o czym pisemnie w grudniu 2013 r. poinformował rektor ukraińskiej uczelni prof. Oleksandr Pokreszczuk.

Nagroda Ministra NiSW

Prof. zw. dr hab. Andrzej Gospodarowicz otrzymał w listopadzie 2013 r. indywidualną Nagrodę II stopnia za osiągnięcia organizacyjne przyznaną przez prof. Barbarę Kudrycką – ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Odznaka Honorowa PTE z Wieńcem

Zarząd Krajowy Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego w dowód uznania wybitnych zasług na rzecz PTE przyznał Profesor Bożenie Klimczak Złotą Odznakę Honorową PTE z Wieńcem.

Kategoria A dla wszystkich Wydziałów

We wrześniu Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego opublikowało listę 963 jednostek wraz z ocenami cząstkowymi oraz przyznaną kategorią. 32% jednostek uzyskało kategorię A. Wszystkie wydziały naszej uczelni sklasyfikowano w grupie HS1EK i otrzymały kategorię A, zajmując kolejno następujące pozycje rankingowe: Wydział Inżynieryjno-Ekonomiczny – 6 miejsce, Wydział

Zarządzania, Informatyki i Finansów – 12, Wydział Nauk Ekonomicznych – 17 i Wydział Ekonomii, Zarządzania i Turystyki – 22.

Punktacja czasopism Wydawnictwa UE we Wrocławiu

Z ogromną satysfakcją informujemy, że w najnowszej ocenie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego nasze czasopisma uzyskały następującą punktację:

Argumenta Oeconomica 15 pkt. – lista A

Biblioteka Regionalisty 5 pkt.

Ekonometria 9 pkt.

Ekonomia 8 pkt.

Didactics of Mathematics 6 pkt.

Informatyka Ekonomiczna 8 pkt.

Mathematical Economics 6 pkt.

Nauki Inżynierskie i Technologie 4 pkt.

Nauki o Finansach 9 pkt.

Nauki o Zarządzaniu 7 pkt.

Nauki Społeczne 6 pkt.

Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu 7 pkt.

Śląski Przegląd Statystyczny 5 pkt.

Finałści programu MOZART

Trzech pracowników Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu uzyskało finansowanie projektów badawczych w ramach II edycji Miejskiego Programu Wsparcia Szkolnictwa Wyższego i Nauki oraz Sektora Aktywności

Gospodarczej MOZART. Finaliści II edycji projektu MOZART to: dr Jarosław Ignacy, dr Łukasz Jurek i dr Łukasz Olipra.

Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego przyznał dotacje

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu uzyskał z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego 7 dotacji, w ramach naboru wniosków na realizację zadań publicznych w zakresie edukacji publicznej, na projekty związane z organizacją konferencji lub wydaniem publikacji naukowej. Dofinansowanie otrzymali: **prof. dr hab. Andrzej Rapacz, Jolanta Łojek**: publikacja – Zeszyt Prac Naukowych UE we Wrocławiu zawierający artykuły naukowe przygotowane na polsko-czesko-słowacką konferencję naukową studentów, doktorantów i kadry naukowej *Gospodarka turystyczna w regionie. Przedsiębiorstwo. Samorząd. Współpraca* RN/BNG/SPE-74-12/12; konferencja naukowa – Polsko-czesko-słowacka konferencja naukowa studentów, doktorantów i kadry naukowej *Gospodarka turystyczna w regionie. Przedsiębiorstwo. Samorząd. Współpraca* RN/BNG/SPE-74-13/13

prof. dr hab. Stanisław Korenik, mgr Agnieszka Krześ: konferencja naukowa – Międzynarodowa Konferencja Naukowa *Wyzwania współczesnej gospodarki regionalnej – wiedza, władza, innowacje* RN/BNG/SPE-74-11/13; **prof. dr hab. Romuald Jończy, dr Monika Grabowska**: publikacja – *Edukacyjny, zarobkowy i definitywny exodus młodzieży z obszarów peryferyjnych Dolnego Śląska i jego skutki dla zrównoważonego rozwoju regionalnego* RN/BNG/SPE-74-30/13;

prof. dr hab. Danuta Strahl, Marzena Mizera: konferencja naukowa – organizacja XXI konferencji naukowej *Gospodarka lokalna i regionalna w teorii i praktyce*, RN/BNG/SPE-74-16/13;

dr hab. Bożena Borkowska, prof. UE, dr Grażyna Wrzeszcz-Kamińska: konferencja naukowa – *Partnerstwo Publiczno-Prywatne w teorii i praktyce*, RN/BNG/SPE-74-19/13;

dr inż. Dorota Kwiatkowska-Ciotucha: publikacja – przygotowanie oraz wydanie publikacji *Absolwent Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu – metodyka badań losów zawodowych absolwentów*, RN/BNG/SPE-74-20/13;

Laureat Programu stypendialnego prezydenta Wrocławia

Tomasz Żołniak, doktorant profesora Andrzeja Graczyka (na Wydziale Nauk Ekonomicznych) jest laureatem tegorocznego Programu stypendialnego prezydenta Wrocławia dla doktorantów w kategorii Stypendium im. Wincentego Stysia przyznawane w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych. Drugim laureatem jest Agnieszka Sorokowska (Uniwersytet Wrocławski). Stypendium przyznano po raz pierwszy, a konkurencja była bardzo liczna – o stypendium ubiegało się 140 osób. Uroczystość wręczenia dyplomów laureatom Programu stypendialnego prezydenta Wrocławia odbyła się podczas otwartego posiedzenia Kolegium Retorów Uczelni Wrocławia, Opola i Zielonej Góry w dniu 15 listopada 2013 roku.

Laureaci projektu „Najlepszy dyplom roku”

24 października 2013 r. podczas posiedzenia Senatu Uniwersytetu Ekonomicznego Wicemarszałek Województwa Dolnośląskiego Radosław Mołoń nagrodił najlepszych absolwentów tegorocznej edycji projektu „Najlepszy Dyplom Roku”*. Decyzją Komisji uczelnianej nagrody zostały przyznane czterem absolwentom Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. Laureaci to:

- **Anna Rokitnicka** – praca pt. *Analiza i ocena zarządzania domem pomocy społecznej na przykładzie Domu Pomocy Społecznej dla dorosłych „Prząśnik” w Brenniku*; promotor prof. dr hab. inż. Barbara Olszewska (Wydział Inżynieriino-Ekonomiczny)
- **Emilia Maria Szmytkie** – praca pt. *Wykorzystanie rachunku kosztów działań w praktyce gospodarczej wybranych przedsiębiorstw*; promotor dr hab. Jacek Potocki, prof. UE (Wydział Ekonomii, Zarządzania i Turystyki)
- **Joanna Rajter** – praca pt. *Przejście z ewidencji podatkowej na księgi rachunkowe na przykładzie firmy X*; promotor dr hab. Waldemar Dotkuś, prof. UE (Wydział Zarządzania, Informatyki i Finansów)
- **Agnieszka Szańca** – praca pt. *Cultural Differences in project management*; promotor prof. dr hab. Jan Rymarczyk (Wydział Nauk Ekonomicznych).

Wydział ZliF członkiem EFMD

Wydział Zarządzania, Informatyki i Finansów dołączył do grona prestiżowych instytucji zrzeszonych w European Foundation for Management Development, które odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu międzynarodowego podejścia do edukacji. Wydział ZliF rozpoczął procedurę uzyskania akredytacji EPAS zgłaszając do oceny dwa programy: Bachelor Studies in Finance (BSF) – trzyletnie studia na poziomie licencjackim i Master Studies in Finance (MSF) – dwuletnie studia na poziomie magisterskim.

Sukcesy Wydziału Zarządzania, Informatyki i Finansów

Wydział Zarządzania, Informatyki i Finansów w wyniku przeprowadzonej w dniach 1-3 lipca 2013 r. oceny instytucjonalnej przez Polską Komisję Akredytacyjną, otrzymał ocenę POZYTYWNA. Ocenę Wydziału ZliF przeprowadzał zespół składający się z ekspertów Polskiej Komisji Akredytacyjnej oraz ekspertów międzynarodowych. W uzasadnieniu możemy przeczytać: „Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdza, iż Wydział Zarządzania, Informatyki i Finansów Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu realizuje strategię rozwoju spójną ze strategią Uczelni uwzględniającą politykę zapewnienia wysokiej jakości kształcenia, spełnia wymagania dotyczące konstrukcji, efektywności i doskonalenia wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, oraz współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, a także zapewnia właściwą jakość kształcenia na prowadzonych studiach doktoranckich i podyplomowych. Działalność prowadzona przez Wydział Zarządzania, Informatyki i Finansów Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu spełnia przyjęte kryteria jakościowe w stopniu uzasadniającym wydanie oceny pozytywnej.”

Następna ocena działalności Wydziału nastąpi w roku akademickim 2019/2020.

Wydział Zarządzania, Informatyki i Finansów otrzymał jako jeden z dwóch wydziałów w Polsce uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk ekonomicznych w dyscyplinie finanse. Są to pierwsze uprawnienia w kraju!

Współautorka projektu Kuźnia Kadr 2 nagrodzona

Mgr Agnieszka Pietrus-Rajman – lektor SJO, otrzymała prestiżowe I wyróżnienie w kategorii indywidualnej nagrody European Language Label za projekt „Kuźnia Kadr 2, czyli wzmocnienie potencjału rozwojowego Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu poprzez rozszerzenie oferty edukacyjnej i szkolenie kadry dydaktycznej obszar V projektu: Internacjonalizacja Biznesu – szkolenia otwarte”.

Bilans rekrutacji na studia

Na stronie MNiSW opublikowano Raport z rekrutacji na studia w 2013/2014 roku. Po raz kolejny nasza uczelnia cieszyła się największą popularnością wśród wszystkich uczelni ekonomicznych w kraju. Na studia stacjonarne pierwszego stopnia wpłynęły 7284 podania. Na drugim miejscu znalazł się Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie (5886 podań). Łącznie w roku akademickim 2013/2014 na studia przyjęto 476.809 osób, w tym 366.449 na uczelni publiczne i 110.360 osób na uczelni niepubliczne. Najchętniej wybierane przez kandydatów kierunki to (w kolejności): informatyka, prawo, **zarządzanie**, budownictwo, mechanika i budowa maszyn, **ekonomia**, **zarządzanie i inżynieria produkcji**,

automatyka i robotyka, inżynieria środowiska, **finanse i rachunkowość**.

Praca dyplomowa dobrze oceniona

Ewa Kłosowska z Wydziału Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu zakwalifikowała się do II etapu konkursu Polsko-Szwajcarskiej Izby Gospodarczej, organizatora konkursu na prace dyplomowe „Swissstandards.pl. Od teorii do praktyki”. Tytuł pracy dyplomowej: *Znaczenie marki i kraju pochodzenia technologii w percepcji klienta jako element procesu decyzyjnego i decyzji zakupowych na przykładzie szwajcarskich marek*.

Nagrodzono pracę doktorską Małgorzaty Matyi

Praca doktorska **Małgorzaty Matyi** pt. *Ekonomiczne i społeczne wyniki działalności rolniczych spółdzielni produkcyjnych w województwie opolskim* otrzymała I nagrodę w kategorii prac doktorskich i habilitacyjnych w Konkursie na Najlepszą Pracę Badawczą z Zakresu Spółdzielczości. Promotorem doktoratu jest **prof. zw. dr hab. inż. Barbara Olszewska**, kierownik Katedry Zarządzania Przedsiębiorstwem na Wydziale Inżynieryjno-Ekonomicznym

Nasza drużyna wśród finalistów konkursu E&Y

Miło nam poinformować o sukcesie drużyny w składzie: Anastasiya Mudryk, Kamil Mecner, Janusz Bajdel, Bartłomiej Mielnik. Wymienieni studenci II roku studiów Master Studies in Finance na Wydziale Zarządzania, Informatyki i Finansów, zajęli II miejsce w finale ogólnopolskiego konkursu „Praktyka inżynierii finansowej” organizowanego przez E&Y.

Od es z l i na zawsze

Prof. dr hab. inż. Tadeusz Jankowski
(1927–2013)

Pana dr. Tadeusza Jankowskiego poznałem na początku lat 60-tych ubiegłego wieku. Był On adiunktem w Katedrze Ekonomiki i Organizacji Gospodarsztw Rolnych ówczesnej Wyższej Szkoły Rolniczej we Wrocławiu, a ja studiowałem na Wydziale Rolniczym. Gdy po studiach zostałem asystentem dr. Jankowskiego, zaproponował mi

współpracę w zakresie opracowania kilku projektów baz surowcowych zakładów przemysłu owocowo-warzywnego i gminnych spółdzielni. Dobre efekty tej współpracy zaowocowały kolejnymi propozycjami współpracy badawczo-naukowej.

W 1968 r. dr Jankowski habilitował się i objął kierownictwo Katedry Ekonomiki Rolnictwa w Wyższej Szkole Ekonomicznej we Wrocławiu. Później był promotorem mojej pracy doktorskiej obronionej w 1972 r. na Wydziale Gospodarki Narodowej i recenzentem w moim przewodzie habilitacyjnym w 1978 r. Uczestniczyłem też w szerokich badaniach naukowych kierowanych przez doc. Jankowskiego na temat efektywności ekonomicznej nawożenia mineralnego.

Profesor Tadeusz Jankowski był przez kilkanaście lat przewodniczącym Zespołu Wdrożeniowego ds. Postępu w Rolnictwie przy Wydziale V PAN. Włączył mnie w skład tego Zespołu i przez cały okres jego istnienia uczestniczyłem w jego pracach poznając bliżej wielu uczonych z różnych ośrodków naukowych. Był aktywnym człon-

kiem Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Rolnictwa, Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego i Towarzystwa Naukowego Organizacji i Kierownictwa. Zachęcił mnie do uczestnictwa w działalności tych organizacji. Razem zorganizowaliśmy wiele konferencji naukowych i szkoleń dla praktyków.

W 1980 r. rozpocząłem pracę naukową w Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu w zakładzie kierowanym przez doc. Jankowskiego. Współpraca układała się dobrze. Wspólnie podejmowaliśmy inicjatywy, które owocowały między innymi bliższą współpracą z przemysłem cukrowniczym, w którym wcześniej pracowałem. Podjęliśmy też współpracę z ośrodkami naukowymi w NRD, głównie z Uniwersytetem im. Humboldta w Berlinie. Razem odbyliśmy dwutygodniowy staż naukowy w tej uczelni. Poza kontaktami służbowymi czasem spotykaliśmy się też na gruncie prywatnym. Razem działaliśmy w Zjednoczonym Stronnictwie Ludowym – prof. Jankowski był prezesem Stronnictwa na uczelni. Profesor Tadeusz Jankowski włączył się aktywnie w działalność „Solidarności”. Katedra w tamtym okresie była swojego rodzaju miejscem azylu dla represjonowanych działaczy „Solidarności”, głównie za sprawą prof. Jankowskiego.

Wiele lat wcześniej, po 1956 r. dr Jankowski był zastępcą kierownika Wydziału Rolnictwa Wojewódzkiej Rady Narodowej we Wrocławiu. Po krótkim czasie okazało się, że spośród 12 podległych mu pracowników wszyscy mają za sobą więzienia stalinowskie i przykre procesy polityczne zakończone wieloletnimi wyrokami. Tylko dr Jankowski nie siedział we więzieniu, ale przeszedł przez areszt śledczy. Stało się to powodem awantury politycznej i zwolnienia dr. Jankowskiego z pracy.

Od 1993 r. ja objąłem kierownictwo Katedry Ekonomiki i Organizacji Gospodarki Żywnościowej. Profesor Jankowski przyjął mój awans jako naturalny bieg rzeczy.

Zmiana kierownictwa Katedry nie wpłynęła na pogorszenie naszych wzajemnych stosunków.

W 1997 r. Profesor Jankowski ukończył 70 lat i przeszedł na emeryturę. Nadal był aktywny, pracował na uczelni najpierw na 1/2 a później na 1/3 etatu. Przez wiele lat dojeżdżał na zajęcia dydaktyczne w Żłobiznie koło Brzegu w woj. opolskim. W 2006 r. zakończył pracę na umowę o pracę, ale jeszcze przez 2 lata prowadził seminaRIA dyplomowe na umowę – zlecenie. Studenci dobrze oceniali Jego wysiłki dydaktyczne.

Profesor Tadeusz Jankowski miał też powody do osobistej satysfakcji. W 2002 r. odbyło się w Akademii Rolniczej we Wrocławiu wznowienie Jego promocji doktorskiej po 50 latach od uzyskania stopnia naukowego doktora. Za zasługi w walce z okupantem podczas II Wojny Światowej w szeregach Armii Krajowej został awansowany na stopień podporucznika. Był też odznaczony Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Wiele nas łączyło. Były to wspólne zainteresowanie naukowe. Również zbliżyło nas pochodzenie. Profesor Jankowski pochodził z okolic Lwowa i we Lwowie mieszkał przez sporo lat. Mój ojciec był w okresie międzywojennym obywatelem miasta Lwowa. Wiele wskazywało na to, że nasi ojcowie znali się. Niestety, nie można już tego sprawdzić.

Chociaż Profesor odszedł z Katedry ostatecznie w 2008 r., nadal utrzymywaliśmy kontakty, najczęściej telefoniczne. Ostatnią rozmowę odbyłem z Nim 10 lipca bieżącego roku. Trwała około 40 minut. Chociaż rozmowa męczyła Profesora, starał się ją przedłużyć. Nie sądziłem, że jest to nasza ostatnia rozmowa. Profesor Jankowski zmarł 3 sierpnia 2013 roku. Został pochowany na Cmentarzu Osobowickim we Wrocławiu.

Zachowamy Profesora we wdzięcznej pamięci jako człowieka życzliwego dla młodszych pokoleń.

Prof. dr hab. inż Stanisław Urban

PERSONALIA

Prof. zw. dr hab. Zdzisław Hellwig (1925–2013)

Z wielkim smutkiem informujemy o śmierci cenionego autorytetu nauki polskiej i światowej. Pożegnaliśmy Mistrza i Uczzonego, Człowieka wielkiego umysłu i serca, cenionego jako niekwestionowany autorytet dydaktyczny i naukowy w dziedzinie statystyki i ekonometrii.

Spółeczność akademicka uczciła pamięć Profesora Zdzisława Hellwiga uczestnicząc w żałobnym Senacie w dniu 8 listopada 2013 roku. Profesora wspominali JM Rektor prof. Andrzej Gospodrowicz oraz uczniowie Profesora: prof. Walenty Ostasiewicz, prof. Jerzy Korczak, prof. Czesław Domański (z Uniwersytetu Łódzkiego), współpracownik Profesora – prof. Andrzej Barczak (z Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach) i przyjaciele – prof. Stanisława Bartosiewicz i prof. Maria Cieślak. W imieniu rektora Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach list odczytała prof. Grażyna Trzpiot. Profesor Wanda Koperłyńska odczytała przesłane listy kondolencyjne.

Wystąpienie rektora prof. Andrzeja Gospodarowicza

Szanowni Państwo

Odszedł z naszej uczelnianej społeczności prof. Zdzisław Hellwig, honorowy profesor Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu.

Urodził się w roku 1925 w Dokszycach na Wileńszczyźnie, gdzie uczęszczał do szkoły podstawowej. Dalszą naukę podjął w Gimnazjum im. Króla Zygmunta Augusta w Wilnie. W czasie okupacji działał w konspiracji. Był członkiem Armii Krajowej, miał pseudonim „Mgła”. Jako żołnierz IV Brygady Ułanów AK uczestniczył w roku 1944 w wyzwolaniu Wilna spod okupacji niemieckiej działając w zwiadzie konnym. W styczniu 1945 r. został aresztowany przez NKWD i wywieziony do kopalni węgla w Donbasie, skąd w listopadzie 1945 r. powrócił do Wilna.

Do Wrocławia repatriował w marcu 1946 roku. W roku akademickim 1947/1948 podjął studia w Wyższej Szkole Handlowej. W roku 1950 po ukończeniu studiów pierwszego stopnia rozpoczął pracę w Wyższej Szkole Handlowej na stanowisku asystenta. Stopień magistra uzyskał w 1952 r. na Wydziale Handlu Szkoły Głównej Planowania i Statystyki w Warszawie. W roku 1958 został Mu nadany stopień doktora na podstawie pracy pt. *Regresja linowa i jej zastosowania w ekonomii*. Promotorem tej pracy doktorskiej był profesor Oskar Lange.

Po uzyskaniu stopnia doktora Zdzisław Hellwig otrzymał stypendium British Council i wyjechał na staż naukowy do Uniwersytetu w Cambridge. Pracował tam naukowo pod kierunkiem prof. Richarda Stone’a, późniejszego laureata Nagrody Nobla. W czasie pobytu w Cambridge przygotował rozprawę habilitacyjną pt. *Przyczynki do teorii regresji*. Stopień doktora habilitowanego został Mu nadany 28 lutego 1962 r. przez Radę Wydziału Finansów i Statystyki Szkoły Głównej Planowania i Statystyki w Warszawie. W roku akademickim 1965/1966 wykładał w Uniwersytecie w Ibadanie w Nigerii jako profesor wizytujący. W 1967 r. w uznaniu dorobku naukowego i dydaktycznego Rada Państwa mianowała Zdzisława Hellwiga profesorem nadzwyczajnym, po upływie zaś pięciu lat, tj. w 1972 r. profesorem zwyczajnym.

W roku 1962 prof. Zdzisław Hellwig objął funkcję kierownika Katedry Statystyki. Katedrą tą kierował aż do przejścia na emeryturę w 1995 r. W roku 1969 prof. Zdzisław Hellwig objął stanowisko dyrektora Instytutu Metod Rachunku Ekonomicznego, przemianowanego później na Instytut Cybernetyki Ekonomicznej. Kierował Instytutem do chwili przejścia na emeryturę. Przez trzy kadencje sprawował funkcję prorektora ds. Nauki. W latach 1968-1974 był zagranicznym ekspertem UNESCO w Paryżu, często tam przebywając.

Wśród licznych nagród, które Profesor Hellwig otrzymał, szczególnie prestiżowa jest nagroda naukowa Prezesa Rady Ministrów przyznana w 1996 r. za całokształt wybitnego dorobku naukowego.

Profesor wypromował trzydziestu czterech doktorów, był opiekunem naukowym kilkunastu habilitantów, z których większość uzyskała tytuł profesora nauk ekonomicznych. Przez ponad dwadzieścia lat był członkiem Centralnej Komisji Kwalifikacyjnej ds. Kadr Naukowych. Jego kompetentne recenzje i oceny wniosków awanso-

wych były bardzo cenione przez środowisko ekonomistów polskich.

Wielokrotnie wyróżniano prof. Hellwiga wysokimi odznaczeniami państwowymi: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia polski (1965), Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski (1972), Medalem Komisji Edukacji Narodowej (1974), tytułem honorowym „Zasłużony Nauczyciel PRL” (1976), Orderem Sztandaru Pracy II klasy (1987), Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski (1990).

W uznaniu wybitnych zasług naukowych prof. Hellwig otrzymał dwa doktoraty *honoris causa*. Przyznały je Akademia Ekonomiczna w Krakowie w 1985 r. oraz Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Pradze w 1994 roku. Dorobek naukowy Profesora Hellwiga obejmuje kilkaset prac.

Wydana w 1959 r. książka pt. *Elementy rachunku prawdopodobieństwa i statystyki matematycznej* była przez wiele lat podstawowym podręcznikiem dla ekonomistów w całym kraju. Miała 13 wydań. Zarówno praca doktorska, jak i habilitacyjna prof. Hellwiga zostały wydane przez Państwowe Wydawnictwo Ekonomiczne w Warszawie.

Zainteresowania naukowe prof. Hellwiga były bardzo szerokie. Zajmował się bowiem: modelowaniem rozwoju społeczno-gospodarczego, prognozowaniem gospodarczym, wielowymiarową analizą porównawczą, zastosowaniem komputerów w gospodarce. W każdym z tych obszarów miał znaczące osiągnięcia naukowe.

Profesor Hellwig jako pierwszy w Polsce zajmował się doбором zmiennych do modelu ekonometrycznego. Zaproponowany przez Niego „miernik pojemności informacyjnej” jest stale wykorzystywany w konstruowaniu modeli ekonometrycznych. Zaproponowana przez Profesora metoda trendu pełzającego jest powszechnie wykorzystywana w ramach metod wygładzania i prognozowania szeregów czasowych. Największe osiągnięcia naukowe Profesora dotyczą metod taksonomicznych i metod wielowymiarowej analizy porównawczej. Są one znane nie tylko w Polsce, ale zyskały rozgłos międzynarodowy. Wprowadzone przez prof. Hellwiga takie pojęcia, jak „miary rozwoju”, „wzorzec rozwoju”, „ścieżka rozwoju” są stale wykorzystywane przez ekonomistów, socjologów prowadzących badania naukowe. Profesor Hellwig był inspiratorem badań z zakresu zastosowań komputerów w gospodarce. Już na początku lat sześćdziesiątych zorganizował uczelniany ośrodek obliczeniowy, w którym zainstalowany został komputer ODRA 1003. Umożliwiło to podjęcie badań z zakresu, który teraz nazywa się informatyką ekonomiczną.

Profesor Zdzisław Hellwig należy do nielicznego grona najwybitniejszych uczonych ekonomistów w Polsce. Był znakomitym dydaktykiem cenionym przez młodzież akademicką oraz wielkim autorytetem naukowym i moralnym. Cechowała Go niezwykła serdeczność i życzliwość w stosunku do studentów i współpracowników. Interesował się wieloma dziedzinami wiedzy, w szczególności historią i geografią. Był niewątpliwie wielkim erudytą i znakomitym gawędziarzem.

Pozwólcie Państwo na parę refleksji osobistych. Profesor Hellwig był moim Nauczycielem. Pod Jego kierunkiem przygotowywałem pracę doktorską. Był opiekunem mojej rozprawy habilitacyjnej. Wiele Mu zawdzięczamy ja i moja Żona, która pracowała pod Jego kierunkiem. Bar-

dzo lubiliśmy słuchać Jego wspomnień o Wileńszczyźnie, gdzie się urodził i spędził młodość. To z inspiracji prof. Hellwiga zaczęliśmy z Żoną interesować się Litwą i szukać tam kontaktów naukowych. Profesor to bardzo popierał. Kontakty takie udało nam się nawiązać w drugiej połowie lat osiemdziesiątych z Wydziałem Ekonomicznym Uniwersytetu w Wilnie. Później zaczęły się moje regularne wyjazdy do Wilna, Kowna, które trwają do dzisiaj. Zawsze kiedy jechałem do Wilna, Profesor prosił, żeby odwiedzić Jego gimnazjum. Pytał mnie później co się zmieniło, czy stoi tam ten sam płot, jak wygląda boisko...

Szanowni Państwo, żegnamy z wielkim żalem Naszego Drogiego Profesora, Naszego Nauczyciela. Pozostanie na zawsze w naszych sercach.

Wystąpienie prof. Walentego Ostasiewicza

Spacer z Profesorem

Miałem wielki zaszczyt i przyjemność współuczestniczyć w organizacji wszystkich uroczystości dotyczących ważnych wydarzeń w życiu profesora Zdzisława Hellwiga. Były to kolejno: pięćdziesiąta rocznica urodzin Profesora, pięćdziesięciolecie Jego pracy zawodowej, naukowo-dydaktycznej i organizacyjnej, siedemdziesiąta rocznica urodzin, a trzy lata temu, była to uroczystość osiemdziesiątych piątych urodzin Profesora. Były to piękne i radosne uroczystości, Profesor był razem z nami, wśród przyjaciół z całego kraju.

Dzisiaj spotykamy się na tej smutnej uroczystości i nie mogę się pogodzić z myślą o tym, że o Profesorze będziemy już mówili tylko w czasie przeszłym.

Jakim był Uczonym – wiemy, jakim był Dydaktykiem – wiemy, jakim był Organizatorem – także dobrze wiemy. Jakim był Człowiekiem? Tego nie wiemy, bo Człowieka określa jego Osobowość. Osobowość Profesora Hellwiga nie wpisywała się zaś w żadne formaty. Była tak silna, że każdy kto spotkał się z Profesorem, nawet na krótko, czuł niewyobrażalną siłę tej Osobowości i pozostawał na zawsze pod jej urokiem.

Profesor Hellwig przez 28 lat był moim przełożonym. Przez całe 46 lat, od chwili mego zatrudnienia na naszej uczelni był dla mnie nie tylko przełożonym, ale Na-

uczycielem, Opiekunem i Doradcą, nawet w sprawach osobistych. Stosunki nasze, a były to przez wszystkie lata relacje ojcowsko-synowskie, były często bardzo osobiste, szczere. Były to rozmowy na temat życia, ludzi – ich charakterów i ich zachowań. Profesor lubił rozmawiać. Nie wiem kto ukuł określenie „ten mało mówny Pan”, ale to się Profesorowi podobało.

Wspominając dzisiaj Profesora chciałbym opowiedzieć o dwóch ważnych wydarzeniach.

W tak zwanych dawnych czasach, czyli jeszcze przed transformacją ustrojową, Profesor Hellwig często bywał w Warszawie. Z jednej z takich podróży przywiózł prof. Kazimierzowi Zającowi egzemplarz Nowego Testamentu wydane przez Brytyjskie i Zagraniczne Towarzystwo Biblijne. Powiedziałem do Profesora „ja też bym chciał”. Zapamiętał i po kolejnej podróży Profesora do Warszawy, taki egzemplarz (ten oto) dostałem w prezencie.

Inne wydarzenie związane było z uzyskaniem przez Profesora Hellwiga doktoratu *honoris causa* uczelni praskiej. Odprowadzałem Profesora do samochodu zaparkowanego przy ulicy Wielkiej. Był to typowy spacer Profesora Hellwiga: dwa kroki do przodu i dłuższy postój na rozmowę. Wyrażałem swoją radość, z racji uzyskania przez Profesora tak honorowego wyróżnienia. A Profesor zaś, cytując fragment ze Starego Testamentu (*vanitas vanitatum*) rzekł, że to wszystko marność nad marnościami,

i zrobił mi dość długi i ciekawy wykład na temat kruchości życia, jego marności i niegodziwości ludzkiego postępowania. Radził mi przy tym usuwać się z drogi przed

tymi, których określał mianem *fighter*. Była to niezwykle cenna rada.

Będzie nam wszystkim bardzo brakowało Profesora Hellwiga, Jego obecności na naszych spotkaniach

Wystąpienie prof. Jerzego Korczaka

Abstrakcja okiełznana

W latach sześćdziesiątych byłem studentem nowego kierunku ekonometria na ówczesnej Wyższej Szkole Ekonomicznej. W programie pierwszych lat studiów śleczyliśmy nad opasłymi tomami „Kapitału” Karola Marksa, pracami Fryderyka Engelsa, których treść nie każdy z nas potrafił zrozumieć i zinterpretować. Potem była analiza matematyczna z równaniami różniczkowymi, całkami które też trudno było wytłumaczyć i wyobrazić sobie ich zastosowania w praktyce. Wszystko to wydawało się bardzo odległe od szarej rzeczywistości gospodarczej końca lat sześćdziesiątych. Serię nudnawych zajęć przerwał Profesor Hellwig, który jako jeden z nielicznych profesorów prowadził również ćwiczenia. Pokazał nam kierunki badań i zastosowań metod ekonometrycznych, budząc naszą wyobraźnię na prostych przykładach regresji liniowej, sieci PERT, taksonomii wrocławskiej. Profesor Hellwig był bowiem wyjątkowym dydaktykiem; potrafił wytłumaczyć, zainteresować przedmiotem, zmotywować do nauki.

Po studiach pisałem u Profesora pracę doktorską z informatyki. Informatyka nie była Jego pierwszoplanową dziedziną wiedzy, ale Profesor rozumiał jej rangę i widział jej przyszłość w badaniach ekonomicznych. Niewątpliwie był ojcem informatyki na naszej uczelni, bez Jego szerokich zainteresowań badawczych nie powstałaby bowiem tak szybko ta nowa dziedzina. Nie byłoby Zakładów Naukowo-Badawczych z ponad 200 analizkami, projektantami systemów i programistami aplikacji biznesowych. Był to w latach siedemdziesiątych największy ośrodek informatyki ekonomicznej. Moja praca doktorska dotyczyła efektywności algorytmów haszujących w pamięci dyskowej. Pamiętam jak na obronie próbowałem wyjaśnić ideę funkcji haszujących, sposobu adresacji w pamięci dyskowej, potrzebę równomiernego rozkładu zapisów, problemów nadmiarów pierwszego i drugiego stopnia. Audytorium, a na rozprawie było ponad sto osób, w większości nie-informatyków, nie bardzo rozumiało o czym mówię. Kiedy Profesor to zauwa-

żył zaproponował przed rozpoczęciem pytań i dyskusji takie wyjaśnienie: „Wyobraźcie sobie koszyki pod jabłonią, do których spadają losowo jabłka. Wpadają one do koszyków aż do momentu ich wypełnienia. Kiedy już nie mieszczą się w określonym koszyku wypadają i wówczas trzeba wiedzieć w którym z niewypełnionych koszyków je umieścić – i to jest to problem nadmiaru pierwszego stopnia. Jeśli koszyki zostaną zapełnione, a jabłka dalej spadają, to trzeba znaleźć jeszcze jeden duży koszyk – i to jest zjawisko nadmiaru drugiego stopnia. Te problemy rozmieszczenia zapisów rozwiązują algorytmy haszujące o którym mówi doktorant”. Profesor Hellwig miał wspaniałą intuicję i wyobraźnię, dzięki którym umiejętność wyjaśniania problemów opanował do perfekcji. Potrafił interpretować zjawiska leżące na pograniczu różnych dyscyplin. Miał wielki talent ukazywania alternatywnych rozwiązań.

I jeszcze jedna osobista refleksja. Profesor był nie tylko wybitnym naukowcem, ale także Przyjacielem swoich uczniów. Pamiętam naszą rozmowę przed moim wyjazdem na stypendium do Stanów Zjednoczonych, do świetnego ośrodka akademickiego Uniwersytetu Illinois w Urbana-Champaign. Odwiedziłem Profesora, gdyż chciałem usłyszeć kilka rad przed wyjazdem na moją pierwszą podróż naukową, poradzić się jakie wziąć ze sobą książki, jakie materiały. Ku mojemu zdziwieniu Profesor powiedział do mnie: „przede wszystkim musisz być zdrowym. Aby być zdrowym – musisz się dobrze odżywiać i nie oszczędzać na dolarowej diecie (przypomnę młodemu, że wówczas pensja adiunkta wynosiła ok. 30 dolarów). Zapamiętaj: jeśli nie będziesz dobrze jadł – będziesz słaby, zmęczony i mało atrakcyjny towarzyszko. Dodatkowo powinieneś wiedzieć co dzieje się w kulturze, polityce – wówczas będą w tobie widzieć partnera i kolegę, a nie jakiegoś zabiedzonego, zdezorientowanego i wyalienowanego naukowca. Nie siedź też po nocach, musisz być wypoczęty, aby z energią pracować cały dzień.” To były bardzo cenne rady. Dzięki nim nawiązałem wiele kontaktów, poznałem ciekawych ludzi, mam wielu przyjaciół.

Dziękuję Profesorze!!

Wystąpienie prof. Czesława Domańskiego

Słyszymy: Społeczność, Naród, Państwo, Organizacja, Europa, Unia – pojęcia bardzo nośne, ale zapominamy jak ważny jest indywidualny człowiek. Zaczynamy myśleć kategoriami ogółu i wierzyć, że jednostka nic nie znaczy. Często sami pracujemy nad utratą indywidualności, wolimy się nie wyróżniać, być tacy jak inni, nie oryginalni, wielbimy przeciętność. Profesor Zdzisław Hellwig przeciwstawiał się takiemu myśleniu, opiniom, że nauka nie jest potrzebna, bo wystarczy uzawodowienie, że powołując „ekspertów” możemy nauką manipulować. Profesor Hellwig pokazywał, że nauka jest dobrem wyjątkowym.

Człowiek jest istotą rozumną, rozumność należy do istoty człowieczeństwa, a nauka jest najwspanialszym wy-

kwitem naszej rozumności. Dlatego ma wartość moralną: tworząc naukę, uprawiając ją, tworzymy i rozwijamy człowieczeństwo. Badając świat zbliżamy się do prawdy. Nasz wielki Nauczyciel akademicki tworzył taką naukę, dobrą naukę, która zbliża nas do prawdy.

Nasza epoka jest czasem wielkich przemian, także świata akademickiego. Humanistyczny charakter kultury wydaje się być spychany na margines, natomiast zdominowana tendencja ograniczania horyzontu „inżyniera wiedzy” do jej wymierności, z pomijaniem zagadnień dotyczących rzeczywistości, integralnego humanizmu. Zastanówmy się jakiego człowieka dziś uniwersytet przygotowuje, a jakiego powinien.

Nasza liczna, reprezentatywna obecność na dzisiejszym pożegnaniu spotkaniu jest wymownym znakiem wiel-

kości Profesora Zdzisława Hellwiga, wyrażającej się w wyjątkowym stylu Jego badań i nauczania. W taki właśnie sposób nauka pokonuje granice i odnajduje godność badań w służbie człowieka i prawdzie. Profesor Zdzisław Hellwig, wybitny uczony był wierny powołaniu by czynić z uniwersytetu środowisko, w którym kultywuje się wiedzę, szuka inspiracji do owocnej służby społeczeństwu i ojczyźnie, w którym człowiek znajduje kierunek ku przyszłości. Przedstawiciele dobrej nauki: matematycy, fizycy kwantowi, statystycy uważają dziś, że relacje łączące człowieka ze światem są dużo bardziej złożone niż nam się wydawało. Do tej pory uczeni badali świat odwołując się do jedyne go skończonego modelu. Współczesne podejście nie zawęży nas do jednego wszystko mogącego wyjaśnić modelu. Niedawno uważano, że ludzki mózg osiąga formę dojrzałą gdy kończymy pięć lat. A jednak ten plastyczny organ zmienia się w

ciągu naszego życia, na przykład pod wpływem praktyk medytacyjnych lub doświadczeń religijnych.

Profesor Zdzisław Hellwig był człowiekiem wielkiego wymiaru, żył cicho i spokojnie, skromnie, cicho i spokojnie odszedł.

Jestem uczniem Profesora od początku mojej przygody z nauką. Profesor był i zostanie na zawsze Mistrzem i Nauczycielem, wzorem i przykładem. Dzięki Mistrzowi praca naukowa stała się dla mnie wielką pasją i intelektualną przygodą. Ogromna kultura osobista, życzliwość jednały Mu przyjaciół we wszystkich środowiskach, w których się znalazł. Cieszył się szacunkiem i sympatią. W pamięci pozostanie człowiekiem niezwykle prawości, życzliwości, szanującym godność innych, otwartym, tolerancyjnym, wrażliwym, wyrozumiałym, kreatywnym i inspirującym. Jest dla nas, Jego uczniów niedościgłym wzorem Mistrza.

Wystąpienie prof. Andrzeja Stanisława Barczaka

Wielką pustkę uczyniłeś w domu moim... Zdzisławie.

Takie myśli przychodzą tylko wtedy, gdy odchodzi w smugę cienia Przyjaciół i wielki Autorytet. Zdzisław Hellwig był Człowiekiem wielkiej empatii. Do każdego wyciągał pomocną dłoń. Doskonale potrafił doradzić tematykę badawczą, miał nietuzinkowe metody dydaktyczne, był genialnym wykładowcą. Także w życiu osobistym wskazywał właściwe cele, z poszanowaniem wartości ogólnoludzkich. Własnym przykładem pokazywał jak żyć, jak traktować innych.

Znam Profesora od wielu lat. Zawsze zwracał się do mnie z przyjaznym uśmiechem, mówiąc zdrobniale po imieniu Andrzeju.

Profesor miał wybitne osiągnięcia na polu nauki, dydaktyki, życia społecznego. Cechowała Go też nie częsta w środowisku naukowym umiejętność pracy zespołowej. My ekonometrycy, statystycy, matematycy, informatycy mieliśmy trzech muszkieterów. Byli nimi Zbigniew Pawłowski, Kazimierz Zajac i Zdzisław Hellwig. To oni (wtedy docenci) postanowili zorganizować konferencję statystyków Polski południowej (jubileuszowa 50-ta edycja odbędzie się w przyszłym roku) oraz Letnią Szkołę dla młodych ekonometryków, aby uczyć ich metodologii, pokazać świat nauk ścisłych. Ośrodek był w lesie,

i tam w leśnej scenerii rozmawialiśmy, graliśmy w brydża, dyskutowaliśmy. Był tam z nami także Unek Bukie tyński. Tam zastała nas wojna izraelska, byliśmy niedoinformowani, bez radia, codziennych gazet – baliśmy się następstw kolejnej wojny. A wtedy Zdzisław Hellwig tłumaczył nam możliwe scenariusze, i opowiadał o swojej przeszłości ułańskiej. Ogromny jest/był wpływ prof. Hellwiga na moje życie. Był On moim recenzentem w rozprawie doktorskiej, tytułu habilitacyjnego, profesury. Pamiętam takie zdarzenie z konferencji w Zakopanem. Odprowadzałem Profesora na dworzec autobusowy, profesor zachęcał mnie do pisania rozprawy profesorskiej. I mimo mojej niechęci do podjęcia się tego zadania, długą rozmową, gamą argumentów przekonał mnie i zgodziłem się (a w tym czasie jego autobus do Wrocławia już odjechał).

Wielka była życzliwość Profesora dla podobnych przypadków z całej Polski, z Krakowa, Katowic, Łodzi, Warszawy, Poznania Szczecina itd.

Pamiętać będziemy Profesora jako wybitnego naukowca i dobrego Człowieka. Pomyślmy – w chwilach kiedy wątpimy, gdy nie wiemy jak postąpić – co powiedział by Profesor Hellwig, zrobmy sobie prognozę rozwiązań, które dałby nam Profesor, a wtedy będzie nam łatwiej i damy sobie radę.

Wystąpienie prof. Stanisławy Bartosiewicz

On jest Twórcą, jest Mistrzem

Mam tę przewagę nad Państwem, że znam Profesora Zdzisława Hellwiga najdłużej. Niedawno minęło 65 lat naszej znajomości i prawdziwej przyjaźni. Zналиśmy się ze studiów, ja byłam na II roku i już byłam asystentką, a Zdzisław Hellwig studiował na I roku,. Po przejściu na rok II został również asystentem u naszego wspólnego mistrza śp. profesora Jana Falewicza. Nasza przyjaźń trwała przez te wszystkie lata. Najpierw byliśmy kolegami. Profesor szybko się rozwijał naukowo – został więc moim szefem jako kierownik Katedry Statystyki, w której powołał Zakład Ekonometrii pod moim kierownictwem, a potem – jako kierownik Instytutu Rachunku Ekonomicznego nadzorował moją pracę na stanowisku kierownika Katedry Ekonometrii. Mobilizował mnie, wspie-

rał bym pracowała nad kolejnymi stopniami naukowymi, pilnował moich spraw w Centralnej Komisji ds. Stopni Naukowych.

W czasie naszej znajomości był też okres, kiedy Profesor był moim podwładnym, pełnił wtedy funkcję dziekana Wydziału Zarządzania i Informatyki, który powstał właśnie z jego inspiracji. Miewaliśmy spory, różne zdania, ale nic nie zniszczyło naszej przyjaźni.

Jeden z moich przyjaciół mawia, że są trzy rodzaje profesorów: zwyczajny, nadzwyczajny i prawdziwy. Profesor Zdzisław Hellwig był właśnie przede wszystkim **profesorem prawdziwym**.

Jaki był Profesor Hellwig?

On był **Twórcą**. Zostanie żywy wśród nas dzięki swojej twórczości, swoim dziełom. Na różnych konferencjach, na których bywam, miło jest mi słyszeć z ust młodych

adeptów nauki nazwisko Hellwig, gdy swoje hipotezy naukowe weryfikują za pomocą metod będących tworem profesora Zdzisława Hellwiga.

Profesor był także **Mistrzem**. Wielu moich przedmówców, uczniów Profesora mówiło, że był dla nich autorytetem, osobowością. Dzisiaj oni są mistrzami dla kolejnych uczniów, tak być powinno.

W książce mojego autorstwa pt. „Ekonometria wrocławska” przypisałam naszemu wspólnemu mistrzowi Janowi Falewiczowi rolę biblijnego Jakuba, który stworzył swój lud. Oto te słowa: „A to są imiona synów Jisraela, przybywających do Egiptu z Jaakowem, każdy przyszedł ze swoją rodziną.” [1]

„Chociaż każdy z nich miał już własną, odrębną rodzinę, wszyscy oni ciągle trzymali się blisko Jaakowa, złączeni z nim silną więzią. Wszyscy byli częściami tego samego starodawnego drzewa, lecz każdy stał się odrębnym konarem, ośrodkiem swojej własnej rodziny. Wszyscy oni są ciągle dziećmi Jaakowa, ale teraz mają już także własne

dzieci. Wiecznym źródłem rozkwitu Jisraela jest poczucie wartości rodziny, inspirujące każdego z synów do zbudowania swojej własnej rodziny, ale tylko jako odgałęzienia domu swojego ojca. Umożliwia to każdemu ojcu dalsze życie w swoich dzieciach i w dzieciach jego dzieci, tworzy nierozzerwalną i wieczną więź, łączącą pokolenia.” [2]

[1] Tora, księga druga Szemot, Fundacja Ronalda S. Laudera, Kraków 2003, str. 2

[2] Tora, księga druga Szemot, Fundacja Ronalda S. Laudera, Kraków 2003, str. 3

Cytat ten należy się dzisiaj profesorowi, który nas opuścił. Jest On bowiem – powtarzam – **Mistrzem**, stworzył mistrzów, którzy teraz pracują by kolejni mistrzowie tworzyli lud – ekonomistów.

Mam wielki żal, że odszedł z tego świata. Żegnam Cię przyjacielu Zdzisławie. Miej się dobrze tam na drugim brzegu rzeki Lety, na niebieskich łąkach.

Wystąpienie prof. Marii Cieślak

Profesor Hellwig był przywódcą, prowadzącym pewną ręką swoją chętną i wierną drużynę drogą poszukiwań naukowych.

Miał dar wnikliwej obserwacji rzeczywistości i zdolność dostrzegania w niej zjawisk, o których Francuzi mówią „zjawiska niosące przyszłość”. Przenosił wnioski ze swych obserwacji na wybór kierunków badań swego zespołu.

Dowody na to można znaleźć chociażby w kolejno zmienianych nazwach kierowanych przez Niego jednostek: Katedra Statystyki, Instytut Metod Rachunku Ekonomicznego, Instytut Cybernetyki Ekonomicznej, a także w staraniach o wprowadzenie na uczelnię informatyki, utworzenie Wydziału Zarządzania i Informatyki.

Sądzę, że dla określenia postawy Profesora można przywołać pogląd Hugona Steinhausa: „trzeba się uczyć na zagadnieniach, a nie z książek i na zapas”, czyli zaczynać poszukiwania naukowe od rzeczywistego problemu. Ta postawa prowadziła Go ku podejmowaniu zagadnień badawczych ważnych dla gospodarki i społeczeństwa, co owocowało ciekawymi aplikacjami metod ilościowych, ale nie tylko. Zaowocowała też odkrywczym spoj-

rzaniem na podstawowe zagadnienia ekonometrii, wieloma propozycjami nowych metod autorstwa Jego i Jego współpracowników, rozwojem statystyki, ekonometrii, wielowymiarowej analizy porównawczej.

Profesor Hellwig za swój podstawowy i oczywisty obowiązek uważał dbanie o rozwój młodszych pokoleń. Realizował tę misję poprzez seminaria naukowe, podczas których poddawał pod dyskusję zagadnienia warte Jego zdaniem uwagi, a także długie rozmowy „w cztery oczy” z poszczególnymi pracownikami. Ponieważ uważał, że nie ma spraw oczywistych, dlatego zawsze doradzał młodszym kolegom, którzy lekceważyli jakieś zagadnienie: „zastanów się jeszcze raz”, „spójrz na to inaczej”. Powstawały w ten sposób nowe rozwiązania problemów, niejednokrotnie znacznie przewyższające poprzednie.. Niekiedy motywował do pracy sposobami niekonwencjonalnymi, ale skutecznymi. Na przykład nazwisko osoby opóźniającej się w pracy umieszczał na liście pracowników administracyjnych i zobowiązywał do codziennego podpisywania listy obecności na portierni o godzinie 8-mej rano.

Profesor Hellwig odcisnął swoje piętno na rozwoju ilościowych dyscyplin w całym polskim środowisku naukowym.

Wspomnienie

Zdzisław Henryk Hellwig (1925–2013) Uczony i człowiek

W 1961 roku, w katastrofie lotniczej, zginął szwedzki polityk – sekretarz ONZ – Dag Hammarskjöld. Media światowe przypominały wtedy wypowiedź jego matki. – *Przy narodzinach twoich wszyscy się radowali, a jedynie ty płakałeś. Żyj tak, by po twojej śmierci tyś się cieszył, a inni płakali.* Słowa te okazały się prorocze. Przy jego zwłokach znaleziono książeczkę Tomasza a Kam-pis *De Imitatione Christi – O naśladowaniu Chrystusa*, świat zaś pośmiertnie uhonorował go pokojową nagrodą Nobla. Błogosławieni pokój czyniący. Zdzisław Hellwig urodził się 26 maja 1925 roku w Dokszycach – na dalekich kresach północno-wschodnich II Rzeczypospolitej. Jego matka – nauczycielka – dbała o syna do swej późnej starości, gdy był już osobą znaną i szanowaną. Wierzył w przeznaczenie, konieczności nie unikniesz przy największych wysiłkach. Ananke to potężna pani, której wyroków bali się nawet bogowie. Co jest konieczne, to zawsze się stanie. Wszystko co już się wydarzyło było właśnie konieczne. Wszelkie gdybanie jest tylko możliwością – intelektualną rozrywką polegającą na tworzeniu hipotez i scenariuszy. W środowisku wrocławskim Hellwig zainicjował badania nad teorią prognozy ekonomicznej. Prognoza naukowa jest wnioskiem z prawa nauki. Jeśli nie znamy praw nauki, wtedy się je aproksymuje – buduje modele. Z natury był socjalistą – jak każdy uczciwy intelektualista. Każda praca, na którą jest zapotrzebowanie, jest potrzebna; każda pensja – płaca za pracę – ma być maksymalna, generuje ją stan równowagi na rynku pracy. To równowaga rynkowa określa poziom płac – nie decyzje rządu, czy dyktat związków zawodowych.

Współpracowników karcił, strofował, lecz nigdy nie karał. Surowością pokrywał wrodzoną ojcowską dobroć. Miał naturalny dar dominacji. Zdarzyło się, że wrzucił maszynopis do kosza po to jedynie, by zdopingować pocztującego adepta nauki. Wszak celem nauki jest doskonałość. Ten gest teatralny testował osobowość, upór w dążeniu do celu i miał przyczynić się do wzrostu poczucia własnej wartości. Na końcu zawsze była zgoda i dobry kompromis – osiągnano równowagę. Nie narzucał swej woli, swych rozwiązań; chciał tylko by nowa rzecz sama się broniła logiką wewnętrzną, pięknem formalnym oraz zastosowaniami. Pracownicy mieli więc całkowitą swobodę badawczą zarówno co do tematu jak i metody. *Szukajcie prawdy jasnego płomienia, szukajcie nowych nieodkrytych dróg.* Te słowa Asnyka były niepisany mottem jego życia i pracy. Znaczenie i wielkość odkrycia bardziej zależy od sposobu podejścia, użytej metody, niż od samego problemu. Z rzeczy drobnych, przez abstrakcję i uogólnienie, powstają nowe wielkie dziedziny nauki. Mógł sugerować zadanie – czynił to rzadko, ale nigdy nie narzucał sposobu jego rozwiązania. Właściwość tę należy uznać za cechę charaktery-

styczną szkoły naukowej Hellwiga. Troszczył się jednak o rozwój naukowy i byt materialny swych młodszych kolegów. W 1984 roku w Marburgu odbywał się wielki kongres Międzynarodowego Instytutu Statystycznego. Z polecenia Hellwiga zaproszono kilka osób z Polski. W czasie konferencji pogoda się załamała, był to początek września, zrobiło się zimno. Któryś z młodych kolegów, lekko ubrany, zwyczajnie był zziębnięty. Hellwig wyjął z walizki ciepłą bawełnianą podkoszulkę i przymusił go do jej włożenia. Takie zachowania, w różnych odmianach, najlepiej charakteryzują jego stosunek do ludzi i współpracowników.

Lubił życie towarzyskie i nocne Polaków rozmowy. Późną porą, gdy ciała wędły ze zmęczenia, zawsze miał zapas nadzwyczajny: paczkę czekoladek, żółty ser lub nawet zwykły chleb. Wzmacniał wątłe ciała, by ożywić ducha. *Cebion* – to jego ulubione słowo – odświeża mózg, stymuluje, przynosi nowe i niezwykle myśli oraz skojarzenia. Dla odprężenia, w wolnych chwilach malował obrazy i pisał dydaktyczne powiastki – apoftegmaty, które można uważać za wykład filozofii w przypowieściach. Nic co ludzkie nie było mu obce. Grał dobrze w brydża, lubił alkohole, jednak stronił od luksusu i pokazowych wydatków. Bawił się nawet w objaśnianie kart – dziewczyny to uwielbiały. Czynność tę pewnie traktował jako irracjonalne uzupełnienie prognozy naukowej. Był Ptolemeuszem i Cyganką zarazem. Z alchemii powstała chemia, chciał kiedyś być chemikiem, z astrologii – astronomia i teoria prognozy, a także – w części przynajmniej - futurologia. Wizje przyszłości mają walny wpływ na bieżącą politykę, kulturę i edukację.

Był pierwszym kierownikiem katedry matematyki w Wyższej Szkole Ekonomicznej we Wrocławiu. Lubił matematykę i cenił ją jako podstawę i syntezę całej nauki. Dążył pojęcie losowości. Kiedy ciąg zer i jedynek można uznać za przypadkowy jak błyski promieniowania kosmicznego na ekranie? Kiedy jest to prawidłowość? Jak odróżniać zjawiska regularne, systematyczne, od zdarzeń przypadkowych? Wielki Henri Poincaré łączył to z ciągłością, a Hellwig liczył częstotliwości słów. Jeżeli dowolne słowo zer i jedynek pojawia się w ciągu z dodatnią częstotliwością, wtedy taki ciąg ma charakter losowy. Odpowiedź na to filozoficzne pytanie jest ważna, a nawet bardzo ważna, z praktycznego punktu widzenia. Daje bowiem teoretyczną podstawę do wnioskowania czy ciąg katastrof lotniczych jest zjawiskiem naturalnym, czy też są to planowane sabotaże. Czy piękna Wenecja tonie w morzu, czy też nie ma podstaw do obaw, bo są to naturalne, przypadkowe wahania poziomu wody. Proponował różne miary zależności zdarzeń losowych.

W wieku już dojrzałym, około pięćdziesiątki, nadrabiał zaległości muzyczne. Starał się bywać systematycznie

w operze i dla rozrywki, i ze względów dydaktycznych – chciał zrozumieć drogi kultury europejskiej. Na jednym z obrazów Chardina chłopiec z uwagą śledzi wirującego bąka. Nie jest to zabawa, raczej eksperyment naukowy. Jego istotą jest równowaga. Wir stabilizuje bąka. Hellwig uważał, że jedynym prawem przyrody jest prawo równowagi. Inny wybitny Wrocławianin – profesor Jan Mozzymas – zaszczyt ten dawał zasadzie symetrii. Równowaga, czyli symetria, rządzi światem. Ruch jest skutkiem wybicia układu ze stanu równowagi. Równowaga dynamiczna, równowaga chwilowa, jest stanem pośrednim w drodze do równowagi absolutnej. To ukierunkowanie na równowagę globalną rodzi ruch. Najczęstszą odmianą tego ruchu jest wir. Wszystko się kręci wokół hipotetycznego centrum, by w nim spocząć na wieki. Równowaga jest podstawowym pojęciem ekonomii. Równowaga ekonomiczna jest dwoista. Równowaga produkcyjna oznacza, że ekonomia jest dobrze zaprojektowanym zegarem, w którym wszystkie trybiki kręcą się bez zgrzytów. Równowaga rynkowa oznacza, iż każdy może kupić to co chce, po najniższej z możliwych – w danej chwili – cenie. Stan idealny jest wtedy, gdy mechanizm produkcyjny obrót rynkowy są w zgodzie. Ruch w szerokim sensie jest rozwojem; są to wszelkie zmiany strukturalne – powstawanie nowych i zanikanie starych organizmów biologicznych i społecznych. Ruch to ciągła metamorfoza, ciągła przemiana. Wszystko płynie, jak chce Heraklit, w dążności do spoczynku – stanu równowagi absolutnej.

Przez lat kilka był ekspertem UNESCO do spraw rozwoju. Jak ustalić idealny kraj, który można polecać jako wzorzec dla innych? Przy okazji tych prac ożywił taksonomię wrocławską stworzoną przez grupę profesora Hugona Steinhausa, w składzie której byli znani matematycy: zmarły niedawno rektor Uniwersytetu – Józef Łukasiewicz, młodo zmarły – wybitny probabilista Stefan Zubrzycki i inni. Taksonomia jest numeryczną metodą wyróżniania, kategoryzacji i klasyfikacji jakości. Uniwersum kalibruje się na zespoły obiektów podobnych, analogicznych, blisko siebie leżących. Taksonomia wrocławska jest metodą tak naturalną, prostą i logiczną, iż często uważa się ją za dar nieba – osiągnięcie folklorystyczne, znane powszechnie i anonimowe. Tak samo jest zresztą z geometrią Euklidesa definiującą aksjomatycznie świat, w którym żyjemy. Jest to charakterystyczny wyróżnik każdej teorii żywej i użytecznej, może nawet prawdziwej. Analogicznie jest też z równowagą – atrybutem bytu. Zasada równowagi jest jedynym prawem przyrody – prawem stworzenia.

Hellwig zajmował się optyimizacją funkcji, nie zwykłych funkcji, lecz funkcji losowych – procesów stochastycznych. Proces, najkrócej i najogólniej mówiąc, jest rosnącym wymiarowo ciągiem powiązanych wzajemnie prawdopodobieństw. Tematyka ta wypełniła książkę habilitacyjną. On pierwszy włączył procesy stochastyczne do programu studiów ekonomicznych. Jego książka z probabilistyki jest szeroko znana; doczekała się pewnie z dwudziestu wznowień. Sprzedawano ją w Moskwie, korzystali z niej profesorowie z Dublina. Rozwagał związane z aproksymacją stochastyczną problemy penetracji złoża, a także – już deterministyczne – metody uogólnionej klasyfikacji i typizacji.

Jest laureatem nagrody rektorów wrocławskich uczelni. Cenił ją chyba najwyżej wśród licznych wyróżnień ja-

kich dostąpił; była to dystynkcja szczególnie znacząca, bo nadana przez *le monde savant* – uczonych kolegów. W czasie docentów marcowych znana była w środowisku akademickim – głównie wśród naukowej młodzieży – swoista zagadka. – *Jeszcze nie profesor, a już nie człowiek. Kto to?* Docent – taka właśnie była poprawna odpowiedź. Zdzisław Hellwig był zawsze człowiekiem. Dbał o ludzi i wszystkich jednakowo szanował, nie próbował unifikować i dopasowywać do swoich standardów. Kwadrat podzielony na dwa prostokąty – czarny i biały – był dla niego modelem człowieka. Każdy jest trochę biały i trochę czarny. Teraz właśnie doszliśmy do miejsca by przywołać zdanie z codziennej lektury wspomnianego na początku sekretarza ONZ. „A przecież Bóg tak urządził, abyśmy uczyli się nawzajem nosić swoje ciężary, bo nikt nie jest bez wady, nikt bez jakiegoś obciążenia, nikt, kto by sobie wystarczał, nikt, kto byłby dość mądry dla siebie”. Trzeba więc być tolerancyjnym, więcej – trzeba być życzliwym. Hellwig był tolerancyjny niemal aż do antynomii, był życzliwy i pomocny. Służba była jego powołaniem. *Plus fait douceur que violence* – więcej czyni łagodność niż gwałt.

Był honorowany specjalnie przez różne uczelnie i organizacje; w jego wypadku można w tej materii powtórzyć znane przysłowie rzymskie. *Nec dominus domo, sed domus domino honestanda* – nie pan domem, lecz dom panem się szczyli. Wrocławską szkołę matematyczną stworzył Hugon Steinhaus. Jego uczniowie żartobliwie nazywali się hugonotami. Hellwig należał do zbioru hugonotów. Jedną z jego dawnych studentek, na pytanie: *Czyj pogrzeb?* odpowiedziała krótko: *Króla polskiej ekonometrii*. Zasadność takiego wyniesienia potwierdził rektor Uniwersytetu Ekonomicznego z Krakowa w mowie pogrzebowej. Powiedział mianowicie, że w kursie ekonometrii, który prowadzi, nazwisko Hellwiga ma najwyższą częstotliwość. Pojawia się ono przy omawianiu definicji modelu, przy specyfikacji zmiennych, przy zależności stochastycznej, funkcjach sklepanych *et cetera*. Hellwig także zainicjował w środowisku ekonomicznym problematykę cybernetyczną. Zorganizował we Wrocławiu, wcześniej bo około 1967 roku, semestr komputerowy przeznaczony dla pracowników ze wszystkich uczelni ekonomicznych w Polsce. Wyższa Szkoła Ekonomiczna we Wrocławiu była w materii mózgow elektronowych – był to wtedy termin obiegowy – instytucją wiodącą. W komputerach widział przyszłość; już czterdzieści i kilka lat temu miał dzisiejszą perspektywę. Był zwolennikiem wszelkich nowości w każdej dziedzinie. Kostkę Rubika traktował jako doskonałe ćwiczenie z teorii grup; grupa permutacji jest najważniejszą skończoną grupą transformacji.

Profesor zwyczajny Zdzisław Hellwig wiele lat prowadził Katedrę Statystyki w Akademii Ekonomicznej, był twórcą i dyrektorem Instytutu Metod Ilościowych, prodziekanem i prorektorem. Zmarł 5 listopada 2013 roku we Wrocławiu. Spoczywa w grobowcu rodzinnym, który sam przed laty budował, na cmentarzu św. Wawrzyńca. Cześć jego dokonaniom naukowym, dydaktycznym i organizacyjnym! Cześć jego pamięci!

Antoni Smoluk

Środowiskowa

inauguracja roku akademickiego

ŚRODOWISKOWA
INAUGURACJA

1 października 2013 r. odbyła się wspólna środowiskowa inauguracja wrocławskich uczelni. Pomysł na wspólne przywitanie kolejnego roku akademickiego zrodził w gronie rektorów zrzeszonych w Kolegium Rektorów Uczelni Wrocławia, Opola i Zielonej Góry. Pomysłodawcą i propagatorem tej idei był prof. Roman Kołacz – rektor Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, przewodniczący KRUWOZ. W organizację wspólnej inauguracji zaangażowały się: Uniwersytet Przyrodniczy, Uniwersytet Wrocławski, Uniwersytet Ekonomiczny, Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich, Akademia Muzyczna im. Karola Lipińskiego, Akademia Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta, Akademia Wychowania Fizycznego, Wyższa Szkoła Oficerska Wojsk Lądowych im. gen. Tadeusza Kościuszki, Państwowa Wyższa Szkoła Teatralna im. Ludwika Solskiego, wydział zamiejscowy we Wrocławiu oraz Papieski Wydział Teologiczny.

1 października przedstawiciele uczelni nowy rok akademicki 2013/2014 zainaugurowali w gmachu głównym Uniwersytetu Wrocławskiego, w Auli Leopoldyńskiej. Orszakowi rektorów, prorektorów i dziekanów towarzyszyły poczty sztandarowe. Liczne było grono zaproszonych gości. Witając wszystkich prof. Roman Kołacz powiedział m.in. – *To radosne i ważne wydarzenie, możemy bowiem pokazać, jak ogromny potencjał ma nasze środowisko akademickie, jakim znaczącym ośrodkiem naukowym i edukacyjnym jest Wrocław i jak wielonurtowe są uprawiane tu dyscypliny badawcze i kierunki kształcenia. (...) – Konieczne jest jeszcze ściślejsze współdziałanie wrocławskich uczelni z instytucjami i zespołami naukowymi. Wspólnych projektów i pomysłów powinno być więcej. Potrzebna jest szeroko pojęta integracja uczelni, polegająca nie tylko na realizacji wspólnych projektów dydaktycznych, badawczych czy infrastrukturalnych, ale także zmiany instytucjonalne. Tylko takie działania pozwolą zmierzyć się z globalnymi wyzwaniami współczesnego świata – dodał na zakończenie swojego przemówienia. Uroczystość była okazją do okolicznościowych wystąpień*

i wręczenia odznaczeń państwowych – Krzyż Kawalerski Odrodzenia Polski otrzymali dr Kazimierz Witkowski z Akademii Wychowania Fizycznego oraz prof. Jerzy Weber z Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu. Odznaczenia wręczył sekretarz stanu Kancelarii Prezydenta RP Olgierd Dziekoński, odczytał także list, który do środowiska akademickiego Wrocławia wystosował prezydent Rzeczypospolitej Polskiej – Bronisław Komorowski. Do zgromadzonych swój apel o współpracę środowisk gospodarczych i naukowych skierowała Ilona Antoniszyn-Klik – wiceminister gospodarki, zaś Daria Nałęcz, wiceminister nauki i szkolnictwa wyższego, doceniając mocne strony wrocławskiego środowiska naukowego, mówiła o konieczności wykorzystania tego ogromnego potencjału z jeszcze większym pożytkiem dla rozwoju regionu i kraju. Po przemówieniach odbyła się uroczysta immatrykulacja 20 studentów, po dwóch z każdej uczelni. Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu reprezentowali: Barbara Karczewska (międzynarodowe stosunki gospodarcze, WNE) i Jakub Trzak (zarządzanie, WZLiF). Przysięgę akademicką odebrał prof. Marek Ziętek rektor

BYŁO

Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu. Wykład inauguracyjny *Paradoxy kardiologii* – czego nas nauczyły wygłosił prof. Piotr Ponikowski z Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich. Podczas inauguracji zgromadzeni wysłuchali chórów Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego: Chóru Feichtinum oraz Chóru im. Stanisława Krukowskiego pod dyrekcją Agnieszki Franków-Żelazny i Artura Wróbla oraz występu Natalii Halickiej i akompaniującej jej na fortepianie Moniki Kruk i trębacza Jonasza Dziuby. Po uroczystościach w Auli Leopoldina orszak przedstawicieli władz uczelni i zaproszonych gości udał się na wrocławski Rynek, gdzie wspólnie z chórami wrocławskich szkół i uczelni odśpiewali *Gaudeamus igitur* otwierając rok akademicki 2013/2014.

67 i n a u g u r a c j a

3 października 2013 r. w auli Centrum Kształcenia Ustawicznego zabrzmiała pieśń *Gaudeamus igitur* inaugurując 67 rok akademicki na Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu.

JM Rektor prof. Andrzej Gospodarowicz po powitaniu gości przybyłych na uroczystość, przedstawił podsumowanie minionego roku akademickiego. Rektor poinformował o sukcesie wydziałów uczelni, które w ocenie krajowych jednostek akademickich – w ramach nauk humanistycznych i społecznych zakwalifikowały się do kategorii A. W swoim przemówieniu rektor mówił o wyzwaniach rozwojowych dla naszej uczelni. Mówił, m.in. o aktywności wielu pracowników skutecznie aplikujących o środki na realizację projektów naukowych w ramach konkursów ogłaszanych przez NCN, NCBR oraz w programach operacyjnych, a także uruchamiających nowe projekty edukacyjne. Podkreślał wagę rozwijania efektywnych form współpracy z otoczeniem społecznym, gospodarczym i międzynarodowym (w roku akademickim 2012/2013 podpisaliśmy pięć umów dotyczących współpracy naukowo-badawczej i dydaktycznej z partnerami z Europy Środkowej i Wschodniej oraz z Azji). Rektor z zadowoleniem mówił o sukcesach studentów w europejskich i światowych konkursach, a także o zacieśnianiu współpracy z absolwentami uczelni. Poinformował także o wspólnej inicjatywie publicznych uczelni Wrocławia dotyczącej

inauguracji środowiskowej, mającej miejsce 1 października w Auli Leopoldyńskiej, której zwieńczeniem było wspólne odśpiewanie na wrocławskim rynku pieśni akademickiej *Gaudeamus igitur*.

Po wystąpieniu rektora prof. Andrzeja Gospodarowicza odbyła się immatrykulacja kandydatów na studentów. JM Rektor i prorektor ds. dydaktyki prof. Edmund Cibis dokonali aktu promocji grupy młodzieży, która uzyskała najlepsze wyniki w postępowaniu kwalifikacyjnym. Podczas uroczystości wysłuchaliśmy także przemówień: Romualda Szeligi – prezesa Zarządu Credit Agricole Bank Polska SA (absolwenta naszej uczelni, prezydenta Klubu Partnerów Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu), który podkreślił, że pełni tę społeczną funkcję z radością i satysfakcją, może bowiem wraz z pozostałymi członkami Klubu wspierać wiele organizacyjnych i aktywizujących projektów, m.in. dotyczących finansowania stypendiów dla studentów, przyjmowania na praktyki i staże, współfinansowania renowacji sal, organizacji dni otwartych instytucji zrzeszonych w Klubie, wspierania działań Forum Edukacji Biznesowej. Mówił o planach, m.in. aktywnym udziale członków Klubu w tworzeniu programów studiów podyplomowych, w radach progra-

mowych kierunków studiów, a także o nowej formule nagradzania stypendiami najlepszych studentów – będą przyznawane osobom z dobrymi wynikami w nauce oraz godzącymi edukację z inną formą aktywności, rozważana jest także nagroda dla najzdolniejszych młodych pracowników uczelni. Podkreślił, że członkowie Klubu Partnerów wierzą w kolejne sukcesy uczelni, pracownicy i studentów i zależy im, aby współtworzyć te suk-

Złotym Medalem za Długoletnią Służbę zostali odznaczeni: mgr Lucyna Adamus, Agnieszka Błaszczyńska-Więcek, prof. Zofia Hasińska, mgr Lucyna Klimczyk, dr inż. Wiesław Ładoński, mgr Urszula Iwona Malich, Aniela Mielnik, prof. Marek Jerzy Nowiński, Małgorzata Maria Panek, Zenon Plamieniak, mgr Mirosław Pawlikowski, prof. dr hab. Marek Tadeusz Prymon, dr Mieczysław Edward Rymarczyk

Srebrnym Medalem za Długoletnią Służbę zostali odznaczeni: Jolanta Demków, Dariusz Łuczko, prof. Jerzy Niemczyk, mgr Iwona Zofia Przyłęcka, dr inż. Alicja Jadwiga Smolbik-Jęczmień

Brązowym Medalem za Długoletnią Służbę zostali odznaczeni: dr Agnieszka Iga Bem, dr Renata Brajer-Marczak, dr inż. Roman Kotap-ski, mgr Joanna Kustow, mgr Krzysztof Bogdan Malec, dr Anna Maria Marciszewska, Grzegorz Marek Michalski, dr inż. Agnieszka Weronika Orkusz, dr inż. Krzysztof Piontek, dr Małgorzata Solarz, Monika Stań-czyk, Anna Styrna

cesy. Podziękował rektorom prof. Andrzejowi Gospodarowiczowi i prof. Bogusławowi Fiedorowi za wspieranie wspólnych inicjatyw i życzliwą współpracę korzystną dla wszystkich.

Agnieszka Beck – przewodnicząca Zarządu Samorządu Studentów powiedziała, m.in. – *Nasz Uniwersytet jest wyjątkowy pod wieloma względami, ale jeden z nich jest dla nas studentów wyjątkowo ważny – dotyczy szeroko rozwiniętej działalności społecznej, kulturalnej. Na uczelni aktywnie działa 10 organizacji studenckich, jest ponad 30 kół naukowych, jest Rada Uczelniana Samorządu Studentów. Dzięki aktywności w tych jednostkach praktycznie każdy ma szansę na rozwijanie swoich umiejętności, poszerzanie wiedzy, realizację swoich pasji, ambicji. Jako uczelnia ekonomiczna mamy również ten przywilej, że w takiej społecznej działalności możemy wypróbować w praktyce cześć zdobytej podczas zajęć wiedzy. Myślę, że oferta ta jest tak szeroka i różnorodna, że każdy znajdzie coś dla siebie. Zarówno zapalony działacz społeczny, jak i szalony naukowiec.*

Prof. Andrzej Kaleta – prezes Stowarzyszenia Absolwentów WSH, WSE, AE, UE zachęcał do aktywności w Stowarzyszeniu, do udziału w programie Kuźni Kadr 7 pn. *Absolwent*, którego celem jest podniesienie jakości kształcenia i lepsze dostosowanie oferty edukacyjnej uczelni do potrzeb rynku, przez wypracowanie innowacyjnego modelu łączącego monitoring losów zawodowych absolwentów, precyzyjną diagnozę ich potrzeb oraz program lojalnościowy wiążący tę grupę osób z uczelnią.

Inauguracja była także okazją uhonorowania pracowników. Postanowieniem Prezydenta RP na wniosek Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego przyznano złote, srebrne i brązowe Medale za Długoletnią Służbę. Odznaczenia wręczyła Ewa Mańkowska, wicewojewoda Dolnośląski. Medalem Komisji Edukacji Narodowej uhonorowano prof. dr hab. Mirosława Klamut, prof. dr hab. Bogusława Fiedora i dr hab. inż. Irenę Szczygieł, prof. UE (uhonorowani – na zdjęciu na str. 30). Odznaczenia wręczyła Beata Pawłowicz, Dolnośląska Kurator Oświaty. Była także chwila radości dla najlepszych absolwentów, którzy otrzymali dyplomy gratulacyjne rektora prof. Andrzeja Gospodarowicza. Ważnym punktem uroczystości wpisującym się w tradycję akademicką, jest wykład inauguracyjny. W tym roku prof. dr hab. Václav Lakis (na zdj. poniżej) – gość z Uniwersytetu Wileńskiego wygłosił wykład na temat audytu finansowego w warunkach globalnego kryzysu finansowego.

Inaugurację uświetnił występ chóru *Ars Cantandi* pod dyktando Anny Grabowskiej-Borys. Rozpoczęliśmy rok akademicki 2013/2014 – *Quod bonum felix faustum fortunatumque sit!*

Święto Nauki we Wrocławiu

15 listopada w rocznicę pierwszych akademickich wykładów w powojennym Wrocławiu, obchodzone jest Święto Nauki Wrocławskiej.

Tradycyjnie już obchody Święta rozpoczęły się mszą św. w intencji środowiska naukowego Wrocławia, a w tym roku także zmarłych profesorów lwowskich. Delegacje władz uczelni, miasta i województwa oraz duszpasterstw akademickich, a także gimnazjum im. Profesorów Lwowskich składały wiązanki kwiatów pod pomnikiem Martyrologii Profesorów Lwowskich przy skwerze Kazimierza Idaszewskiego. Wieniec złożyli też prof. Jerzy Baniś – przewodniczący KRASP, prof. Jerzy Woźnicki – honorowy przewodniczący KRASP oraz delegacja z Politechniki Lwowskiej. Uczelniane delegacje złożyły również kwiaty pod tablicami upamiętniającymi profesorów krakowskich więzionych we Wrocławiu w 1939 roku przy ul. Sądowej i Kleczkowskiej.

W tym dniu tradycyjnie w Auli Leopoldyńskiej zbiera się na otwartym posiedzeniu Kolegium Rektorów Uczelni Wrocławia, Opola i Zielonej Góry, aby uhonorować najbardziej zasłużonych dla integracji środowiska akademickiego, wyróżnić najaktywniejszych studentów oraz wręczyć dyplomy laureatom Programu Stypendialnego Prezydenta Wrocławia. Doroczną Nagrodę KRUWOZ im. prof. Józefa Dudka za działalność na rzecz integracji środowiska akademickiego otrzymali:

- prof. Norbert Heisig, prezes Niemiecko-Polskiego Towarzystwa Uniwersytetu Wrocławskiego, dla którego laudację wygłosił prof. Marek Bojarski – rektor Uniwersytetu Wrocławskiego. Prof. Norbert Heisig powiedział, m.in. – *Jestem synem tego miasta, urodziłem się tutaj przed 80 laty i czuję się związany z Wrocławiem, uniwersytetem i jego społecznością.*
- realizatorzy Dolnośląskiego Festiwalu Nauki – grono laureatów nagrody im. prof. Józefa Dudka liczyło aż 15 osób reprezentujących wszystkie publiczne

uczelnie. Laudację dla wyróżnionych wygłosił prof. Tadeusz Więckowski – rektor Politechniki Wrocławskiej. W gronie wyróżnionych była koordynatorka tegorocznej edycji DFN dr inż. Agnieszka Orkusz, pracownik Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu.

Nagrodę Kolegium za szczególne działania w środowisku studenckim otrzymało 14 chórów akademickich uczelni Wrocławia, Opola i Zielonej Góry, w tym Chór Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu „Ars Cantandi” śpiewający pod dyрекcją Anny Grabowskiej-Borys. Wręczenie nagród przedstawicielom nagrodzonych chórów odbyło się w Kościele Uniwersyteckim przed rozpoczęciem specjalnego Koncertu z okazji obchodów Święta Nauki Wrocławskiej, w którym pod dyрекcją Alana Urbanka wystąpili Akademicka Orkiestra Symfoniczna Akademii Muzycznej im. K. Lipińskiego we Wrocławiu oraz chóry wyróżnione nagrodą Kolegium.

W trakcie otwartego posiedzenia KRUWOZ wręczono także dyplomy laureatom Programu Stypendialnego Prezydenta Wrocławia. Ideę tego Programu przybliżył prof. Tadeusz Luty, doradca Prezydenta Wrocławia ds. współpracy z uczelniami wyższymi, który również, w imieniu prezydenta, wręczył laureatom dyplomy i wyróżnienia. W kategorii dotyczącej nauk społecznych i humanistycznych laureatem Stypendium im. Wincentego Stysia został **Tomasz Żołyniak**, doktorant prof. Andrzeja Graczyka. Do grona osób działających w Akademii Młodych Uczonych i Artystów oficjalnie powołano **dr. Radosława Rudka** z Uniwersytetu Ekonomicznego oraz dr Katarzynę Kopecką-Piech z AWF i dr. Rolanda Zarzyckiego z Uniwersytetu Wrocławskiego.

XVI Dolnośląski Festiwal Nauki

Nauka od przedszkolaka do starszaka

W XVI edycji Dolnośląskiego Festiwalu Nauki na Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu zorganizowano ogółem 92 imprezy. Nasze prezentacje odbywały się oczywiście we Wrocławiu oraz w Jeleniej Górze, Bystrzycy Kłodzkiej i Wałbrzychu. Uczelnia reprezentowana była także w tzw. Parku Wiedzy oraz na Pokazach Interaktywnych. W spotkaniach z naszą festiwalową ofertą udział wzięło około trzech tysięcy gości.

Ogromnym zainteresowaniem cieszyły się pokazy laboratoryjne na Wydziale Inżynieryjno-Ekonomicznym. Dr Agnieszka Piekara w trakcie zajęć „Od ziarenka do bochenka”

Wydział Ekonomii, Zarządzania i Turystyki przygotował 14 imprez w edycji regionalnej. Wielkim powodzeniem cieszył się wykład dr. hab. Jacka Potockiego, prof. UE pt. *Turystyka w Karkonoszach – tradycja i współczesność*, który wysłuchało około 450 uczniów szkół średnich.

W festiwal zaangażowały się nie tylko wydziały Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, w tym przede wszystkim Wydział Inżynieryjno-Ekonomiczny, ale także inne jego jednostki – Archiwum, Biuro Karier, Biuro Promocji, Studium Języków Obcych, Uniwersytet Trzeciego Wieku oraz koła naukowe: KN Chemików działające przy Katedrze Chemii Bioorganicznej, KN Młodych Inżynierów działające przy Katedrze Inżynierii Bioprocessowej, Fundacja Wspierania Nanonauk i Nanotechnologii – Nanonet. Studium Języków Obcych, przygotowało warsztaty A ESCENA, które są propozycją kierowaną do rozpoczynających naukę języka hiszpańskiego. W tym roku Uniwersytet Ekonomiczny zaproponował szeroką ofertę warsztatów, laboratoriów oraz wycieczek dla najmłodszych gości DFN. Dla nich przygotowano 26 spotkań.

Po raz pierwszy w historii Dolnośląskiego Festiwalu Nauki w regionie Wydział Ekonomii, Zarządzania i Turystyki UE w Jeleniej Górze, Archiwum Uczelni (oddział w Jeleniej Górze), Dział Informacji i Rozwoju, Biuro Promocji Uczelni i organizatorzy projektu *Sudety, moja mała Ojczyzna*, Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystycznych w Jeleniej Górze oraz Muzeum Karkonoskie w Jeleniej Górze, wspólnymi siłami przygotowały masową dwudniową imprezę, w której uczestniczyli m.in. uczniowie jeleniogórskich szkół.

Dr inż. Agnieszka Orkusz – koordynator uczelniany XVI edycji DFN

Wykład prof. Jacka Potockiego

BYŁO

IV Gala Pracodawców

Praktycy uczestniczą w kształceniu studentów

Współpraca z pracodawcami w celu wzmocnienia praktycznych zawodowych umiejętności studentów i absolwentów oraz przygotowanie ich do pracy w nowych, konkurencyjnych warunkach była realizowana w projekcie Kuźnia Kadr III, od roku także w Kuźni Kadr IV.

Sprawdziła się dotychczasowa formuła staży, są proponowane wykłady otwarte (Akademia Kuźni Kadr), seminaria z praktykami biznesu, spotkania panelowe, mentoring i coaching. Szczególnym uznaniem cieszą się płatne staże, są one bowiem atrakcyjne i korzystne dla wszystkich uczestniczących w nich stron – studentów, pracodawców i naszego Uniwersytetu Ekonomicznego. Student ma szansę wejść w środowisko biznesowe, zapoznać się z typem działań podejmowanych w firmie, odnaleźć swoje zawodowe predyspozycje. Pracodawca może zrekrutować osobę o konkretnych kompetencjach, które sprawdził podczas trwania stażu. Uczelnia z kolei ma możliwość pochwalenia się swoimi absolwentami oraz zweryfikowania czy oferowane kierunki kształcenia są zgodne z tymi poszukiwanymi aktualnie na rynku pracy.

Co roku, późną jesienią na uroczystym podsumowaniu spotykają się pracodawcy firm, które przyjęły stażystów. Z grona międzynarodowych korporacji, krajowych potentatów, firm prężnie działających w sektorze małej i średniej przedsiębiorczości, instytucji i organizacji publicznych – na podstawie ankiet przeprowadzonych wśród studentów – wybierani są najlepiej ocenieni pracodawcy. W tym roku o statuetkę Płomień Kuźni Kadr konkurowało ponad 100 pracodawców działających na Dolnym Śląsku. 28 najlepiej ocenionych pracodawców zaproszonych zostało na uroczystość wręczenia nagród – Galę Pracodawców 2013.

W grupie najlepszych pracodawców znaleźli się: Advisory Group TEST Human Resources, Bank Zachodni WBK SA, Getin Noble Bank SA, Credit Agricole Bank Polska SA, Credit Suisse (Poland) Sp. z o.o., Euro Bank SA, Favore Sp. z o.o., Hewlett Packard – Global

e-Business Operations Sp. z o.o., IMPEL Business Solutions Sp. z o.o., Librum Sp. z o.o., ManpowerGroup Sp. z o.o., Dolnośląski Urząd Skarbowy we Wrocławiu, Karkonoska Agencja Rozwoju Regionalnego SA, Urząd Miasta Jelenia Góra, Urząd Skarbowy w Jeleniej Górze, Urząd Skarbowy Wrocław-Krzyki, Urząd Skarbowy Wrocław Stare Miasto, Teatr im. Cypriana Kamila Norwida w Jeleniej Górze, Aduma SA, Cargill (Polska) Sp. z o.o., Cube.ITG SA, IBM GSDC Polska Sp. z o.o., KGHM Polska Miedź SA, Koelner Rawlplug IP Sp. z o.o., LEONI Kabel Polska Sp. z o.o., Sitech Sp. z o.o., Tauron Dystrybucja SA, Wrocławskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania ALBA SA.

Nagrody za najlepszy staż przyznano pracodawcom w trzech kategoriach: dla instytucji i urzędów; dla przedsiębiorstw z branż finanse, media i HR i dla przedsiębiorstw z branż produkcja, IT i nieruchomości.

Rozdano także dodatkowe specjalne płomienie Kuźni Kadr. Statuetkę dla najlepszego partnera projektu przyznano KGHM Polska Miedź SA – partnerowi strategicznemu w projekcie Kuźnia Kadr IV.

Po raz pierwszy został nadany tytuł Honorowego Przyjaciela Kuźni Kadr. Za całokształt działań na rzecz promocji i wdrażania projektów rozwojowych Uczelni, a przede wszystkim za stworzenie atmosfery sprzyjającej generowaniu kreatywnych i innowacyjnych rozwiązań tytułem tym uhonorowano prof. zw. dr. hab. Bogusława Fiedora, prorektora ds. Współpracy z Zagranicą.

Nagrodę uznania za innowacyjne i partnerskie realizowanie współpracy z pracodawcami otrzymała dr Dorota Kwiatkowska-Ciotucha, kierownik Działu Obsługi Projektów Rozwojowych. W imieniu pracodawców współpracujących z UE przy realizacji projektów rozwojowych, nagrodę wręczył Dominik Malec, reprezentant ManpowerGroup Sp. z o.o.

W IV Gali Pracodawców uczestniczyli, oprócz zaproszonych przedstawicieli nagrodzonych firm, dziekan Wydziału Nauk Ekonomicznych dr hab. Marek Łyszczak, prof. UE oraz dydaktycy i pracownicy uczelni zaangażowani w realizację projektów Kuźni Kadr.

Dr Beata Pachnowska zaprezentowała idee programu Kuźnia Kadr 7 – Absolwent, którego celem jest podniesienie jakości kształcenia i lepsze dostosowanie oferty edukacyjnej uczelni do potrzeb rynku, przez wypracowanie

innowacyjnego modelu łączącego monitoring losów zawodowych absolwentów, precyzyjną diagnozę ich potrzeb oraz program lojalnościowy wiążący tę grupę osób z uczelnią. Uroczystość uświetnił występ wokalistki ciekawie interpretującej standardy bluesa i jazzu.

Firmy nagrodzone Płomieniem Kuźni Kadr

Najlepszy staż zorganizowany w instytucjach i urzędach

Dolnośląski Urząd Skarbowy we Wrocławiu
Urząd Miasta Jelenia Góra
Teatr im. Cypriana Kamila Norwida w Jeleniej Górze

Najlepszy staż zorganizowany przez przedsiębiorstwa z branż: finanse, media i HR

Euro Bank SA
IMPEL Business Solutions Sp. z o.o.
ManpowerGroup Sp. z o.o.

Najlepszy staż zorganizowany przez przedsiębiorstwa z branż: produkcja, IT i nieruchomości

Cargill (Polska) Sp. z o.o.
Cube.ITG SA
LEONI Kabel Polska Sp. z o.o.

W obiektywie redakcji

Umowa z firmą SIMPLE SA

6 września 2013 rektor prof. Andrzej Gospodarowicz w imieniu Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu podpisał umowę ze spółką SIMPLE SA reprezentowaną przez prezesa Zarządu Przemysław Gniteckiego na Wykonanie dzieła w postaci dostawy licencji, zaprojektowania konfiguracji, wykonania, uruchomienia i wdrożenia Zintegrowanego Systemu Informatycznego (ZSI) klasy ERP. Oferta spółki SIMPLE SA została wybrana jako najkorzystniejsza w wyniku przeprowadzonej przez Dział Zamówień Publicznych procedury przetargowej przygotowanej na wniosek Centrum Informatyki kierowanego przez Jacka Stysia.

Wdrożenie ZSI jest finansowane z Projektu Kuźnia Kadr 5, ma się zakończyć w grudniu 2014 roku. W spotkaniu udział wzięli także: kanclerz Edward Bratek, kwestor Krzysztof Małys, Jacek Styś (dyrektor Centrum Informatyki), Rafał Smereka (kierownik Działu Organizacyjno-Prawnego), Wioletta Seredyńska (specjalista ds. Zamówień Publicznych) i Stanisław Murawski (kierownik Działu Zamówień Publicznych).

Współpraca z Uniwersytetem w Tarnopolu (TNEU)

11 września 2013 r. naszą uczelnię odwiedzili przedstawiciele Tarnopolskiego Narodowego Uniwersytetu Ekonomicznego: rektor prof. Andriej Krisowatyj, prorektor ds. współpracy z zagranicą prof. Wiktor Kozjuk, dyrektor Instytutu Współpracy Międzynarodowej prof. Igor Taranow i kierownik Katedry Sportu Roman Cikwas. W spotkaniu uczestniczyli także rektor prof. Andrzej Gospodarowicz, prorektor ds. dydaktyki prof. Edmund Cibis, prorektor ds. współpracy z zagranicą prof. Bogusław Fiedor i dr Anetta Zielinska. Celem spotkania było podpisanie dwóch dokumentów regulujących współpracę między uczelniami. Podpisano aneks do Umowy o współpracy oraz dodatkową Umowę o wydawaniu podwójnych dyplomów absolwentom naszych uczelni, uczestniczących w procesie edukacyjnym na obu uniwersytetach.

Po oficjalnym spotkaniu rektorzy uczestniczyli w kolejnym, w którym udział wzięli studenci Tarnopolskiego Uniwersytetu studiujący właśnie u nas na jeleniogórskim Wydziale Ekonomii, Zarządzania i Turystyki w ramach Szkoły letniej. Tarnopolski Narodowy Uniwersytet Ekonomiczny jest w czołówce wyższych uczelni na Ukrainie (artykuł o Szkole Letniej na str. 66).

Okrągły stół z Uniwersytetem Bankowości w Kijowie

16 września gościliśmy kilkunastoosobową grupę naukowców z Uniwersytetu Bankowości Narodowego Banku Ukrainy. Spotkanie miało charakter naukowy, pracownicy Uniwersytetu w Kijowie oraz naszego prezentowali obszary swoich aktywności badawczych. Konferencja pod tytułem "Okrągły stół" była kolejną wspólną inicjatywą naszych uczelni (po Telemoście Wrocław – Kijów zorganizowanym 14 maja 2013).

7 edycja Teraz Wrocław

19 września już po raz siódmy do Wrocławia przyjechali młodzi ludzie z Europy Wschodniej, aby od października podjąć studia w ramach projektu „Teraz Wrocław”. Projekt ten jest wspólną kampanią promocyjną Urzędu Miejskiego Wrocławia i pięciu wrocławskich uczelni: Uniwersytetu Wrocławskiego, Politechniki Wrocławskiej, Uniwersytetu Przyrodniczego, Uniwersytetu Ekonomicznego i Wyższej Szkoły Bankowej. W tegorocznej rekrutacji wzięło udział prawie 500 osób, zakwalifikowało się 210. Najwięcej nowych studentów przyjmie Uniwersytet Wrocławski – 77 osób, Wyższa Szkoła Bankowa rozdała 46 indeksów, Uniwersytet Ekonomiczny 38 indeksów, a na Politechnice Wrocławskiej studia rozpoczną 32 osoby, 17 młodych ludzi podejmie naukę na Uniwersytecie Przyrodniczym. Tegoroczna akcja

rekrutacyjna potwierdza wzrost zainteresowania młodzieży z Europy Wschodniej studiami we Wrocławiu. Siedem lat temu studia rozpoczęło 25 osób, w tym roku prawie 10-krotnie więcej. Marka projektu „Teraz Wrocław” jest już bardzo dobrze rozpoznawalna i jest synonimem studiów na wysokim poziomie, gwarantującym rozwój oraz zdobycie kwalifikacji i umiejętności poszukiwanych przez pracodawców. Biuro projektu „Teraz Wrocław” ma siedzibę na naszej uczelni, reprezentują je: Alła Witwicka-Dudek – dyrektor Biura Karier i Promocji Zawodowej, Maria Hryceniak i Mieczysław Lebieź.

Dzień Absolwenta

Stowarzyszenie Absolwentów WSH, WSE, AE i UE we Wrocławiu z prezesem prof. Andrzejem Kaletą oraz pełnomocnikiem Rektora ds. Absolwentów – prof. Wiesławem Wątrobą byli współorganizatorami kolejnego Dnia Absolwenta. 21 września 2013 r. na spotkanie z macierzystą uczelnią przybyło kilkudziesięciu Absolwentów. Wysłuchali informacji nt. uczelni, o której opowiadał rektor prof. Andrzej Gospodarowicz, zapoznali się z projektem Kuźni Kadr 7 (prezentowanym przez dr Beatę Pachnowską) adresowanym właśnie do Absolwentów, mieli również możliwość wysłuchania, w trakcie plenerowego pikniku, przebojowych utworów z różnych epok muzycznych. Spotkanie współorganizowali m.in. Halina Piskorz i Leszek Długołęcki.

Inauguracja na Wydziale Ekonomii Zarządzania i Turystyki

30 września 2013 r. odbyła się 45. inauguracja roku akademickiego na jeleńiogórskim Wydziale. Na uroczystość przybyli przedstawiciele władz krajowych, regionalnych i lokalnych władz samorządowych oraz przedsiębiorcy, dyrektorzy szkół średnich, pracownicy naukowo-dydaktyczni, absolwenci uczelni i studenci. Gości powitał prof. dr hab. Marek Walesiak, dziekan Wydziału EZiT. Rektor prof. dr hab. Andrzej Gospodarowicz w swoim przemówieniu mówił, m.in. o nadchodzących trudnych latach wynikających z niżu demograficznego i malejących dotacji dla uczelni wyższych. Po immatrykulacji nowo przyjętych studentów I i II stopnia i wystąpieniu przewodniczącej Samorządu Studentów Ingi Mączki, wypromowano sześć osób na stopień doktora, pracownikom wręczono nagrody rektorskie. Nagrodę I stopnia za osiągnięcia w pracy naukowej dokonane w 2012 roku otrzymali: profesorowie Tadeusz Borys, Andrzej Rapacz, Danuta Strahl i Jarosław Witkowski oraz doktorzy Małgorzata Markowska, Zbigniew Piepiora, Andrzej Raszkowski, Anetta Zielińska i Justyna Wilk. Nagrodę Rektora II stopnia za osiągnięcia w pracy naukowej dokonane w 2012 roku otrzymali: dr hab. Jacek Adamek i dr hab. Andrzej Bąk oraz doktorzy Beata Bal-Domańska, Bartosz Bartniczak, Piotr Gryszel, Marian Kachniarz, Marcin Pełka, Piotr Rogala, Andrzej Sztando i Grażyna Węgrzyn. Wyróżniono także dr Agnieszkę Połomską-Jasienowską i dr Tomasza Kołakowskiego. Nagrody Rektora za osiągnięcia w pracy dydaktyczno-wychowawczej dokonane w 2012 roku otrzymali dr Mariusz Kotarba i mgr Andrzej Dwilewicz. Wyróżniono także najlepszych studentów i doktorantów. Nowy rok akademicki na Wydziale zainicjował wykład prof. dr. hab. Andrzeja Sokołowskiego pt. *Co to jest Data Mining?*.

XXI edycja MBA

4 października 2012 r. odbyła się uroczystość inaugurująca dwudziestą pierwszą edycję programu studiów magisterskich MBA, realizowanych na Wydziale Zarządzania, Informatyki i Finansów. Słuchaczy powitała dyrektor Programu MBA prof. Ewa Konarzewska-Gubała – współtwórca nowatorskiego w 1993 r. programu studiów, umożliwiającego zdobycie zupełnie nowych na polskim gruncie kwalifikacji menedżerskich. Podczas inauguracji prof. Ewa Konarzewska-Gubała poinformowała licznie zgromadzonych słuchaczy o ewolucji i rozwoju Programu MBA, przypominając, że w ratingu FORUM otrzymał on kategorię „profesjonalną plus”. O osiągnięciach Uniwersytetu Ekonomicznego i znaczeniu Programu MBA w edukacyjnym profilu uczelni mówiła w swoim wystąpieniu prof. Maria Kopertyńska, prorektor ds. nauki. Profesor Janusz Łyko – dziekan i prof. Marek Nowiński, prodziekan, pogratulowali nowym słuchaczom decyzji o podjęciu studiów w ramach tego prestiżowego Programu. Profesor Bogusław Fiedor, prorektor ds. współpracy międzynarodowej mówił o kierunkach współpracy z międzynarodowym środowiskiem akademickim. Wykład inauguracyjny pt. *Przemiany na rynkach finansowych – stare i nowe wyzwania* wygłosił prof. Krzysztof Jajuga. Studia w XXI edycji Programu MBA rozpoczęło 81 osób, w tym czterech cudzoziemców.

rektor ds. nauki. Profesor Janusz Łyko – dziekan i prof. Marek Nowiński, prodziekan, pogratulowali nowym słuchaczom decyzji o podjęciu studiów w ramach tego prestiżowego Programu. Profesor Bogusław Fiedor, prorektor ds. współpracy międzynarodowej mówił o kierunkach współpracy z międzynarodowym środowiskiem akademickim. Wykład inauguracyjny pt. *Przemiany na rynkach finansowych – stare i nowe wyzwania* wygłosił prof. Krzysztof Jajuga. Studia w XXI edycji Programu MBA rozpoczęło 81 osób, w tym czterech cudzoziemców.

Dni kariery

16 października Biuro Karier i Promocji Zawodowej zorganizowało XVI już edycję Targów Pracy pn. „Spotkania z Pracodawcą”. W tym roku swoją ofertę zaprezentowało kilkadziesiąt wystawców z branży finansów, rachunkowości, IT, doradztwa personalnego konsultingu, produkcji i handlu. Targi Pracy tradycyjnie cieszyły się dużym zainteresowaniem ze strony studentów i absolwentów. Udział wzięło blisko 1500 osób. Jak co roku mogli się oni zapoznać z możliwościami rozwoju zawodowego, ścieżkami kariery i wymaganiami pracodawców. Uczestnicy mieli możliwość bezpośrednich rozmów z przedstawicielami firm, poznać aktualne oferty pracy, złożyć dokumenty aplikacyjne, otrzymać katalog z materiałami informacyjnymi, skorzystać z

wykładów i prezentacji. W jesiennej edycji Targów Pracy uczestniczyli: IBM, Eurobank, KPMG, BNY Mellon, Henkel, LKW Walter, C.H. Robinson, Ernst & Young, 3M, LG Display, Deloitte, AmRest, BZ WBK, Hewlett Packard, Microsoft, UPS, Credit Suisse. Dodatkowo Biuro Karier prowadziło zapisy na flagowe projekty i szkolenia prowadzone przez doradców kariery, m.in: Wrocławski Absolwent, Mentoring dla Studentów, GPS Kariery.

Dzień PZU

16 października już po raz kolejny w ramach inicjatywy Klubu Partnerów Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu odbyła się na uczelni prezentacja PZU, jednej z największych instytucji finansowych w Polsce i w Europie Środkowo-Wschodniej. PZU SA jest notowana na giełdzie, zapewnia kompleksową ochronę ubezpieczeniową we wszystkich dziedzinach życia prywatnego, publicznego i gospodarczego. Gama produktów ubezpieczeniowych PZU SA przekracza 150 pozycji, a wśród nich są: ubezpieczenia komunikacyjne OC i AC, majątkowe, finansowe, rolne, wypadkowe, chorobowe, turystyczne. Dzień otwarty z PZU (zorganizowany na terenie kampusu) studentom i pracownikom umożliwił zapoznanie się z bogatą ofertą produktów PZU, rozmowy z ekspertami, przeżycie samochodowego dachowania – na symulatorze, oraz dostarczyć wyjątkowych wrażeń zsynchronizowanych z efektami specjalnymi w wersji 5D.

Jak rozwiązać problem OFE

W toczącej się w Polsce debacie w sprawie otwartych funduszy emerytalnych (OFE), 17 października mieliśmy możliwość wysłuchania opinii prof. Leokadii Oręziak – specjalisty z dziedziny finansów międzynarodowych, rynku finansowego i integracji europejskiej (ze Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie). Profesor Leokadia Oręziak przedstawiła swoją ocenę przyczyn, mechanizmów i sposobów wprowadzenia kapitałowego filara systemu emerytalnego w Polsce i innych „biednych” krajach. W jej opinii, OFE wprowadzono w Polsce pod presją Banku Światowego i Międzynarodowego Funduszu Walutowego, organizacji działających na rzecz międzynarodowych instytucji finansowych, w tym wielkich towarzystw ubezpieczeniowych i banków z krajów wysoko rozwiniętych. Profesor jest za całkowitą likwidacją OFE, jak podkreśliła – w systemie zabezpieczenia społecznego musi być zapewnione minimum dochodów na starość, a tylko system państwowy finansowany z podatków ludzi pracujących w danej chwili może to zapewnić. W systemie redystrybucyjnym nawet biedny kraj nie zostawi emerytów na pastwę losu.

Inauguracja UTW

18 października został zainaugurowany szósty rok działalności Uniwersytetu Trzeciego Wieku na Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu. Mowę inauguracyjną wygłosił prof. dr hab. inż. Edmund Cibis, prorektor ds. Dydaktyki. Uroczystość prowadził dr inż. Marek Urban, powołany w tym roku pełnomocnik Rektora ds. UTW, następnie głos zabrały prof. Zofia Hasińska, która odniosła się w swoim wystąpieniu do pięcioletniej działalności UTW rozwijającego się pod jej przewodnictwem oraz prof. Stanisława Bartosiewicz – Nestorka uczelni, która opowiadała o początkach uczelni ekonomicznej we Wrocławiu. Wykład inauguracyjny rok akademicki 2013/2014 pt. *Sztuka i ekonomia* wygłosiła mgr Jadwiga Jasińska-Sadura, kustosz Muzeum Narodowego we Wrocławiu. Za stołem prezydiальnym siedzieli także

przedstawiciele Rady Uczelnianej reprezentujący uczelnię: dr hab. inż. Katarzyna Szołtysek, mgr Ałła Witwicka-Dudek (kierownik Biura Karier i Promocji Zawodowej) i mgr Tomasz Dąbrowski (kierownik Studium Wychowania Fizycznego i Sportu) i Ewa Lorek-Mroczńska, przewodnicząca Prezydium Rady Słuchaczy. W uroczystości brało udział wielu znakomitych gości reprezentujących władze miasta i zaprzyjaźnionych organizacji, stowarzyszeń oraz wrocławskich UTW. Podczas uroczystości prof. Edmund Cibis wyróżnił 16 osób ze społeczności UTW za ich aktywną działalność oraz przyjął ślubowanie 15 nowych słuchaczy. Inauguracyjne spotkanie uświetnił występ Chóru UTW „Apasjonata” pod dyktando Bartosza Jugo.

Herbapol Wrocław SA członkiem Klubu Partnerów

31 października Dorota Santorowska, prezes Zarządu Wrocławskich Zakładów Zielarskich „Herbapol” SA podpisała porozumienie o przystąpieniu firmy do Klubu Partnerów Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. Herbapol Wrocław SA specjalizuje się w produkcji wyrobów farmaceutycznych na bazie surowców zielarskich. Jest największym producentem leków ziołowych w Polsce, łączącym osiągnięcia medycyny naturalnej oraz najnowocześniejsze technologie stosowane w produkcji leków. Istniejące od roku 1945 przedsiębiorstwo przekształciło się w 1993 r. z zakładu państwowego w pracowniczą spółkę akcyjną. W 2008 r. w ramach restrukturyzacji, w strukturach firmy pozostało pięć zakładów (dwa we Wrocławiu oraz w Legnicy, Nysie i Stanowicach). Firma zatrudnia specjalistów oraz ściśle współpracuje z wieloma instytutami naukowymi i wyższymi uczelniami. Produkowane leki po przejściu złożonej i długotrwałej procedury rejestracyjnej otrzymały zezwolenia Ministra Zdrowia. Ich bardzo wysoką jakość zapewnia pozyskiwanie surowców

z terenów ekologicznie czystych i spełniających wysokie normy zawartości składników czynnych. Firma już po raz czwarty otrzymała certyfikat rzetelności i wiarygodności przyznawany w programie gospodarczo-konsumenckim „Solidna Firma”.

FM GROUP Polska w Klubie Partnerów

5 listopada 2013 r. prof. dr hab. Andrzej Gospodarowicz rektor Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu podpisał porozumienie z firmą FM GROUP Polska reprezentowaną przez Artura Trawińskiego. W ramach współpracy w Klubie Partnerów naszego Uniwersytetu firma FM GROUP planuje prowadzić akcje edukacyjne, promocyjne i rekrutacyjne na uczelni, będzie wspierać uczelnię w jej działaniach i organizowanych wydarzeniach. FM GROUP Polska i FM GROUP World to firma działająca w sektorze marketingu wielopoziomowego, specjalizuje się w sprzedaży produktów kosmetycznych i środków czystości. FM GROUP Polska oraz FM GROUP World są zdobywcami wielu nagród, m.in.: Gazeta Biznesu (2010 i 2011), Qłtowy Kosmetyk (2012 i 2013), Laur Klienta – Odkrycie (2011, 2012,

2013) i Diament Forbesa.

Dzień otwarty Hasco-Lek SA

7 listopada w ramach inicjatywy Klubu Partnerów Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu odbyła się na uczelni prezentacja wrocławskiej firmy: Przedsiębiorstwa Produkcji Farmaceutycznej Hasco-Lek. W spotkaniach na terenie uczelni uczestniczył dr Stanisław Han, prezes firmy. Zapoznał słuchaczy z ideą działania założonej blisko 30 lat temu firmy branży farmaceutycznej z wyłącznie polskim kapitałem. Firma stawia na nowoczesną technologię, sprawną organizację i dbałość o jakość. Dzięki temu dostarczane na rynek leki wytwarzane są zgodnie z nowoczesnymi trendami i standardami współczesnej medycyny i farmacji. Wysoką jakość produktów potwierdzają nagrody i wyróżnienia zdobywane na międzynarodowych i krajowych wystawach, jak również uznanie jakim cieszą się wśród pacjentów, lekarzy i farmaceutów. Obecnie portfolio Hasco-Leku to ponad 200 produktów o szerokim spektrum terapeutycznym, sprzedawanych niemal na całym świecie. Prezes Stanisław Han poinformował, że przedsiębiorstwo posiada certyfikat GMP na wszystkie produkowane formy leków i było pierwszą firmą farmaceutyczną w Polsce, która jeszcze przed przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej uzyskała unijny certyfikat GLP. W trakcie spotkania przedstawiciele Hasco-Lek ze studentami i pracownikami uczelni dwa wykłady zaprezentowali: Łukasz Świąch i Andrzej Smutkiewicz – zapoznali słuchaczy z ogólnopolską akcją społeczną (informacyjną, edukacyjną i diagnostyczną) w programie pn. Instytut Zdrowych Nóg. Pracownicy Hasco-lek mówili także o produktach firmy, a specjaliści ds. HR odpowiadali na pytania, na temat budowania ścieżki zawodowej w firmie. Kilkanaście osób bezpłatnie mogło przebadać przepływ krwi w nogach za pomocą USG Dopplera, odbyły się także pokazy udzielania pierwszej pomocy. W godzinach popołudniowych prezes dr Stanisław Han był gospodarzem spotkania z przedstawicielami partnerskich firm zrzeszonych w Klubie Partnerów.

BYŁO

Wizyta gości z Moscow Power Engineering Institute

W dniach 14-16 listopada gościliśmy na uczelni przedstawicieli National Research University Moscow Power Engineering Institute: rektora prof. Sergeya V. Serebrannikova, prof. Darię Shuvalovą (Katedra Ekonomii) i Aleksandra Nikitina, asystenta rektora. Rozmowy dotyczyły poszerzenia współpracy w zakresie wymiany studentów – nie tylko w okresie letnim (wyjazdy na kilkanaście dni), ale także na okresy dłuższe (semestralne, roczne) w celu podjęcia studiów, zakończonych uzyskaniem podwójnego dyplomu obu uczelni. W bieżącym roku zostaną uzgodnione szczegóły wymiany, przeanalizowane zostaną programy studiów i zasady finansowania pobytu i studiów. 15 listopada rektorzy podpisali Porozumienie, które zainicjuje nowe warunki współpracy. Uniwersytet Moscow Power Engineering Institute jest jedną

z największych uczelni technicznych w Rosji, w której prowadzone są szkolenia specjalistyczne i badania naukowe w dziedzinie energetyki, elektrotechniki, elektroniki i inżynierii komputerowej.

Dyskusje o regionie Azji i Pacyfiku

Centrum Badań Azji i Pacyfiku oraz Katedra Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych po raz kolejny zorganizowali w dniach 17-18 listopada 2013 r. konferencję naukową pt. *Network Interrelations in the Asia-Pacific Region. Society – Economy – Politics*. Tematyka tegorocznej, już szóstej edycji tej międzynarodowej konferencji omawiana była podczas dwóch sesji: *Economical and Political Interrelations in the Asia-Pacific Region* oraz *Clusters, Networks and Markets in the Asia-Pacific Region*. W konferencji pod patronatem honorowym Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Ministerstwa Gospodarki uczestniczyło wielu znakomitych gości, m.in. minister Ilona Antoniszyn-Klik, prof. Günter Heiduk, prof. Ying Fan, prof. Ken-ichi Ando, prof. Byoung Se Cho, prof. Katarzyna Żukrowska, dr Marta Kightley. Dyrektorem merytorycznym konferencji była prof. Bogusława Drelich-Skulska.

Rozmowy o dwóch dyplomach

W dniach 21-22 listopada wizytę na naszej uczelni złożył prof. Algirdas Miskinis, prodziekan Wydziału Ekonomii Uniwersytetu Wileńskiego. Profesor Algirdas Miskinis spotkał się z rektorem prof. Andrzejem Gospodarowiczem, prof. Bogusławem Fiedorem, prorektorem ds. Współpracy z Zagranicą i prof. Bogusławą Drelich-Skulską, dyrektorem Biura Współpracy Międzynarodowej oraz dr. Dariuszem Wawrzyńcem. Podczas spotkań ustalano treść umowy międzyuczelnianej dotyczącej dwóch dyplomów (Double Diploma Agreement). Dzięki niej studenci obu uczelni będą mogli – spełniając określone w umowie wymagania – uzyskać dyplomy Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu i Uniwersytetu Wileńskiego studiując przez większość czasu na uczelni macierzystej i przez określony w umowie czas na uczelni

partnerskiej. Ta niezwykle atrakcyjna forma współpracy międzyuczelnianej staje się obecnie coraz popularniejsza. Umożliwia ona bowiem poszerzenie kompetencji absolwenta, zarówno merytorycznych, jak i językowych, pozwala poznać specyfikę studiów zagranicznych i niewątpliwie wzbogaca wiedzę oraz umiejętności. Legitymowanie się dwoma dyplomami, w tym jednym zagranicznym, jest także bardzo dobrze postrzegane przez pracodawców.

Profesor Bogusław Fiedor podsumowując dwudniowe rozmowy, podkreślił, że umowa szczegółowo opisuje charakter wymiany, co z pewnością pozytywnie wpłynie na możliwości jej szybkiego i skutecznego wdrożenia w życie. Będzie to trzecia tego typu umowa podpisana przez naszą uczelnię, gdyż obowiązują już analogiczne porozumienia z Hochschule Bochum oraz Tarnopolskim Narodowym Uniwersytetem Ekonomicznym. Studenci naszej uczelni mają już teraz możliwość studiowania na Uniwersytecie Wileńskim w ramach programu Erasmus, jednak umowa dotycząca dwóch dyplomów stworzyłaby zdecydowanie nową jakość międzyuczelnianej współpracy.

Uniwersytet Wileński to państwowy uniwersytet w Wilnie, założony w 1579 roku przez króla Polski Stefana Batorego. Jest największą uczelnią na Litwie. W ubiegłym roku studiowało na nim ponad 22 000 studentów. Oferuje studia na 12 wydziałach, w tym na Wydziale Ekonomii, w ramach którego funkcjonuje 9 zakładów: Rachunkowości i auditingu, Biznesu, Informatyki ekonomicznej, Polityki ekonomicznej, Teorii ekonomii, Finansów, Zarządzania, Marketingu oraz Metod ilościowych. Uniwersytet Wileński nadał prof. Andrzejowi Gospodarowiczowi w 2011 r. tytuł doktora *honoris causa*.

Konferencja „Być odpowiedzialnym Europejczykiem”

28 listopada 2013 r. odbyła się konferencja promująca projekt dofinansowany z funduszy europejskich pn. „Być odpowiedzialnym Europejczykiem”, realizowany przez Dział Obsługi Projektów Rozwojowych UE. „Być odpowiedzialnym Europejczykiem” – to projekt przewodnika dydaktycznego dla uczniów klas 4-6 szkół podstawowych, który podejmuje tematykę integracji europejskiej. Zespół pracowników i współpracowników Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, już po raz drugi, podjął się zadania przygotowania i opracowania materiałów przybliżających idee integracji, Unię Europejską oraz trendy rozwojowe. Przewodnik adresowany jest do nauczycieli i uczniów klas 4-6, zawiera gotowe scenariusze lekcji oraz do rodziców, którzy korzystając z bazy gier i zabaw także mogą angażować się w rozwój dzieci.

Materiał zawarty w książce odpowiada założeniom programowym wymagany na drugim poziomie edukacyjnym. Podczas konferencji wystąpili: prof. Marek Łyszczak, dziekan Wydziału NE, Dorota Kwiatkowska-Ciotucha (kierownik projektu), Eleonora Żmijowska-Wnęg (doradca metodyczny), Sieglinde Machocki (Alice Salomon; Hochschule Berlin) i Agnieszka Pietrus-Rajman oraz Katarzyna Aleksandrowicz (dyrektor Programów Stypendialnych Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji). Wyświetlono także film z komentarzem i gratulacjami Lidii Geringer de Oedenberg (posłanki do Parlamentu Europejskiego).

Kolejni Partnerzy przystąpili do współpracy

26 listopada Janusz Rybak, prezes Zarządu Spaceone sp. z o.o. we Wrocławiu podpisał Porozumienie o współpracy w Klubie Partnerów Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. Firma Spaceone specjalizuje się w profesjonalnych usługach programistycznych, outsourcingu informatycznym oraz dystrybucji sprzętu IT. Firma jest obecna na polskim rynku od roku 2005, skutecznie realizuje projekty związane z zarządzaniem zmianami i wdrażaniem rozwiązań dla podmiotów prawa handlowego.

5 grudnia Rafał Kociszewski, dyrektor Oddziału Korporacyjnego we Wrocławiu mBanku SA wprowadził do Klubu Partnerów Uniwersytetu Ekonomicznego organizację bankową działającą już ponad 27 lat, początkowo jako BRE Bank (był to jeden z pierwszych banków w Polsce specjalizujących się w obsłudze przedsiębiorstw). Przez lata bank budował swoje kompetencje w zakresie obsługi klientów korporacyjnych, poszerzył swoją ofertę także o usługi private banking i bankowość detaliczną. W 2013 r. organizacja skupiona na obsłudze różnych grup klientów zdecydowała o podkreśleniu swojego uniwersalnego charakteru przez przyjęcie jednej wspólnej marki – mBank.

Członkami Klubu Partnerów UE są już: Credit Agricole, KGHM Polska Miedź SA, BZ WBK, PGE, PZU Życie SA, SITECH, HP Global e-Business Operations, Zaberd, Zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin, Spiż, Hasko-Lek, ABC Servis, Invest-Park, Instytut Medyczny SA, Dolnośląska Grupa Apteczna SA, FM GROUP, HerbaPol, SpaceOne, mBank.

Spotkanie samorządowców

W czerwcu 2013 r. zainaugurowało swoją działalność Centrum Badawczo-Rozwojowe Samorządu Terytorialnego. Jego celem jest wspieranie działań na rzecz innowacji i rozwoju w jednostkach samorządu terytorialnego. W ramach aktywności Centrum BRST samorządowcy wspólnie z naukowcami będą wypracowywać rozwiązania dla zgłaszanych problemów. Centrum kierowane przez prof. Leszka Patrzalka (dyrektora CBRST), wspieranego przez dr. Mariana Kachniarza (zastępcę) i dr. Hannę Kociemską (sekretarz generalną) wraz z zespołem pracowników uczelni i prawników Uniwersytetu Wrocławskiego przygotowało plan działań. 6 grudnia odbyło się spotkanie z grupą samorządowców, podczas którego zaprezentowano kierunki prac Centrum w zakresie działalności badawczo-rozwojowej i działalności

szkoleniowej, mówiono o poszukiwaniu źródeł finansowania (także zagranicznych) na opracowania o praktycznej użyteczności wspierające funkcjonowanie gmin, powiatów i województw. Dyskutowano także nad konkretnymi zagadnieniami, sygnalizowanymi przez samorządowców, liczących na prawne wsparcie w formie ekspertyz i specjalistycznych opinii. Samorządowcy wyrazili zadowolenie, że Centrum BRST otwiera możliwość kreowania wspólnych rozwojowych, doradczych i naukowych inicjatyw.

Przedstawione informacje o wydarzeniach na uczelni stanowią tylko mały wycinek aktywności pracowników, studentów, absolwentów i naszych partnerów. Będziemy wdzięczni Czytelnikom za współudział w tworzeniu rzeczywistego obrazu życia uczelni. Zapraszamy do współpracy, czekamy na telefon: 71 36 80 945 lub na maila: lucyna.wasylina@ue.wroc.pl.

Nagroda Nobla z ekonomii w 2013 roku

Krzysztof Jajuga

14 października 2013 r. werdyktem Królewskiej Akademii Nauk, nagroda Narodowego Banku Szwecji im. Alfreda Nobla trafiła do rąk trzech Amerykanów: Larsa Petera Hansena, Eugene F. Fama (obaj z University of Chicago), oraz Roberta Shillera (Yale University).

Oficjalny komunikat zawiera uzasadnienie nagrody (tłumaczenie – KJ): „za empiryczną analizę cen aktywów”. Na tle tej decyzji nasuwają się dość naturalne uwagi.

Po pierwsze, tegoroczna nagroda jest to już kolejna nagroda za osiągnięcia w dyscyplinie finanse, poprzednie nagrody przyznano takim uczonym, jak: James Tobin (1981), Franco Modigliani (1985), Harry Markowitz, William Sharpe i Merton Miller (1990), Robert Merton i Myron Scholes (1997), Robert Engle (2003). Potwierdza to, iż finanse, które od kilkudziesięciu lat wyodrębniały się z ekonomii, stały się samodzielną dyscypliną, charakteryzującą się dynamicznym rozwojem.

Po drugie, laureaci nagrody reprezentują trzy odrębne nurty badawcze, a ich osiągnięcia łączy aspekt sygnalizowany w uzasadnieniu: jest to analiza empiryczna cen aktywów. Eugene Fama to przedstawiciel chicagowskiej

szkoły finansów, w dużym stopniu mającej u podstaw klasyczne założenie racjonalnego inwestora. Robert Shiller jest bardzo wszechstronnym uczonym, ale najczęściej łączy się jego postać z nurtem behawioralnym finansów. Lars Peter Hansen jest ekonometrykiem, twórcą metody estymacji, zwanej uogólnioną metodą momentów, wykorzystywaną w empirycznej weryfikacji klasycznych modeli finansowych.

Po trzecie, laureaci zajmują się klasycznym tematem nauk ekonomicznych, mianowicie wyceną, przede wszystkim ryzykownych aktywów finansowych, takich jak na przykład akcje. Na ten temat powstały tysiące (a może dziesiątki lub setki tysięcy) prac. Tegoroczna nagroda odnosi się do tego nurtu badań, który weryfikuje empirycznie teoretyczne narzędzia wyceny.

Po czwarte, tematyka badań, za które przyznano tegoroczną nagrodę, ma olbrzymie znaczenie dla praktyki. W szczególności, na poziomie mikro, zmiany cen aktywów (zwłaszcza akcji) w dłuższym okresie, decydują o wartości portfeli gospodarstw domowych – dotyczy to na przykład portfeli osób inwestujących w celu uzyskania godziwej emerytury. Z kolei na poziomie makro, kształtowanie się cen aktywów ma znaczenie dla polityki gospodarczej, przede wszystkim polityki pieniężnej. Występowanie baniek spekulacyjnych bądź krachów na rynkach aktywów finansowych powoduje negatywne konsekwencje dla gospodarki realnej.

Przypomnijmy, że w 1968 roku szwedzki bank centralny (Sveriges Riksbank) podjął decyzję o ustanowieniu nagrody Nobla w dziedzinie nauk ekonomicznych. Oficjalna nazwa nagrody brzmi: Nagroda Banku Szwecji w dziedzinie nauk ekonomicznych pamięci Alfreda Nobla – The Bank of Sweden Prize in Economic Sciences in Memory of Alfred Nobel. Nagroda ta finansowana jest przez Bank Szwecji, w tym roku wynosi 8 milionów koron szwedzkich (kurs NBP w dniu ogłoszenia nagrody: 1 SEK = 0,4764 PLN). Ceremonia wręczania nagród odbywa się 10 grudnia, w dniu śmierci Alfreda Nobla.

Lars Peter Hansen, Eugene F. Fama, Robert Shiller

Generalna motywacja przyznania tegorocznej nagrody wynika z tezy, w myśl której ceny aktywów (zwłaszcza akcji), nie są przewidywalne w krótkim okresie (na przykład kilkudniowym), ale kierunek ich zmian jest przewidywalny w dłuższym okresie (na przykład kilkuletnim).

Eugene Fama i Robert Shiller wielokrotnie byli wymieniani jako główni kandydaci do Nagrody Nobla (choć raczej nie do wspólnej nagrody). Lars Peter Hansen właściwie nie był wymieniany jako główny kandydat (mowa była raczej o innych ekonometrykach).

Eugene Fama urodził się w 1939 roku. Otrzymał tytuł licencjata w Tufts University, tytuł zaś magistra i stopień doktora z ekonomii w University of Chicago. Jest autorem teorii efektywności rynku, mówiącej o tym, iż rynek jest efektywny, gdy wszystkie dostępne informacje o danym rodzaju aktywów są natychmiast i w prawidłowy sposób odzwierciedlane w cenie. W teorii tej wyróżnił trzy poziomy efektywności, odpowiadające trzem zbiorom informacji: słaba efektywność (zbior informacji to przeszłe ceny aktywów), średnia (półmocna) efektywność (zbior informacji to wszystkie publicznie dostępne informacje), mocna efektywność (zbior informacji to wszystkie dostępne informacje). W artykule z 1969, wraz z Fisherem, Jensenem i Rollem, badał zmiany cen akcji po ogłoszeniu informacji o tzw. splicie (podziale) akcji. Uważa się, że to właśnie w tym artykule zostały wprowadzone metody analizy zdarzeń, dzięki którym można określić, jak pewne zdarzenia, np. informacja o wypłacie dywidendy czy opublikowanie sprawozdania finansowego, wpływają na ceny akcji.

Innym kluczowym osiągnięciem Famy jest zaproponowanie rozszerzenia klasycznego modelu CAPM (Capital Asset Pricing Model). Model ten wyjaśnia kształtowanie się stopy zwrotu akcji (lub portfela akcji). Fama wraz z Kennethem Frenchem wprowadził dwa dodatkowe (oprócz zachowania giełdy, obrazowanego indeksem rynku) czynniki wyjaśniające kształtowanie się stopy zwrotu. Tymi czynnikami są: wielkość spółki oraz relacja wartości rynkowej do wartości księgowej. Pomysł stworzenia tego modelu wynikał z wyników badań, któ-

re wskazywały, że stopy zwrotu akcji dużych spółek są niższe oraz stopy zwrotu akcji spółek o wysokiej wartości współczynnika wartość rynkowa do wartości księgowej są niższe.

Lars Peter Hansen urodził się w 1952 roku. Otrzymał tytuły licencjata z matematyki oraz politologii na Utah State University, stopień doktora z ekonomii na University of Minnesota. Jest ekonometrykiem, zajmuje się też badaniami empirycznymi w zakresie finansów. Jego główne osiągnięcie teoretyczne to zaproponowana w 1982 r. metoda estymacji modeli wielorównaniowych, znana jako uogólniona metoda momentów (GMM – Generalized Method of Moments). Metoda ta jest pozbawiona krępujących założeń o strukturze stochastycznej procesu generującego dane. Pozwala na estymację parametrów dowolnej klasy modeli, w tym modeli nieliniowych. Zaproponowana przez Hansena metoda pozwoliła na weryfikację danych empirycznych modelu równowagi CCAPM (Consumption Capital Asset Pricing Model). Jest to model, który wiąże ceny aktywów z decyzjami podmiotów dotyczącymi podziału środków między konsumpcję i oszczędności (późniejsze inwestycje). Badania potwierdziły istotne odchylenia danych od modelu.

Robert Shiller urodził się w 1946 roku. Tytuł licencjata otrzymał w University of Michigan, stopień doktora z ekonomii na MIT. Jest uważany za przedstawiciela behawioralnego nurtu teorii finansów. W 1981 roku ukazał się artykuł, w którym Shiller wykazywał, iż akcje charakteryzuje nadmierna zmienność, której nie da się wyjaśnić modelami równowagi. Oznacza to, że prognozowanie zmienności jest kluczowe dla zrozumienia dynamiki cen aktywów. Dziś jest to powszechnie znana rzecz, a dowodem jest choćby dynamicznie rozwijający się obszar indeksów zmienności, z których najbardziej znany jest VIX, publikowany przez Chicago Board of Options Exchange, informujący o oczekiwanej zmienności akcji giełdy nowojorskiej (New York Stock Exchange).

Robert Shiller zajmował i zajmuje się też nieruchomościami, zwłaszcza problematyką inwestowania i finanso-

wania rynku nieruchomości. Wiązało to z zachowaniami inwestorów, między innymi ostrzegając przed bańką spekulacyjną na rynku nieruchomości. Jest współautorem słynnego indeksu cen nieruchomości mieszkaniowych w Stanach Zjednoczonych (indeks, a właściwie rodzina indeksów Case-Shillera).

Nie ulega wątpliwości, iż osiągnięcia tegorocznych noblistów mają konsekwencje praktyczne, w szczególności jeśli chodzi o możliwość określania kierunków zmian cen aktywów (zwłaszcza akcji) w dłuższym okresie, jak również w zakresie wyboru tych aktywów, które mogą przynieść w dłuższym okresie wyższe stopy zwrotu. Warto też wymienić ocenę działalności funduszy inwestycyjnych, z której wynika, iż na rynkach rozwiniętych fundusze zarządzane pasywnie (np. fundusze indeksowe) osiągają (po uwzględnieniu kosztów) lepsze wyniki niż fundusze zarządzane aktywnie (z tym, że nie dotyczy to niektórych funduszy typu hedge).

8 grudnia w Sztokholmie wszyscy trzej laureaci wygłosili wykłady noblowskie.

Eugene Fama przedstawił wykład *Two pillars of asset pricing* (Dwa filary wyceny aktywów), w którym bardzo sze-

roko omówił swoje osiągnięcia od początku kariery, zaś jako wspomniane dwa filary uznał teorię efektywności rynku oraz model CAPM.

Lars Peter Hansen przedstawił wykład: *Uncertainty outside and inside economic model* (Zewnętrzna i wewnętrzna niepewność modelu ekonomicznego), w którym zidentyfikował dwa podstawowe źródła niepewności przy stosowaniu modeli ekonomicznych, jeden z nich to niepewność wynikająca z działania człowieka, a druga to niepewność zawarta w samej konstrukcji modelu.

Robert Shiller przedstawił wykład *Speculative asset prices* (Spekulacyjne ceny aktywów), w którym między innymi przedstawił uwagi na temat powstawania baniek spekulacyjnych.

Zdjęcie ze strony <http://www.polskieradio.pl/5/562/Galeria/949756/17>

Prof. dr hab. Krzysztof Jajuga,
dyrektor Instytutu Zarządzania Finansami,
kierownik Katedry Inwestycji Finansowych
i Zarządzania Ryzykiem

Laboratorium

badawcze projektu Inteligentny Kokpit dla Menedżerów (InKoM) już pracuje

NA TEMAT

W ramach konkursu Narodowego Centrum Badań i Rozwoju ogłoszonego w roku 2011 zespół pracowników Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu pod kierunkiem prof. Jerzego Korczaka odniósł wielki sukces, przygotowując wniosek dotyczący projektu Inteligentny Kokpit dla Menedżerów InKoM. Wniosek uzyskał średnią ocenę merytoryczną 33,5 pkt na 40 możliwych, tj. 83,75% (taką samą ocenę uzyskało jeszcze 10 innych projektów) i otrzymał dofinansowanie na jego realizację. Pierwszy etap projektu InKoM, który wspólnie z uczelnią realizują dwie firmy: UNIT4 TETA BI Center i Credit Agricole Bank Polska SA, zakończył się 17 września br. otwarciem Laboratorium Badawczego.

Rozmowa z projektodawcą i koordynatorem prof. dr. hab. Jerzym Korczakiem

Jak zrodził się pomysł na InKoM? Do kogo adresowany jest projekt, kto będzie korzystał z jego możliwości? Pomysł „inteligentnego” wspomagania procesów podejmowania decyzji narodził się w trakcie naszych ostatnich prac badawczych nad systemami informacyjnymi zarządzania. Tak szczęśliwie się złożyło, że w 2011 r. NCBiR ogłosił program zwany INNOTECH, który generalnie jest programem wsparcia nauki i przedsiębiorstw w zakresie realizacji innowacyjnych przedsięwzięć, w tym zastosowań nowych technologii informacyjnych w zarządzaniu. W ogłoszonym konkursie (w ścieżce programowej In-Tech) zgłoszono 608 projektów, natomiast ostatecznie dofinansowanie otrzymało jedynie 72 (stanowi to

ków Instytutu Informatyki Ekonomicznej, w projekt są zaangażowane zespoły prof. Andrzeja Gospodarowicza (Katedra Bankowości), prof. Krzysztofa Jajugi (Katedra Inwestycji Finansowych i Zarządzania Ryzykiem). W projekcie udział biorą: prof. Mieczysław Owoc, doktorzy: Andrzej Babiarz, Magdalena Bywalec, Helena Dudycz, Mirosław Dyczkowski, Janina Jakubczyc, Artur Kotwica, Maciej Laska, Gracja Niesler, Adam Nosowski, Maciej Pondel, Radosław Pietrzyk, Paweł Rokita, Mieczysław Rymarczyk, Rafał Siedlecki, Tomasz Słoński, doktoranci, studenci: Maciej Bac, Paweł Chrobak, Krzysztof Drelczuk, Aleksander Fafuła, Łukasz Feldman, Katarzyna Marciniak, Paweł Maj, Konrad Paradowski, Marta Tabakow, Izabela Heppner oraz Jadwiga Andersz. Należy jeszcze wymienić zespoły TETA BIC pod kierunkiem Przemysława Adamczyka i Credit Agricole Polska SA pod kierunkiem Dariusza Sobolewskiego.

Chciałbym tu podziękować wszystkim, którzy wzięli udział w projekcie. Dziękuję także za współpracę pracownikom działów administracyjnych i technicznych naszej uczelni, za pomoc w realizacji projektu i zaangażowanie w powstaniu laboratorium badawczego InKoMu.

Czy w projekcie przewidziano wykorzystanie systemu do celów edukacyjnych?

Tak, w perspektywie chcemy współpracować ze studentami studiów licencjackich, magisterskich i doktoranckich. Uzgodniliśmy z dyrekcją UNIT4 TETA BIC udostępnienie do celów dydaktycznych systemów TETy, w tym TETA Business Intelligence. Cieszę się, iż wspólny wysiłek zakończył się sukcesem i mamy przygotowany prototyp systemu, a przed nami kolejne 6 miesięcy na realizację jego funkcjonalności. Mam też nadzieję, że dla naszych pracowników i studentów będzie on inspiracją dla tworzenia nowych i interesujących projektów.

Dysponujecie Państwo już prototypem systemu. Jakie będą następne etapy jego wdrażania?

W utworzonym na uczelni laboratorium InKoM pracuje sprzęt finansowany z projektu za około 200 tys. złotych, nie jako aplikacja izolowana, ale współpracująca z głównymi zasobami komputerowymi Centrum Informatycznego UE we Wrocławiu. Od października 2013 do kwietnia 2014 roku TETA BIC dokona implementacji systemu. Będziemy wspólnie testować i oceniać rozwiązania programowe. Nasza uczelnia jako lider projektu ma za zadanie

nie utrzymanie tego projektu przez kolejne 5 lat. Mamy nadzieję na efektywny etap wdrażania go w praktyce i zyskanie wielu klientów chcących skorzystać z jego możliwości. Mamy bardzo solidnych partnerów: firmę UNIT4 TETA BI Center sp. z o.o. i Credit Agricole Bank Polska SA, mamy też – co jest bardzo ważne – wsparcie władz uczelni. Sądzę więc, że Inteligentny Kokpit Menedżerski będzie się dalej rozwijał, bo inteligencja – nawet ta sztuczna – nie jest ograniczona.

CYTATY z wystąpień podczas otwarcia Laboratorium InKoM

Rektor prof. Andrzej Gospodarowicz

Dziękuję wszystkim współtwórcom za pomysł i przygotowanie wniosku. Jest to projekt szczególny, ze względu na wysokość dotacji, liczbę zaangażowanych pracowników uczelni oraz udział dwóch znaczących firm-praktyków, dzięki którym projekt ma perspektywę wdrożenia. Obserwujemy, że jednostki przyznające dotacje przywiązują dużą wagę do użyteczności projektów. Zachęcam pracowników do składania wniosków na duże projekty przygotowane wspólnie, łączące pracowników różnych katedr i instytutów z instytucjami zewnętrznymi: gospodarczymi, biznesowymi, samorządowymi.

Tomasz Dobrzański – Prezes UNIT4 TETA BI

Na rynku jest wiele firm oferujących oprogramowanie wykorzystujące nowoczesne technologie informacyjne. Nasza firma specjalizuje się w projektowaniu systemów dla działów HR, ale inwestujemy także w rozwój innych produktów tzw. drugiej generacji, zwiększających zakres ich funkcjonalności. Współpraca z Uniwersytetem Ekonomicznym, dostęp do szczegółowej wiedzy z zakresu zarządzania biznesem oraz zintegrowanych rozwiązań informatycznych, pozyskanie i doskonalenie kompetencji z zakresu wdrożeń rozwiązań informatycznych dla biznesu są dla nas inspirujące i możemy skutecznie się rozwijać.

Wojciech Nowacki (Credit Agricole) – Dyrektor Departamentu Małych i Średnich Przedsiębiorstw

W imieniu prezesa Romualda Szeligi składam podziękowanie za możliwość partycypowania w tym projekcie, za możliwość wymiany doświadczeń między firmami partnerskimi. Wspólnie opracowaliśmy narzędzie pozwalające wspierać pomysłami małe i średnie firmy. Wdrażamy strategię tworzenia banku uniwersalnego i w naszym interesie jest współpraca z twórcami systemu umożliwiającego pracownikom banku wykonywanie ekspertyz finansowo-ekonomicznych dla MSP. W naszej ocenie jest to bardzo przydatny produkt.

Paszport do kariery zawodowej

23 października 2013 r. rektor Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu prof. Andrzej Gospodarowicz i Fiona Harvey reprezentująca CIMA Regional - Director - Performance and Emerging Markets podpisali porozumienie, dzięki któremu studenci kierunku *finanse i rachunkowość* Wydziału Zarządzania, Informatyki i Finansów mogą studiować na nowej specjalności pn. *UE & CIMA Certificate in Business Accounting*.

Rozmawiamy z prof. dr. hab. Krzysztofem Jajugą, dyrektorem Instytutu Zarządzania Finansami na Wydziale Zarządzania, Informatyki i Finansów, inicjatorem nowej specjalności

Był Pan Profesor twórcą koncepcji i struktury programowej pierwszego programu edukacyjnego z dziedziny finansów w całości wykładanego w języku angielskim – Master Studies in Finance. Dwa lata później z Pana inicjatywy uruchomiono już dwa programy Bachelor Studies in Finance (BSF) – trzyletnie studia na poziomie licencjackim i Master Studies in Finance (MSF) – dwuletnie studia na poziomie magisterskim. W założeniach programowych podkreślano, iż są one spójne z programami nauczania nowoczesnych finansów, realizowanymi w renomowanych uczelniach światowych. My chcemy oferować studentom dodatkowe atuty potwierdzające ich kompetencje i przygotowanie zawodowe? Co takiego proponujemy?

W ostatnich latach pojawiła się tendencja włączania do programów studiów elementów stanowiących wymogi, których spełnienie jest niezbędne do uzyskania certyfikatu zawodowego, otwierającego szersze możliwości uzyskania atrakcyjnego zatrudnienia. Współpracuję z różnymi instytucjami przyznającymi certyfikaty uznawane na całym świecie, a także uznawane w Unii Europejskiej lub niektórych krajach, potwierdzające na przykład kwalifikacje: analityka finansowego, aktuariusza, rzeczoznawcy majątkowego. Nasza uczelnia zabiega o to, aby do programów studiów wprowadzać właśnie takie elementy, które ułatwią studentom zdawanie egzaminów certyfikujących ich znajomość standardów zawodowych.

Najbardziej prestiżowym i zaawansowanym certyfikatem zawodowym jest Chartered Financial Analyst (CFA) – uznawany za międzynarodowy standard dla zawodu analityka finansowego i zarządzającego portfelem inwestycyjnym. Dodatkowo, treści programu CFA są na tyle zaawansowane i szerokie, że posiadacz certyfikatu może relatywnie łatwo uzyskać inne licencje (np. doradcy finansowego czy też biegłego rewidenta). Nasza uczelnia w grudniu 2009 r. podpisała umowę partnerską z CFA Institute, dzięki której jako pierwsza w Polsce umożliwia – uczestnikom dwóch programów realizowanych z tematyką programu CFA na Wydziale Zarządzania, Informatyki i Finansów: *Bachelor Studies in Finance* oraz *Master Studies in Finance* – przygotowanie do zdawania egzaminów dla uzyskania tego certyfikatu. Warto podkreślić, że Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu nadal jest JEDYNĄ uczelnią w Europie Środkowej posiadającą status Partnera CFA Institute. Znaleźliśmy się w towarzystwie takich uniwersytetów, jak: Cornell University, Georgia University of Technology, New York University, Virginia Tech, Bocconi University, HEC Paris, Imperial College London, INSEAD, Oxford University, London Business School. Posiadanie statusu Partnera CFA Institute wiąże się z szeregiem przywilejów, na przykład znaczącymi zniżkami opłat egzaminacyjnych przy staraniu się o certyfikat CFA.

Jak wielu studentów podjęło trud przygotowania się do uzyskania certyfikatu analityka finansowego CFA – Chartered Financial Analyst?

Na studia licencjackie – BSF rekrutujemy co roku ponad 150 osób, na studia II stopnia – MSF około 90 osób. W procesie rekrutacji na II stopień mamy studentów kontynuujących studia – te osoby studiujące wcześniej w języku polskim przechodzą rozmowę kwalifikacyjną w języku angielskim, natomiast osoby z zewnątrz muszą dodatkowo zdać test wiedzy.

Nasze studia są wybierane przez studentów obcokrajowców. Przez kilka lat mieliśmy grupę studentów z Chin – studiowało łącznie 35 osób. Co roku w ramach projektu Teraz Wrocław przyjmujemy około 10 studentów z Ukrainy. Studiują Europejczycy z Grecji, Portugalii, Szwecji, Białorusi, ale także z odleglejszych państw: Brazylii, Kenii, Arabii Saudyjskiej, USA i Turcji. Miło nam, gdy dowiadujemy się, że robią kariery zawodowe na rynku finansowym.

Liczby studentów uczestniczących w programach edukacyjnych BSF i MSF

Rok akademicki	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
Bachelor Studies in Finance	115	188	184	198	174	197
Master Studies in Finance	62	40	66	96	90	99

Zajęcia w naszych programach prowadzą także goście zagraniczni – profesorowie wizytujący: Diarmuid Bradley z Irlandii (University of Limerick) i Hermann Locrek-Junge (Technische Universität Dresden).

Kierunek finanse i rachunkowość otrzymał w 2012 r. dotację projakościową. Jak jest ona wykorzystywana?

Warto przypomnieć, że w całej Polsce studia na kierunku finanse i rachunkowość prowadzi kilkadziesiąt wydziałów, a tylko dwie jednostki zostały w 2012 r. wyróżnione: nasz Wydział Zarządzania, Informatyki i Finansów oraz Szkoła Główna Handlowa w Warszawie.

Otrzymaliśmy dotację na trzy lata, chcemy polepszyć standard prowadzenia studiów na tym kierunku, w zakresie zarówno programu, jak i organizacji procesu edukacji.

Po pierwsze, otrzymana dotacja umożliwi nam realizację zadań edukacyjnych w mniejszych grupach, wśród studentów wykazujących się największym zaangażowaniem i predyspozycjami. To właśnie dla takich zmotywowanych studentów przygotowujemy specjalne, bardziej zaawansowane programy, zróżnicowane kompetencyjnie zadania – wykraczające poza standardowy program. Studenci od kilku lat sygnalizują nam zainteresowanie większą liczbą godzin praktycznych – ćwiczeń, studium przypadków. Więcej będzie dla nich działań przygotowujących ich do konkursów, więcej staży w różnych instytucjach, więcej spotkań i ćwiczeń z ekspertami. Chcielibyśmy stworzyć elastyczne, indywidualne ścieżki kształcenia dla najlepszych studentów. Opracowujemy także zasady konkursu dla studentów, w którym oceniane będą ich realizowane pod opieką tutora naukowego, projekty i prace quasi-naukowe. Najlepsi uzyskają nagrody pieniężne.

Po drugie, przygotowujemy program edukacji finansowej dla uczniów szkół średnich i dla szerokiego odbiorcy zainteresowanego tym, jak inwestować, ale przede wszystkim jak świadomie korzystać z ofert kredytowych, inwestycyjnych, emerytalnych z pożytkiem dla siebie.

Po trzecie, chcemy również poddawać nasze programy akredytacjom międzynarodowym, co pozwoli nam propagować także poza Polską naszą ofertę edukacyjną i nasz Uniwersytet. Staramy się o akredytację EPAS międzynarodowej organizacji European Foundation for Management Development (EFMD) zrzeszającej ponad 700 członków ze środowiska akademickiego, biznesu, usług publicznych i doradztwa z 80 krajów. EFMD nadaje dwie oddzielne akredytacje EQUIS (akredytacja obejmująca całą organizację – uczelnię) i EPAS (przyznawana jest poszczególnym programom). Ideą akredytacji EPAS jest weryfikacja jakości kształcenia w ramach poszczególnych programów studiów. EPAS kładzie nacisk m.in. na takie aspekty, jak: pozycja programu na rynku narodowym i międzynarodowym, pozycja programu na tle uczelni oraz jego znaczenie dla uczelni, ocena oczekiwań stawianych programowi, program studiów, jakość kształcenia i przekazywania wiedzy, poziom kadry naukowej. Rozpoczęliśmy już procedurę uzyskania akredytacji EPAS*.

Po czwarte, naszym celem jest także poprawa kluczowych kompetencji akademickich, kwalifikacji specjalistycznych, umiejętności i kompetencji pracowników naukowo-dydaktycznych, m.in. dzięki wyjazdom do wiodących uczelni zagranicznych, które to wyjazdy być powinny nakierowane na podnoszenie kwalifikacji kadry naukowo-dydaktycznej.

Studenci studiujący na kierunku finanse i rachunkowość startują w konkursach osiągając światowe wyniki.

Z radością mogę potwierdzić, że dzięki współpracy z CFA i CIMA oraz oczywiście aktywności studentów, m.in. członków Koła Naukowego Analizy Finansowej „Analyst”, nasza uczelnia plasuje się w międzynarodowych konkursach bardzo wysoko. Już od kilku lat drużyny naszej uczelni startują w studenckich konkursach w międzynarodowym towarzystwie i to z sukcesem, są bowiem zawsze wśród drużyn zakwalifikowanych do ścisłego finału lub zwycięzców konkursu. W ubiegłym roku w konkursie CFA Institute Research Challenge nasza drużyna zakwalifikowała się do finału europejskiego (cztery najlepsze drużyny), a w 2013 r. pięcioosobowy zespół wygrał finał światowy tego konkursu, pokonując około 800 uniwersytetów z całego świata. Ponadto studenci naszej uczelni przez dwa lata pod rząd pokonali wszystkich konkurentów w finale polskiej edycji międzynarodowego konkursu Global Business Challenge corocznie organizowanego przez Instytut CIMA oraz zakwalifikowali się do światowego finału konkursu. W ubiegłym roku żeńska drużyna naszej uczelni wygrała ten konkurs w Polsce i zakwalifikowała się do ścisłego finału światowego (6 najlepszych drużyn), w tym roku w Republice Południowej Afryki nasi przedstawiciele znaleźli się w ścisłej grupie 6 najlepszych drużyn świata – spośród 4164 drużyn z 4 kontynentów (pisaliśmy w PORTALU nr 2(16)/2013 o finalistach CFA i CIMA). Studenci startują także w innych konkursach np. „Financial Challenger” czy też „Praktyka Inżynierii Finansowej”, których organizatorem jest Ernst and Young i zawsze awansują na najwyższe „punktowane” miejsca.

Porozumienie o wspólnej inicjatywie edukacyjnej podpisują Fiona Harvey i prof. Andrzej Gospodarowicz

Jakie kolejne inicjatywy edukacyjne przed nami?

Podjęliśmy starania o rozpoczęcie współpracy z kolejną prestiżową instytucją – czołową i jednocześnie największą światową organizacją profesjonalną zrzeszającą specjalistów z dziedziny zarządzania finansami i rachunkowości zarządczej – Instytutem Rachunkowości Zarządczej CIMA (Chartered Institute of Management Accountants). Przedstawiciele CIMA analizowali programy realizowane na studiach w języku angielskim dotyczące zagadnień zarządzania finansami przedsiębiorstwa w połączeniu z elementami zarządzania oraz rachunkowością. Nasz program jest spójny ze standardami CIMA, dzięki temu nasz student (uczestnik tego projektu) po zaliczeniu na uczelni egzaminów obejmujących zakres wymaganej wiedzy otrzyma potwierdzenie, na podstawie którego CIMA uzna równoważność tych egzaminów ze swoimi czterema egzaminami (C1, C2, C3 i C4). Student będzie musiał jeszcze zdać standaryzowany egzamin z etyki i prawa biznesowego – już zgodnie z procedurami egzaminacyjnymi CIMA, a w efekcie uzyska certyfikat zawodowy: CIMA Certificate in Business Accounting!

Co uczelni da współpraca z CIMA, co uzyskają nasi studenci?

Nasza uczelnia dzięki współpracy zapewni sobie prestiż i otwarcie na kolejne inicjatywy.

Dla studenta korzyści są wielorakie. Podjęcie studiów na specjalności *UE & CIMA Certificate in Business Accounting* będzie wymagało finansowej partycypacji studenta w standaryzowane opłaty za rejestrację i egzaminy, ale student studiów licencjackich – uczestnik tego programu, uzyska wiedzę z zakresu podstaw zarządzania finansami, rachunkowości zarządczej i rachunkowości finansowej, podstaw matematyki biznesowej, podstaw ekonomiki przedsiębiorstw i podstaw etyki, ładu korporacyjnego oraz prawa w biznesie. Podjęcie przez studentów Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu studiów z partycypacją w CIMA otwiera im dostęp on-line do specjalnego portalu, oferującego pomoc w nauce m.in. w postaci *post exam guide* czy *study planner*, jak również w zakresie efektywnych i elastycznych technik studiowania (m.in. *mindplanning*). Portal pozwala także na bezpłatne korzystanie z e-czasopism „Insight” i „Velocity”, zawierających aktualny pakiet informacji dla profesjonalnych finansistów, a także publikacji z elektronicznej biblioteki CIMA Net Library. Każdy uczestnik programu ma również możliwość udziału w wydarzeniach i konferencjach organizowanych przez CIMA, a dzięki osobistemu kontu MyCIMA student otrzymuje zawiadomienia o egzaminach i studiach, opcjach kariery i rozwoju zawodowego, czy wreszcie możliwość korzystania z międzynarodowej strony on-line zawierającej oferty pracy. W pierwszej kolejności specjalność będzie realizowana na studiach w języku angielskim – Bachelor Studies in Finance.

Kończąc specjalność *UE & CIMA Certificate in Business Accounting* (UE & CIMA – CBA), absolwent uzyska dyplom licencjata Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu i certyfikat CIMA Certificate in Business Accounting, a dodatkowo nabędzie umiejętności skutecznego działania i innowacyjnego myślenia. Globalny charakter kwalifikacji CIMA gwarantuje, że zdobyte umiejętności będą przydatne na wszystkich szczeblach organizacyjnych w firmie i w różnych krajach. Warto podkreślić, że CIMA oferuje dynamiczny i innowacyjny system nauczania oraz możliwość zdobywania nieustannie aktu-

alizowanej wiedzy. CIMA to standard jakości, który jest rozpoznawalny na całym świecie. Więcej informacji na temat nowej specjalności we współpracy z CIMA <http://finance.ue.wroc.pl/>

Gościliśmy na uczelni Johna Rogersa, jakie nowe idee promuje?

7 listopada naszą uczelnię zaszczycił obecnością John Rogers, prezes i dyrektor zarządzający najbardziej prestiżowej organizacji zawodowej w świecie finansów – CFA Institute, organizacji promującej profesjonalizm, edukację i standardy etyczne w zakresie inwestycji finansowych, zrzeszającej analityków finansowych w 140 krajach.

John Rogers przedstawił wykład pt. *Financial Markets; How CFA Program Contributes to Your Career*, oraz prowadził seminarium pt. *The Future of Finance: A New Era of Fiduciary Capitalism*. Mówił o konieczności odzyskania zaufania w sektorze finansowym dzięki stosowaniu wysokich standardów etycznych w edukacji, zalecał powrót do właściwej hierarchii współpracy: najpierw dobro klienta, potem dobro firmy i dopiero osobiste korzyści dla oferującego dany produkt. Podkreślał znaczenie doskonalenia zawodowego dla dobra społeczeństwa. John Rogers po spotkaniu ze studentami naszej uczelni wyraził uznanie dla ich dociekliwych i kompetentnych pytań, chwalił także przygotowanie kandydatów zdających egzamin CFA.

Jak rozwijają się ścieżki zawodowe absolwentów BSF i MSF? Świat się dla nich otwiera, ale co z rozwojem naszej polskiej gospodarki, jeśli tak dobrze wykształceni wyjadą za granicę?

To normalne, że młodzi ludzie mają potrzebę szukania swojego miejsca, także poza granicami. Ja nie obawiam się, że najlepsi wyjadą, jeśli bowiem chcą pracować w firmach globalnych, to we Wrocławiu jest wiele instytucji międzynarodowych i nasi absolwenci właśnie tam znajdują pracę: w instytucjach finansowych np. Credit Suisse i Bank NY Mellon, także w przedsiębiorstwach o innych profilach biznesowych: Hewlett-Packard, IBM, ABB, Siemens, Volvo, WABCO, Whirlpool i wiele innych. A jeśli wyjadą – będą dobrymi ambasadorami Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, a my będziemy dumni, że mamy swój wkład w kształtowanie przygotowanych elit pracowników.

*W grudniu 2013 r. Wydział Zarządzania, Informatyki i Finansów dołączył do grona instytucji zrzeszonych w European Foundation for Management Development. Otwiera to drogę do uzyskania akredytacji EPAS – zgłosiliśmy do oceny dwa programy: Bachelor Studies in Finance (BSF) – trzyletnie studia na poziomie licencjackim i Master Studies in Finance (MSF) – dwuletnie studia na poziomie magisterskim realizowane na Wydziale ZiIF.

Międzynarodowe certyfikaty – patent na wzmocnienie pozycji czy zabieg bez znaczenia?

Marek Zimnak

W miarę rosnącej konkurencji na rynku wyższej edukacji podwójnie zaczyna się liczyć każdy element zapewniający przewagę. Czy wśród takich elementów są również międzynarodowe certyfikaty, uznające uczelnię je posiadającą za korzystnie odróżniającą się od tych uczelni, które takich certyfikatów nie posiadają?

Pozostawiając odpowiedź na powyższe pytanie rynkowi, przyjrzyjmy się sytuacji. Wiele z takich certyfikatów adresowanych jest do uczelni biznesowych, my przygotowując kadry dla biznesu wpisujemy się w taki model. W ostatnim czasie decyzją władz przystąpiliśmy do pierwszego europejskiego rankingu wyższych uczelni U Multirank, który pozycjonuje uczelnie oferujące cztery kierunki – dwa typowo politechniczne, fizykę oraz biznes. W kolejnych latach oceniane będą następne kierunki nauczania. Przygotowując odpowiedzi na złożone i bardzo precyzyjnie opracowane pytania zetknęliśmy się tutaj także z pytaniem o posiadane certyfikaty – a więc dla organizatorów europejskiego rankingu ten fakt ma znaczenie przeliczane na punkty rankingowe. Starania o certyfikaty nie są proste – doświadczyła tego choćby Szkoła Główna Handlowa, która w 2002 roku bezskutecznie starała się o uzyskanie certyfikatu EQUIS¹. W ostatnim czasie prasa biznesowa szeroko publikowała fakt – najwyraźniej ważny dla uczelni – zajęcia przez Akademię Leona Koźmińskiego 37. miejsca w rankin-

gu europejskich uczelni biznesowych organizowanym przez Financial Times². Wśród sklasyfikowanych siedemdziesięciu pięciu uczelni są jeszcze dwie z Europy Środkowo-Wschodniej: przedostatnie miejsce zajęła Szkoła Biznesu na Uniwersytecie Petersburskim, a ostatnie Uniwersytet Ekonomiczny z Pragi. Rzecznik Akademii LK podkreśla w związku z tym fakt posiadania przez nią ocenianych certyfikatów.

W tym kontekście niezwykle cieszyć muszą podejmowane na naszej uczelni, przez niektóre jednostki, starania o certyfikowanie swoich programów nauczania, a ich autorom wypada życzyć uwieńczenia tych działań oczekiwanym sukcesem. A że nie jest to proste, świadczy pobieżna choćby lektura standardów akredytacyjnych, stosowanych przez AACSB³.

¹ <http://akson.sgh.waw.pl/~thorrel/gazeta/artukul.php?id=49>

² <http://biznes.onet.pl/akademia-leona-kozminskiego-ponownie-w-rankingu-fi,18488,5591244,1,news-detali>

³ <http://www.aacsb.edu/accreditation/standards/>

Certyfikaty międzynarodowe polskich uczelni ekonomicznych

	AACSB	AMBA's	EQUIS	EPAS	CEEMAN
Szkoła Główna Handlowa	–	–	–	tak	tak
Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu	–	–	–		tak
Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach	–	–	–	–	–
Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie	–	–	–	–	–
Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu	–	–	–	staramy się	–
Akademia Leona Koźmińskiego	tak	tak	tak	–	–

AACSB (Association to Advance Collegiate School of Business) jest pierwszą na świecie i wciąż największą organizacją akredytującą uczelnie biznesowe. Przyznanie akredytacji przez to elitarnie stowarzyszenie jest świadectwem spełniania przez uczelnię wysokich standardów nauczania, sukcesów w realizacji celów edukacyjnych i wzorowego połączenia teorii z praktyką.

CEEMAN – certyfikat stwierdzający przynależność do zróżnicowanej społeczności, która sprzyja rozwojowi kreatywności i etyki. Posiadacze certyfikatu deklarują i poddają audytowi edukację zarządzania na rzecz lepszej przyszłości dla biznesu, społeczeństwa i jednostki w coraz bardziej wzajemnie połączonych i wzajemnie od siebie uzależnionych organizmach państwowych i gospodarczych za szczególnym uwzględnieniem krajów Europy Środkowej i Wschodniej.

AMBA's – Brytyjska akredytacja przyznawana przez Association of MBAs stanowi gwarancję niezależnej oceny jakości programów MBA, opartej na ustalonych kryteriach, dla zapewnienia najwyższych standardów poziomu nauczania i treści programowych.

European Foundation for Management Development – międzynarodowa organizacja członkowska, zlokalizowana w Brukseli i zrzeszająca blisko 800 podmiotów z obszarów wyższej edukacji, biznesu, administracji i konsultingu. Organizacja przyznaje cztery różne certyfikaty, a wśród nich: **EQUIS – Certyfikat Europejskiego Systemu Podnoszenia Jakości (The European Quality Improvement System)** jest potwierdzeniem spełniania przez uczelnię najwyższych międzynarodowych standardów. Poświadcza duże doświadczenie w edukacji z dziedziny ekonomii i kształcenia menedżerów, oraz **EPAS** to program międzynarodowej akredytacji zarządzany przez EFMD. Jego celem jest ocena jakości organizacji biznesowych i/lub programów zarządzania mających perspektywę międzynarodową i akredytowanie tych, które na to zasługują.

Ekonomiczny

Uniwersytet Dziecięcy

Iwona Czerska

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy (EUD) to projekt edukacji ekonomicznej najmłodszych realizowany wspólnie z Narodowym Bankiem Polskim i prowadzony przez Fundację Promocji i Akredytacji Kierunków Ekonomicznych w Warszawie we współpracy z lokalnymi partnerami: w Warszawie – ze Szkołą Główną Handlową, w Katowicach – z Uniwersytetem Ekonomicznym w Katowicach, w Białymstoku – z Uniwersytetem w Białymstoku, w Poznaniu – z Uniwersytetem Ekonomicznym w Poznaniu, w Kielcach – z Wyższą Szkołą Ekonomii, Prawa i Nauk Medycznych im. prof. Edwarda Lipińskiego, a także w Rzeszowie – z Wyższą Szkołą Informatyki i Zarządzania. W październiku 2013 roku EUD zainaugurował swoją działalność we Wrocławiu – na Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu.

Koordynatorem projektu EUD we Wrocławiu jest dr Iwona Czerska, adiunkt Katedry Badań Marketingowych Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. Współorganizatorami przedsięwzięcia są także Jolanta Nowacka, rzecznik Rektora i mgr Małgorzata Patrzalek, pracownik Biura Promocji uczelni.

Przedsięwzięcie ma na celu popularyzację wiedzy i budowanie już od najmłodszych lat świadomości ekonomicznej wśród dzieci. Oferta edukacyjna EUD skierowana jest do uczniów klas piątych i szóstych szkół podstawowych, czyli do dzieci w wieku 11–13 lat. Równolegle odbywają się spotkania dla rodziców z zakresu wychowania i kształtowania postaw u najmłodszych. Partnerem strategicznym projektu jest Narodowy Bank Polski, a Patronat Honorowy nad przedsięwzięciem pełni minister Edukacji Narodowej.

Każda edycja EUD obejmuje 6 spotkań w semestrze, które odbywają się średnio co dwa tygodnie, późnym popołudniem. Spotkania trwają półtora godziny. Program zajęć, zarówno dla dzieci, jak i ich rodziców i opiekunów, jest bardzo ciekawy. Problematyka zajęć koncentruje się wokół zagadnień z zakresu zarządzania, ekonomii, mar-

Koordinator Ekonomicznego Uniwersytetu Dziecięcego (EUD) we Wrocławiu – dr Iwona Czerska

ketingu, historii gospodarczej, psychologii i etyki biznesu. Spotkania mają charakter interaktywny – są połączeniem wykładu, dyskusji, prac warsztatowych i publicznej prezentacji ich wyników. Dzieci uczą się ekonomii poprzez zabawę (formuła edutainment), biorąc czynny udział w warsztatach, podczas których w grupach przygotowują własne projekty biznesu czy reklamy. Taka forma nauki umożliwia uczniom lepsze przyswojenie ekonomicznej wiedzy, twórcze i doskonalące działania, naukę w pracy zespołowej.

W warsztatach uczestniczą wolontariusze – studenci Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. Ich rolą jest moderowanie grup warsztatowych, zapewnienie komfortu pracy wykładowcy i małym studentom. Wsparcie opiekunów grup polega na sprawnej organizacji każdego spotkania oraz opiece w trakcie warsztatów. Dziecięcy studenci poznają zasady współpracy, uczą się dobrej organizacji pracy, często w warunkach presji czasu. Mają do czynienia z przykładami praktycznych zastosowań i odniesienia ich do rzeczywistych warunków. Podczas warsztatów wykorzystują różne pomoce do

Inauguracja Ekonomicznego Uniwersytetu Dziecięcego (EUD) we Wrocławiu. Rektor Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu – profesor zw. dr hab. Andrzej Gospodarowicz i prorektor ds. dydaktyki – prof. dr hab. inż. Edmund Cibis

Przygotowywanie projektu podczas pracy w grupach w ramach warsztatów

przygotowania projektu: papier flipchartowy, flamastry w kilku kolorach. Najważniejszy oczywiście jest sam pomysł na pracę i zgodna współpraca w grupie.

Zajęcia dla dzieci prowadzone są przez nauczycieli akademickich partnerskich uczelni (ekspertów lokalnych) oraz przez ekspertów Fundacji (ekspertów zewnętrznych). Spotkania dla rodziców i opiekunów prowadzą nauczyciele akademicki oraz psychologowie. Tematyka spotkań dla dziecięcych studentów we Wrocławiu obejmuje zagadnienia dotyczące giełdy, tworzenia pieniądza, sztuki zaprezentowania własnej osoby, a także tworzenia skutecznej reklamy oraz sztuki zarabiania na wypoczynku. Dla rodziców natomiast spotkania dotyczą np. psychologii i interakcji społecznych, czyli roli rodzica w procesie kształtowania postaw sprzyjających kreatywności i aktywności twórczej u dziecka, zabawy a kształtowaniu kreatywności, rozwoju dziecka poprzez zajęcia fakultatywne, barier kreatywnego myślenia – jak zapobiegać ich powstawaniu i jak je przełamywać. Ciekawymi tematami są także psychologia konsumenta, efektywna edukacja czy miniekonomia kieszonkowa.

Pracownicy Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu prowadzą zajęcia dla dzieci:

Temat: *Tworzenie pieniądza* – dr Krzysztof Biernacki (wykład: *Skąd się biorą pieniądze?*; warsztaty: *Idealny pieniądz przyszłości*).

Temat: *Reklama a wywieranie wpływu* – dr Aleksandra Kuźmińska-Haberla (wykład: *W jaki sposób przekonywać niezdecydowanych?*; warsztaty: *Tworzenie skutecznej reklamy*).

Laureaci EUD: Nela Tomala, Hanna Olechowska i Mateusz Rokita

Wolontariuszki: Magdalena Wielebińska i Małgorzata Złydasik – studentki kierunku zarządzanie

Temat: *Talent autoprezentacji* – dr Magdalena Daszkiewicz (wykład: *Sztuka zaprezentowania własnej osoby*; warsztaty: *Dobre praktyki*).

Temat: *Tworzenie produktu turystycznego* – dr Marcin Haberla (wykład: *Sztuka zarabiania na wypoczynku*; warsztaty: *Projekt własnego biznesu turystycznego*).

Zajęcia dla rodziców na temat *Psychologia konsumenta* prowadziła dr Magdalena Sobocińska.

Na stronie internetowej EUD (po każdym spotkaniu) publikowane są materiały edukacyjne z wykładu (prezentacja ppt), relacja wideo z zajęć oraz prezentowana jest galeria zdjęć, zawierająca zarówno fotografie samych uczestników zajęć, jak również wyników ich prac warsztatowych. Dzięki temu dziecięcy studenci mogą przypomnieć sobie zagadnienia poruszane na wykładzie, obejrzeć swoją pracę i innych. Na stronie EUD publikowane są także liczne konkursy, krzyżówki oraz Magazyn Młodego Menedżera „Ekonopedia”. Każdy może znaleźć coś dla siebie.

9 grudnia 2013 r. odbył się finał I edycji Ekonomicznego Uniwersytetu Dziecięcego we Wrocławiu. 85 studentów przystąpiło do testu z wiedzy ekonomicznej. Po podsumowaniu wyników wyłoniono trójkę najlepszych studentów EUD. Dwie uczennice zdobyły po 27 punktów: Nela Tomala (z 5 klasy Szkoły Podstawowej nr 83 im. Jana Kasprowicza we Wrocławiu) oraz Hanna Olechowska (z 5 klasy Szkoły Podstawowej nr 68 we Wrocławiu). Trzecią osobą z liczbą 25 punktów był Mateusz Rokita – uczeń 6 klasy Szkoły Podstawowej Nr 68 we Wrocławiu.

Zwycięzcy otrzymali nagrody ufundowane przez Fundację Promocji i Akredytacji Kierunków Ekonomicznych w Warszawie i upominki od Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. Wszystkim uczestnikom I edycji EUD we Wrocławiu serdecznie gratulujemy.

W lutym 2014 r. ruszy II edycja EUD we Wrocławiu. Na małych studentów czeka 120 indeksów. Tematyka spotkań będzie równie ciekawa jak w I edycji. W imieniu organizatorów EUD serdecznie zapraszamy!

Inwestycja

w rozwój kompetencji menedżerskich – program IPMA-Student

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu wspólnie z IPMA Polska chce umożliwić swoim studentom zdobycie kwalifikacji popartych certyfikatem IPMA-Student. Prorektor ds. Rozwoju i Promocji Uczelni prof. Ryszard Bról 25 listopada 2013 r. podpisał list intencyjny dotyczący współpracy w tym zakresie ze Stowarzyszeniem International Project Management Association Polska. Otwiera to możliwość potwierdzenia zgodności oferty uczelnianych programów nauczania z zakresu zarządzania projektami z wymaganiami kompetencyjnymi światowych standardów zarządzania projektami, co warunkuje udział UE w procesie przyznawania certyfikatów na poziomie IPMA-Student. Listy intencyjne o przystąpieniu do tej inicjatywy podpisały także Szkoła Główna Handlowa i Uniwersytet Szczeciński.

Z badań przeprowadzonych wśród przedstawicieli branż usługowych wynika, że 61% przedsiębiorców uważa, iż największym wyzwaniem w prowadzeniu biznesu jest skuteczne i efektywne zarządzanie projektami. Rynek pracy potrzebuje więc osób przygotowanych do udziału w projektach, znających podstawowe metody i narzędzia, gotowych do pracy w interdyscyplinarnych zespołach, zdolnych do rozwiązywania problemów i radzenia sobie z nietypowymi sytuacjami. Zawód kierownika projektu jest aktualnie jednym z najbardziej atrakcyjnych i perspektywicznych. Polskie uczelnie wyższe dążą do zapewnienia studentom wiedzy i umiejętności aktualnie poszukiwanych na rynku pracy, dlatego dostosowują swoje programy nauczania do światowych standardów i umożliwiają studentom, dzięki akredytacji swoich programów nauczania, uzyskanie w ramach studiów profesjonalnych certyfikatów.

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu i IPMA Polska, zrzeszająca profesjonalistów oraz instytucje działające w obszarze zarządzania projektami, są zainteresowane współpracą przy długoterminowym budowaniu kompetencji w dziedzinie zarządzania projektami na etapie edukacji akademickiej i kształcenia ustawicznego. Podpisanie listu intencyjnego zapoczątkowuje współpracę, dzięki której przygotowany zostanie i wdrożony do realizacji program certyfikacji studentów studiów wyższych I i II stopnia, wszystkich trybów, w zakresie zarządzania projektami o nazwie IPMA-Student.

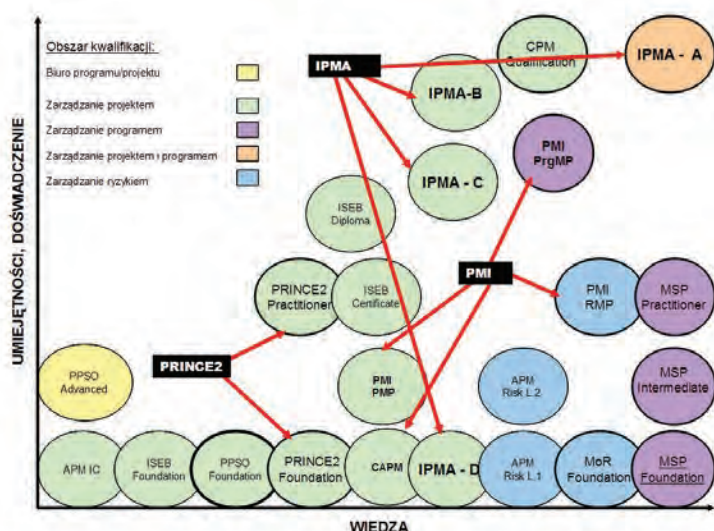
Uważam program IPMA-Student za bardzo ciekawą i godną polecenia inicjatywę. Posiadanie potwierdzonych (co jest kluczowe), uniwersalnych kompetencji w dziedzinie zarządzania projektami z pewnością ułatwi takiej osobie odnalezienie się w projekcie. Pracodawca natomiast bez zbędnego opóźnienia będzie mógł taką osobę włączyć do zespołu, szczególnie w takiej firmie jak Deloitte, która wszystkie swoje zaangażowania z klientem realizuje projektowo. W naszej branży osoby posiadające certyfikat IPMA-Student będą w lepszej pozycji w procesie rekrutacji już od samego początku.

Daniel Martyniuk,
Senior Manager Consulting, Deloitte

Studenci studiów stacjonarnych i niestacjonarnych Wydziału Nauk Ekonomicznych oraz Wydziału Zarządzania, Informatyki i Finansów będą w trakcie procesu studiowania realizowali przedmioty zakwalifikowane przez IPMA Polska do programu IPMA-Student. Dotyczy to studiujących na Wydziale Nauk Ekonomicznych na kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze – specjalność rynki europejskie (studia I i II stopnia) i zarządzanie projektami europejskimi (studia I i II stopnia) oraz na kierunku zarządzanie – specjalność procesy i projekty logistyczne (studia I stopnia), a także studiujących na Wydziale Zarządzania, Informatyki i Finansów na kierunku zarządzanie – specjalność zarządzanie małym i średnim przedsiębiorstwem (studia I stopnia) oraz specjalność przedsiębiorczość w sektorze MSP (studia II stopnia). Na podstawie nabytej wiedzy oraz po wniesieniu opłaty certyfikacyjnej na rzecz IPMA Polska studenci Uniwersytetu

IPMA Polska jest to organizacja non-profit, obecna na polskim rynku od 1999 r., należąca do federacji stowarzyszeń zrzeszonych w międzynarodowej organizacji International Project Management Association, zrzeszającej ponad 120 000 członków skupionych w 55 stowarzyszeniach członkowskich na całym świecie. Certyfikacja IPMA przeprowadzana jest na czterech poziomach A, B, C i D. Ocena kandydata obejmuje 3 obszary kompetencji: behawioralne, techniczne oraz kontekstowe.

Certyfikat IPMA-Student jest kierowany do uczestników studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, którzy chcą w przyszłości efektywnie uczestniczyć w zespołach projektowych. Zakres wymaganych kompetencji oraz przystępna cena egzaminu IPMA-Student ułatwia studentom doskonalenie umiejętności w zakresie zarządzania projektami oraz dostęp do certyfikacji.

Ekonomicznego we Wrocławiu będą mieli prawo przystąpić do oficjalnego egzaminu IPMA-Student, dającego im prawo do posługiwania się tytułem certyfikowanego członka zespołu projektowego w ramach kompetencji projektowych IPMA.

W zainicjowanym projekcie Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu jest odpowiedzialny za przygotowanie sylabusów do przedmiotów, które są zgłoszone do akredytacji IPMA-Polska, ich zawartość, sposób przekazywania i weryfikację nabytej wiedzy. Będzie również organizował egzaminy certyfikacyjne IPMA-Student. Natomiast IPMA Polska jest odpowiedzialna za spójność ramowego programu IPMA-Student z wymogami kompetencyjnymi i za proces oceny kompetencji wymaganych do certyfikacji. IPMA Polska oferuje studentom również: udział w Project Master (konkursie na najlepszą pracę dyplomową z zakresu zarządzania projektami), staże z zakresu zarządzania projektami (konkurs: Young Project Management Program YPMP) oraz seminaria i warsztaty Young Crew.

W spotkaniu, na którym podpisano list intencyjny uczestniczyli: przedstawiciel IPMA Polska dr Bogumił Dałkowski (menedżer programu IPMA-Student, członek Kierownictwa Strategicznego CERT IPMA Polska)

oraz prof. Ryszard Brol, prof. Ewa Pancer-Cybulska, prof. Mieczysław Przybyła, dr Anna Marciszewska, dr Iwo Augustyński, dr Krzysztof Biegun, dr Grzegorz Jokiel, dr Krzysztof Ćwik, dr Witold Szumowski oraz dr Marek Krasieński i mgr inż. Joanna Jahn – koordynatorzy wydziału ds. programu IPMA-Student.

Z doświadczenia wiem, jak ważne jest szybkie i skuteczne wdrażanie się w zadania projektowe. Posługiwanie się w zespole tym samym „projektowym językiem” jest w tym wypadku bezcenne.

Certyfikat IPMA-Student jest dla mnie swego rodzaju gwarancją, że rekrutuję do projektu właściwe osoby, niezależnie od ich kierunkowego wykształcenia i faktu, że dopiero rozpoczynają swoją karierę zawodową.

Artur Marsy,

**Dyrektor Departamentu Zarządzania Zmianami
Biznesowymi, Credit Agricole Bank Polska SA**

Certyfikat IPMA-Student stanowi z jednej strony podsumowanie akademickiej edukacji w zakresie zarządzania projektami, z drugiej – obiektywne i rozpoznawalne przez pracodawców świadectwo posiadanych kwalifikacji, uznawanych za uniwersalne, niezależne od branży. Certyfikat IPMA-Student potwierdza wiedzę i umiejętności z zakresu wybranych, podstawowych elementów dobrej praktyki zarządzania projektami na poziomie wymaganym dla roli członka zespołu w „prostym” projekcie [NCB3.0] oraz postawy i zachowania zgodne z Kodeksem Etycznym Kierownika Projektu.

W organizację współpracy z IPMA Polska zaangażowały się: Katedra Polityki Ekonomicznej i Europejskich Studiów Regionalnych (inicjator przedsięwzięcia) i Katedra Zarządzania Procesami Gospodarczymi z Wydziału Nauk Ekonomicznych oraz Katedra Teorii Organizacji i Zarządzania z Wydziału Zarządzania, Informatyki i Finansów.

Szczegółowe informacje dotyczące certyfikatu IPMA-Student oraz egzaminu znajdują się na stronach internetowych: <http://ipma-student.pl/>, <http://ipma-student.ue.wroc.pl>

NA TEMAT

Sukces „Grupy zakupowej” i inne refleksje na koniec roku

Jedno pytanie do kanclerza mgr. Edwarda Bratka

Podczas obrad Senatu 24 października poinformował Pan Kanclerz o wyniku nowej inicjatywy oszczędnościowej podjętej w środowisku akademickim. Proszę o szczegóły.

Kanclerze uczelni zrzeszonych w Kolegium Kanclerzy Uczelni Wrocławia, Opola i Zielonej Góry spotykają się kilka razy w roku na wspólnych posiedzeniach. Wymieniamy tam doświadczenia, analizujemy pojawiające się problemy w zarządzaniu uczelniami, szukamy korzystnych rozwiązań.

Niewystarczające finansowanie szkolnictwa wyższego, przy jednoczesnym spadku liczby studentów i niepomyślnych prognozach na najbliższe lata, wymaga poszukiwania rozwiązań, które zapewnią relację przychodów i kosztów, pozwalającą uzyskać możliwie korzystny wynik finansowy naszych szkół.

Jeszcze w ubiegłym roku powstała w naszym gronie inicjatywa wspólnych zakupów towarów i usług, co umożliwia obowiązujące prawo zamówień publicznych. Wiedzieliśmy, że występując razem w gronie kilkunastu uczelni, połączeni w jeden podmiot, jako zamawiający, powinniśmy uzyskać efekt skali, z którym muszą liczyć się dostawcy.

Ustaliliśmy, że na pierwszy rzut „pójdą” wspólne zakupy energii elektrycznej. Wymagało to wielu czynności wstępnych, przygotowawczych, w tym analizy prawnej i ekonomicznej, między innymi ze względu na istniejące powiązania w dotychczasowych umowach sprzedaży i przesyłu energii u jednego dostawcy. Należało też uwzględnić fakt, że uczelnie zrzeszone w kolegium zawierały umowy w różnym czasie, po różnych cenach i nieco różnych zasadach.

Mnie, jako kanclerzowi Uniwersytetu Ekonomicznego powierzono koordynację działań zmierzających do utworzenia grupy zakupowej. Po kilku miesiącach przygotowań, 27 czerwca 2013 r. podpisaliśmy Porozumienie jedenastu uczelni w sprawie utworzenia Grupy Zakupowej Energii Elektrycznej. Obsługę prawną przedsięwzięcia powierzono kancelarii, obsługującej naszą Uczelnię, natomiast funkcję Lidera merytorycznego – Politechnice Wrocławskiej. Przygotowano kompletną dokumentację do pierwszego przetargu na zakup energii w ramach nowej Grupy (zapotrzebowanie zgłosiło dziewięć uczelni z jedenastu – sygnatariuszy Porozumienia).

W październiku odbył się przetarg nieograniczony, do którego przystąpiły cztery podmioty.

Najkorzystniejszą ofertę złożyła firma PGE OBRÓT SA z Rzeszowa z ceną jednostkową netto 205 PLN/1MWh. Szacunkowa wartość oszczędności wszystkich dziewięciu uczelni, uczestniczących w pierwszym zakupie to 2, 95 mln PLN, w tym dla naszego Uniwersytetu wartość ta to 0,59 mln złotych. Wartości te dotyczą zaplanowanego zużycia energii do 31 grudnia 2014 roku.

Można już teraz stwierdzić, że efekty finansowe przedsięwzięcia przerosły nasze oczekiwania i potwierdzają słuszność i celowość idei wspólnych zakupów przez uczelnie. Powinno to zachęcać środowisko akademickie do wspólnego myślenia w kategoriach oszczędności i rozszerzania tych działań na inne dziedziny, zgodnie z zasadą – „duży może więcej”. Trawestując znane powiedzenie możnaby stwierdzić – „grupą mości panowie”.

Z innych przedsięwzięć, podjętych w tym roku w zakresie racjonalizacji kosztów i przychodów należy wymienić:

- 1) przekazywanie kolejnych budynków do sprzątania firmom zewnętrznym,
- 2) weryfikację umów z kontrahentami (np. wynajem pomieszczeń) dla uzyskania lepszych warunków finansowych,
- 3) działania dla pozyskania nowych kontrahentów w zakresie wynajmu powierzchni,
- 4) wzmoczenie windykacji należności od dłużników,
- 5) likwidację niektórych całodobowych portierni i wprowadzenie czasu otwarcia Uczelni w godzinach 6.00-22.00.

Działania te prowadziły także do stopniowej poprawy struktury zatrudnienia w Uczelni.

Przedsięwzięcia te można było podjąć między innymi dzięki utworzeniu od 1 stycznia 2013 r. nowej komórki organizacyjnej pn. Dział Zarządzania Nieruchomościami. Należy podkreślić, że utworzenie tego Działu odbyło się na zasadzie przesunięcia wewnętrznych dotychczasowych pracowników Uczelni, czyli bez wzrostu zatrudnienia. Planujemy dalsze działania oszczędnościowe, ale o tym już w następnej mojej wypowiedzi.

XIII Konferencja Naukowa „Problemy ekonomii, polityki ekonomicznej i finansów publicznych”

2-4 września 2013, Karpacz

W dniach 2-4 września 2013 r. w Karpaczu odbyła się 13 edycja Konferencji Naukowej „Problemy ekonomii, polityki ekonomicznej i finansów publicznych”. Zorganizowała ją Katedra Ekonomii i Polityki Ekonomicznej Wydziału Ekonomii, Zarządzania i Turystyki Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. Partnerem konferencji był Tauron Ekoenergia Sp. z o.o.

Zaproszonych gości powitał i przemówienie inauguracyjne wygłosił prof. zw. dr hab. Jerzy Sokołowski, kierownik Katedry Ekonomii i Polityki Ekonomicznej Wydziału Ekonomii, Zarządzania i Turystyki we Wrocławiu. Podobnie jak w latach ubiegłych, w konferencji uczestniczyło z referatami ponad 200 przedstawicieli ze wszystkich liczących się ośrodków naukowych w Polsce, w tym ponad 30 profesorów, zajmujących się w swej działalności problemami ekonomii, polityki ekonomicznej i finansów publicznych. Konferencja stanowiła szerokie, naukowe forum dla wymiany doświadczeń, poglądów oraz pomysłów rozwiązywania współczesnych dylematów tym kwestiom poświęconych, przyczyniając się do rozwoju myśli ekonomicznej w tym zakresie.

Sesje prowadzili prof. zw. dr hab. Jerzy Nowakowski (Szkoła Główna Handlowa), prof. zw. dr hab. Urszula Zagóra-Jonszta (Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach), prof. zw. dr hab. Kazimierz Meredyk (Uniwersytet w Białymstoku). Dyskusja dotyczyła aktualnych problemów związanych, m.in. z: kryzysem gospodarczym, polityką fiskalną i monetarną, zrównoważonym rozwojem, gospodarką lokalną i innowacjami.

Podczas pierwszej sesji dyskutowano na temat kryzysu gospodarczego, polityki fiskalnej i monetarnej. Głos w dyskusji zabrali m.in.: prof. zw. dr hab. Małgorzata Zalewska (członek Zarządu Narodowego Banku Polskiego, Szkoła Główna Handlowa), prof. dr hab. Jerzy Żyżyński

Profesor Jerzy Sokołowski w przemówieniu inauguracyjnym

(poseł na Sejm RP, Uniwersytet Warszawski), prof. dr hab. Jan Borowiec (Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu), prof. dr hab. Michał Jurek (Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu), dr Ryszard Kowalski, mgr Krzysztof Kil i mgr Radosław Ślusarczyk (Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie).

Druga sesja dotyczyła innowacji i zrównoważonego rozwoju. W debacie uczestniczyli m.in.: prof. zw. dr hab. Kazimierz Meredyk (Uniwersytet w Białymstoku), prof. dr hab. Marianna Greta i dr Ewa Tomczak-Woźniak (Politechnika Łódzka), prof. dr hab. inż. Mariusz Kudelko (Akademia Górniczo-Hutnicza), dr Katarzyna Żak oraz dr Sylwia Talar i mgr Joanna Kos-Łabędowicz (Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach), mgr Maciej Szczepankiewicz (Politechnika Poznańska).

W czasie trzeciej sesji dyskutowano m.in.: nad dobrobytem i rynkiem pracy w Unii Europejskiej oraz gospodarką lokalną. Głos w dyskusji zabrali m.in.: prof. dr hab. Beata Filipiak i prof. dr hab. Marek Dylewski (Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu), prof. dr hab. Mariusz Zieliński (Politechnika Śląska), prof. dr hab. Maria Jastrzębska i dr Małgorzata Zielenkiewicz (Uniwersytet Gdański), dr Renata Karkowska (Uniwersytet Warszawski), dr inż. Marcin Idzik (Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego).

Niewątpliwą atrakcją, w której mogli wziąć udział uczestnicy konferencji była wycieczka do Czech. W programie zwiedzania były Liberec, zamek Frýdlant i okolice.

Efektom konferencji są recenzowane tomy Prac Naukowych Uniwersytetu Ekonomicznego: „Ekonomia”, „Polityka ekonomiczna” i „Finanse publiczne”. Prace recenzowało 14 profesorów z różnych ośrodków naukowych. Organizatorzy już dziś zapraszają na kolejną edycję konferencji w przyszłym roku.

Dr Zbigniew Piepiora pracuje w Katedrze Ekonomii i Polityki Ekonomicznej na Wydziale EZiT

Międzynarodowa Konferencja FedCSIS 2013 (Federated Conference on Computer Science and Information Systems)

8-11 września 2013, Kraków

Instytut Informatyki Ekonomicznej naszej Uczelni jest głównym współorganizatorem międzynarodowej serii konferencji naukowych Federated Conference on Computer Science and Information Systems (FedCSIS). Konferencja FedCSIS 2013 odbyła się w dniach 8-11 września 2013 roku w Krakowie. Była to największa międzynarodowa konferencja naukowa w dziedzinie informatyki technicznej i informatyki ekonomicznej na gruncie polskim w bieżącym roku.

Konferencje FedCSIS są organizowane w formie multikonferencji, czyli serii niezależnych konferencji, warsztatów, sympozjów itp. Jednym z celów tych corocznych konferencji jest integracja środowisk informatyki technicznej (computer science) i informatyki ekonomicznej (business information systems).

Konferencja cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem, gdyż na minioną jej edycję wpłynęło 420 artykułów, z czego 176 artykułów zostało przyjętych jako referaty (wskaźnik akceptacji: 42%). Autorzy tych artykułów pochodzą z prawie 40 krajów świata. Międzynarodowy charakter konferencji został osiągnięty także m.in. dzięki współpracy z Institute of Electrical and Electronics Engineers (IEEE) Computer Society. Pozostałymi współorganizatorami konferencji były stowarzyszenia: Association for Computing Machinery, Asociación de Técnicos de Informática, Naukowe Towarzystwo Informatyki Ekonomicznej i The Polish Association for Information Sys-

tems. Swoim patronatem konferencję objęli: prof. Barbara Kudrycka – minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego, prof. Michał Kleiber – prezes Polskiej Akademii Nauk, dr Michał Boni – minister Administracji i Cyfryzacji, Marek Sowa – marszałek Województwa Małopolskiego, prof. Jacek Majchrowski – prezydent Krakowa, prof. Tadeusz Słomka – rektor AGH w Krakowie oraz prof. Andrzej Gospodarowicz, rektor naszej uczelni. Głównym sponsorem multikonferencji była firma Intel.

Jednym z inicjatorów i pomysłodawców tego corocznego cyklu multikonferencji jest prof. Leszek Maciaszek, dyrektor Instytutu Informatyki Ekonomicznej. Profesor pełni również funkcję współprzewodniczącego (General Co-Chair) FedCSIS. Rolę Publicity and Sponsorship Chairs pełnią dr Artur Rot i dr Wiesława Gryncewicz. W ramach FedCSIS 2013 odbyły się także 2 konferencje organizowane przez Instytut: Advanced Information Technologies in Management (AITM'13) zorganizowana przez Katedrę Technologii Informatycznych prof. Jerzego Korczaka oraz druga konferencja: Knowledge Acquisition and Management (KAM '13) zorganizowana przez Katedrę Systemów Sztucznej Inteligencji prof. Mieczysława Owoca.

Wszystkie aktualne informacje (również o przyszłorocznej edycji konferencji, która odbędzie się we wrześniu 2014 r. w Warszawie) znaleźć można na stronie konferencji pod adresem: www.fedcsis.org.

**Jerzy Korczak, Helena Dudycz,
Mirosław Dyczkowski**

XI Międzynarodowa konferencja naukowa nt. „Advanced Information Technologies for Management AITM'2013”

Kraków, 10-11 września 2013 r.

Katedra Technologii Informatycznych Instytutu Informatyki Ekonomicznej Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu zorganizowała jedenastą już edycję konferencji, w tym szóstą z językiem angielskim, jako wyłącznym językiem konferencyjnym oraz publikacyjnym, pt. „Advanced Information Technologies for Management AITM'2013” (do 2006 r. konferencje miały charakter ogólnopolski i spotkania odbywały się pod hasłem „Nowoczesne technologie informacyjne w zarządzaniu”).

W tym roku, po raz drugi dołączyliśmy naszą konferencję do Federated Conference on Computer Science and Information Systems FedCSIS'2013, która odbyła się w Krakowie (tzw. organizatorem lokalnym była Akademia Górniczo-Hutnicza) w dniach 8-11 września 2013 roku.

FedCSIS, której współorganizatorem jest nasz Uniwersytet, to największa anglojęzyczna międzynarodowa multikonferencja z obszaru szeroko rozumianej informatyki i systemów informatycznych organizowana w Polsce przez polskich organizatorów. Na tegoroczną złożyły się 19 konferencji, warsztatów i seminariów, które podzielono na 6 ścieżek tematycznych. Wzięło w nich udział ponad 300 zarejestrowanych uczestników z całego świata. Wśród zaproszonych prezydentów sesji plenarnych (Keynote Presentations) byli w tym roku cenione na świecie autorytety ICT: Wil van der Aalst (*Technische Universiteit Eindhoven*), Barrett R. Bryant (*University of North Texas, USA*), Pedro José Marrón (*University of Duisburg-Essen and Fraunhofer FKIE*), Márta Nagy Rothengass (*European Commission, DG Communications Networks*) oraz Jacek

Wystąpienia zaproszone (keynotes) i referaty dotyczyły najważniejszych problemów informatyki i jej zastosowań

Żurada (University of Louisville, USA). Więcej szczegółów na temat tegorocznej konferencji zawiera opublikowany FedCSIS 2013 Conference Report, który jest dostępny na stronach konferencji <http://fedcsis.org/>.

Dołączenie się AITM'2013 do FedCSIS – podobnie jak w poprzednim roku, gdy uczyniliśmy to po raz pierwszy – znacznie rozszerzyło krąg jej uczestników oraz potencjalnych odbiorców opublikowanych w jej ramach artykułów. Wzrost rangi naukowej naszej konferencji wynikał m.in. z przyjętych procedur recenzyjnych (międzynarodowy zespół recenzentów, który oceniał zgłaszane artykuły według kryteriów przyjętych przez IEEE) oraz z konieczności wygłaszania wszystkich zaakceptowanych tekstów podczas obrad (bardzo rygorystycznie przestrzegana zasada „IEEE No-show Policy”, stosowana obligatoryjnie na najważniejszych konferencjach naukowych na świecie organizowanych przez IEEE). Na tegoroczny AITM nadesłano łącznie 31 artykułów z 33 ośrodków naukowych i badawczych z 13 krajów, z których – po pozytywnych recenzjach – zaakceptowano do wygłoszenia i publikacji tylko 21, w tym 16 jako tzw. *full papers*, 2 jako tzw. *short papers* oraz 3 jako tzw. *position papers* (te ostatnie są opublikowane w oddzielnej monografii). Tzw. współczynnik akceptacji, który jest według IEEE liczony wyłącznie dla *full* i *short papers* wyniósł więc 58,06%.

Nadesłane i przyjęte na konferencję opracowania dotyczyły najważniejszych współcześnie obszarów zastosowań technologii informatycznych, w tym m.in.: koncepcji i metod informatyki ekonomicznej, strategii informatyzacji, systemów informatycznych obiektów gospodarczych, rozwiązań analityczno-informacyjnych klasy Business Intelligence, systemów wspomagania decyzji

(DSS), metod i narzędzi eksploracji danych, ontologii zorientowanych na zagadnienia biznesowe, map pojęć i ich zastosowań w systemach wspomagających zarządzanie, aplikacji mobilnych, systemów agentowych oraz nowoczesnych architektur systemowych bazujących na usługach (SOA, Web services czy cloud computing).

Ostatecznie podczas obrad wygłoszono 20 referatów i 2 wystąpienia zaproszone (keynotes).

Wystąpienia zaproszone zaprezentowali:

- prof. Uwe Arnold (AHP GmbH & Co. KG, Leipzig-Halle Logistics Cluster, Germany): **Advancements in Cloud Computing for Logistics**,
- prof. Frederic Andres (National Institute of Informatics, Tokyo, Japan): **Challenges on DNA-based semantic coding**.

Natomiast podczas czterech sesji swoje opracowania przedstawili autorzy z 20 ośrodków naukowych i badawczych z 8 krajów. Lista krajów, z których pochodzili referenci to w kolejności alfabetycznej: Chile (Universidad Tecnica Federico Santa Maria, Santiago), Kanada (Concordia University Montreal, Carleton University Ottawa), Niemcy (University of Leipzig, Technische Universität, Dresden), Indie (University of Calcutta), Macedonia (Ss. Cyril and Methodius University, Skopje), Polska (Akademia Górniczo-Hutnicza, Akademia Wojsk Lądowych im. Tadeusza Kościuszki, BOC Information Technologies Consulting Warszawa, CONSORG SA Chorzów, Instytut Technik Innowacyjnych EMAG Katowice, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, Uniwersytet Rzeszowski, Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet w Zielonej Górze oraz oczywiście nasz Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu), Wielka Brytania (University of Exeter and STFC Futures Programme Futures Rutherford Appleton Laboratory) i Włochy (Ca' Foscari University, Venice). Ze względu na kłopoty wizowe oraz wysokie koszty nie udało się dotrzeć na obrady m.in. autorom z dwóch uniwersytetów z Kolumbii. Mimo tego – zgodnie z opublikowanym przez sekretariat FedCSIS'2013 raportem – AITM'2013 był drugim największym wydarzeniem w ramach FedCSIS'2013, co powodowało, że na sali obrad licznie pojawiali się uczestnicy z innych konferencji, seminariów czy warsztatów.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że wszystkie zgłoszone przez pracowników naszego Uniwersytetu artykuły przeszły pozytywnie procedury recenzyjne i zostały wygłoszone podczas obrad konferencji. Świadczy to o ich

Ważnym elementem konferencji AITM'2013 były zacięte dyskusje naukowe

wysokim poziomie merytorycznym. Były to następujące prace (w kolejności prezentacji):

- Jerzy Korczak, Helena Dudycz, Mirosław Dyczkowski: **Design of Financial Knowledge in Dashboard for SME Managers** (szerzej na temat projektu InKoM, powiązanego z treścią niniejszej pracy w wywiadzie z prof. Jerzym Korczakiem, zamieszczonym na stronach 43-46 w tym samym numerze),
- Jerzy Korczak, Marcin Hernes, Maciej Bac: **Risk avoiding strategy in multi-agent trading system**,
- Jadwiga Sobieska-Karpińska, Marcin Hernes: **The postulates of consensus determining in financial decision support systems**,
- Artur Rot, Małgorzata Sobińska: **IT Security Threats in Cloud Computing Sourcing Model**.

Wszystkie przyjęte i zaprezentowane na konferencji AIMT'2013 artykuły zostały opublikowane w *Proceedings of the Federated Conference on Computer Science and Information Systems FedCSIS 2013* wydanym przez Polskie Towarzystwo Informatyczne oraz IEEE Computer Society Press (ISBN 978-1-4673-4471-5, ISSN 2300-5963), które jest umieszczone w IEEE Digital Library (IEEE Catalog Number CFP1385N-ART). Wydawnictwo to jest m.in. indeksowane przez wszystkie liczące się systemy indeksowania prac naukowych, m.in.: Thomson Reuters, DBLP, Google Scholar, Inspec – IET, CiteSeer, Scirus oraz SciVerse Scopus. W związku z tym, że znajduje się na liście publikacji Web of Science, przyjęte na AIMT prace są znaczącymi pozycjami w dorobku ich autorów, pozwalając powiększać – tak ważne zwłaszcza

dla młodych pracowników nauki oraz osób zdobywających kolejne stopnie i tytuły naukowe – indeksy cytowań. Dodatkowo rozszerzone i zmodyfikowane wersje wybranych tekstów są publikowane w tegorocznych numerach czasopisma *Business Informatics* (Informatyka ekonomiczna) wydawanego przez nasz Uniwersytet Ekonomiczny.

Warto zaznaczyć, że bardzo interesujący – nie tylko dla gości z całego świata, ale także dla „krajowców” – był program pozanaukowy konferencji FedCSIS/AITM'2013. Złożyły się na to liczne atrakcje Krakowa i takie m.in. wydarzenia, jak koncert bluesowy oraz bankiet konferencyjny zorganizowany 125 metrów pod ziemią w unikatowej komorze Warszawa zabytkowej kopalni soli w Wieliczce.

Dlatego też zachęcamy wszystkich zainteresowanych do odwiedzenia stron konferencji FedCSIS (tam też można uzyskać dostęp do wszystkich opublikowanych artykułów) oraz zapraszamy do udziału w przyszłorocznej edycji konferencji FedCSIS'2014 (szczególnie zaś w AIMT'2014), która odbędzie się tym razem w Warszawie w dniach 7-10 września 2014 roku, a której nasz Uniwersytet, w tym Katedra Technologii Informacyjnych, jest współorganizatorem. Wszystkie informacje na jej temat są umieszczone pod adresem: <http://fedcsis.org/>.

*Prof. Jerzy Korczak, dr Helena Dudycz,
dr Mirosław Dyczkowski,
pracując w Katedrze Technologii Informacyjnych,
przewodniczący Komitetu Programowego oraz Komitetu
Organizacyjnego AIMT'2013*

**Stanisław Korenik, Piotr Hajduga,
Małgorzata Rogowska**

Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Sustainable Development in Regional Aspect”

12-14 września, Karpacz

Katedra Gospodarki Przestrzennej i Administracji Samorządowej Wydziału Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu wraz z uczelnią partnerską z Ukrainy – Kremenčuk Mykhailo Ostrohradskyi National University (KrNU) była organizatorem międzynarodowej konferencji poświęconej regionalnym aspektom rozwoju zrównoważonego.

Uczestnikami konferencji byli przedstawiciele nauk ekonomicznych reprezentujący krajowe i zagraniczne ośrodki naukowe, m.in. Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Uniwersytet Łódzki, Wyższą Szkołę Bankową w Gdańsku, Wyższą Szkołę Bankową we Wrocławiu, Kremenčuk Mykhailo Ostrohradskyi National University, Matej Bel University in Banská Bystrica (Słowacja) oraz Univerzita Jana Evengelisty Purkyně v Ústí nad Labem (Czechy). Nie zabrakło także reprezentantów praktyki gospodarczej, w tym Valerego Klimenko – dyrektora Departamentu Organizacyjnego Urzędu Miasta w Kamieńcu Podolskim.

Celem konferencji była wymiana myśli, poglądów oraz doświadczeń naukowych i aplikacyjnych w dziedzinie rozwoju zrównoważonego i regionalnego oraz nawiąza-

Profesor Stanisław Korenik oraz assoc. prof. Andrej Pochtovuyk, Ph.D. podczas uroczystego otwarcia konferencji

nie współpracy między środowiskiem naukowym i praktyką gospodarczą.

Przemówienie inauguracyjne wygłosił prof. zw. dr hab. Stanisław Korenik. Program konferencji obejmował sesję plenarną, której przewodniczyła prof. dr hab. Bogusława Drelich-Skulska, dyrektor Biura Współpracy Międzyna-

Na zdjęciu od lewej: Valery Klimenko, assoc. prof. Andrej Pochtovuyk, Ph.D., prof. Bogusława Drelich-Skulska; prof. Stanisław Korenik, prof. Valentina Pidlisnyuk; RNDr. Miloslav Šašek, CSc.

rodowej naszego Uniwersytetu oraz trzy sesje tematyczne prowadzone w języku angielskim.

Podczas konferencji ogłoszono wiele interesujących referatów oraz dyskutowano nad zagadnieniami dotyczącymi m.in. takiej problematyki, jak:

- planowanie przestrzenne w koncepcji rozwoju zrównoważonego,
- wkład sektora kreatywnego w zrównoważony rozwój miast,
- przestrzeń publiczną w rozwoju zrównoważonym miast,
- znaczenie wiedzy i innowacji w rozwoju regionalnym,
- kapitał ludzki a rozwój społeczeństwa informacyjnego,
- gospodarka przestrzenna wobec nowych wyzwań.

W ramach konferencji odbyła się również dyskusja o perspektywach organizacji w Kamieńcu Podolskim na Ukrainie, w maju 2014 r., Międzynarodowego Forum Ekonomicznego pod roboczym tytułem *Sustainable development in Central and Eastern Europe: interaction of business, science and administrative structures*, którego nasz Uniwersytet będzie współorganizatorem.

Małgorzata Markowska

XXI Konferencja Naukowa „Gospodarka lokalna i regionalna w teorii i praktyce”

16-17 września 2013 r., Mysłakowice

Katedra Gospodarki Regionalnej Wydziału Ekonomii Zarządzania i Turystyki Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu zorganizowała już po raz dwudziesty pierwszy konferencję naukową, której tematyka poświęcona była zagadnieniom dotyczącym gospodarki regionalnej i lokalnej w ujęciu teoretycznym i praktycznym.

Profesor Danuta Strahl oraz mgr inż. Jacek Włodyga, starosta Jeleniogórski podczas sesji panelowej „Aktualne problemy rozwoju regionu jeleniogórskiego”

Konferencję rozpoczęła przewodnicząca prof. dr hab. Danuta Strahl (kierownik Katedry Gospodarki Regionalnej) witając jej uczestników w imieniu władz Uniwersytetu wystąpił dr hab. Ryszard Brol, prof. UE – prorektor ds. Rozwoju i Promocji Uczelni.

Tematyka konferencji obejmowała następujące obszary:

- rozwój lokalny i regionalny: kierunki i ocena rozwoju lokalnego i regionalnego; czynniki oraz bariery rozwoju lokalnego i regionalnego; rozwój zintegrowany (zrównoważony) w skali lokalnej i regionalnej; kapitał ludzki oraz kapitał społeczny w rozwoju lokalnym i regionalnym; innowacje w rozwoju lokalnym i regionalnym; rozwój europejskiej przestrzeni regionalnej; polityka regionalna i lokalna Unii Europejskiej; konkurencyjność jednostek terytorialnych; procesy globalizacji; globalizm; demokracja lokalna; wymiary decentralizacji;
- gminne, powiatowe i wojewódzkie zarządzanie rozwojem lokalnym i regionalnym: aspekty finansowe, prawne i organizacyjne; marketing terytorialny; przedsiębiorczość komunalna; zarządzanie strategiczne oraz operacyjne rozwojem lokalnym i regionalnym; upowszechnianie dobrych praktyk w zakresie zarządzania rozwojem lokalnym i regionalnym; etyka oraz społeczna odpowiedzialność w zarządzaniu rozwojem lokalnym i regionalnym; gospodarka przestrzenna w skali lokalnej i regionalnej, wspieranie lokalnej i regionalnej przedsiębiorczości; uwarunkowania i metody realizacji zadań samorządowych;
- metody ilościowe w badaniach regionalnych: zastosowanie metod wielowymiarowej analizy statystycznej w badaniach regionalnych; modelowanie rozwoju regionalnego z wykorzystaniem narzędzi ekonometrii przestrzennej, panelowej i klasycznej; analiza wskaźnikowa w badaniach regionalnych; pomiar i ocena innowacyjności regionów; analizy

Profesor Ryszard Brol, prorektor ds. Rozwoju i Promocji Uczelni

- ilościowe w ocenie rynku nieruchomości i finansach jednostek samorządu terytorialnego;
- wielopoziomowe zarządzanie rozwojem: samorząd terytorialny w rozwoju ponadlokalnym i w koncepcjach strategicznego systemu zarządzania rozwojem Polski;
 - partnerstwo w rozwoju lokalnym i regionalnym: krajowa i transgraniczna współpraca międzysamorządowa, relacje między jednostkami samorządu terytorialnego a podmiotami gospodarczymi, współpraca władz samorządowych z organizacjami pozarządowymi;
 - kierunki badań nad rozwojem lokalnym i regionalnym oraz współpraca w ich realizacji;
 - współpraca ośrodków akademickich z jednostkami samorządu terytorialnego.

Jako cel konferencji organizatorzy postawili sobie upowszechnianie wyników badań w zakresie rozwoju lokalnego i regionalnego; wymianę doświadczeń na temat

kształtowania rozwoju lokalnego i regionalnego; budowę forum debaty na temat teoretycznych i praktycznych aspektów rozwoju lokalnego i regionalnego; rozwój współpracy ośrodków akademickich z jednostkami samorządu terytorialnego i rozwój krajowej i transgranicznej współpracy jednostek naukowo-badawczych w zakresie problematyki rozwoju lokalnego i regionalnego. Realizacji tak postawionych celów służyło, m.in. wydzielanie dwóch sesji panelowych stanowiących forum dyskusji na temat:

- aktualnych problemów rozwoju gospodarki lokalnej i regionalnej – sesja moderowana przez prof. Ryszarda Broła, prof. UE, w której uczestniczyli, m.in.: prof. dr hab. Stanisław Korenik (Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu), prof. dr hab. Krzysztof Malik (Politechnika Opolska) RNDr., CSc. Miloslav Šašek (Uniwersytet JE Purkyne w Usti nad Labem), dr hab. Grzegorz Monastyrski, prof. TNUE (Narodowy Uniwersytet Ekonomiczny w Tarnopolu), dr Małgorzata Wojtkowiak-Jakacka (dyrektor Urzędu Statystycznego we Wrocławiu), dr Edward Szczerbień (prezes Południowo-Zachodniego Forum Samorządu Terytorialnego „Pogranicze”), dr Marian Kachniarz (Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu), dr Stefan Zawierucha (Wójt Gminy Marciszów), mgr Wojciech Jastrzębski (prezes Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji „WODNIK” Sp. z o.o.), mgr Sergiusz Najar (doradca ekonomiczny, były wiceminister infrastruktury i spraw zagranicznych);
- aktualnych problemów rozwoju regionu jeleniogórskiego – sesja prowadzona była przez prof. Danutę Strahl, której uczestnikami byli: mgr inż. Jacek Włodyga – starosta jeleniogórski, mgr Wojciech Jastrzębski (prezes Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji „WODNIK” Sp. z o.o.) oraz mgr Zygmunt Korzeniewski – naczelnik Wydziału Dialogu Społecznego Urzędu Miasta Jelenia Góra

Po raz kolejny w ramach konferencji odbyły się również sesje w języku angielskim oraz sesje dedykowane doktorantom. Sesje prowadzili m.in.: prof. dr hab. Danuta Strahl, prof. dr hab. Krzysztof Malik, dr hab. inż. arch. Jacek Sołtys, dr hab. Barbara Dańska-Borsiak, dr hab. Grzegorz Monastyrski, prof. TNUE, dr hab. Zbigniew

Grzymała, prof. SGH, RNDr., CSc. Miloslav Šásek, dr hab. Ryszard Brol, prof. UE, dr hab. Elżbieta Sobczak, prof. UE, dr Andrzej Raszkowski.

W konferencji uczestniczyło ponad 120 osób z Polski, Czech, Słowacji, Ukrainy, Włoch i Szwecji. Wygłaszający referaty i prezentujący postery reprezentowali ponad 35 ośrodków naukowych z kraju i zagranicy. Na konferencję licznie przybyli również przedstawiciele praktyki gospodarczej i samorządowej, w tym z: Urzędu Statystycznego we Wrocławiu, Południowo-Zachodniego Forum Samorządu Terytorialnego „Pogranicze”, Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji „WODNIK” sp. z o.o.

z o.o., starostwa powiatowego, urzędów gmin (Gromadka, Marciszów).

Językami konferencji był język polski i angielski – w językach tych ukażą się także w recenzowanych tomach Prac Naukowych Uniwersytetu Ekonomicznego artykuły złożone przez uczestników konferencji.

Konferencja została współfinansowana ze środków Budżetu Województwa Dolnośląskiego oraz dofinansowana przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji „WODNIK” sp. z o.o.

*Dr hab. Małgorzata Markowska, prof. UE,
pracuje w Katedrze Gospodarki Regionalnej*

Zbigniew Piepiora

Ogólnopolska Konferencja „Aktualne aspekty polityki społeczno-gospodarczej i przestrzennej”

23-25 września 2013 r. Jelenia Góra-Cieplice

Konferencję zorganizowały – z inicjatywy i pod kierunkiem naukowym dr. hab. Zbigniewa Przybyły, prof. UE – Katedra Gospodarki Przestrzennej (Wydział Ekonomii, Zarządzania i Turystyki) i Katedra Polityki Społeczno-Gospodarczej i Europejskich Studiów Regionalnych (Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania Uniwersytetu Szczecińskiego). W skład Komitetu Organizacyjnego Konferencji weszli dr Marian Kachniarz, dr Jerzy Ładysz, dr Urszula Markowska-Przybyła i mgr Ewa Starczewska.

Przemówienie inauguracyjne wygłosili dr hab. Ryszard Brol, prof. UE – prorektor ds. Rozwoju i Promocji Uczelni, dr hab. Jacek Potocki, prof. UE – kierownik Katedry Gospodarki Przestrzennej, dr hab. Zbigniew Przybyła, prof. UE, dr hab. Barbara Kryk, prof. US – kierownik Katedry Polityki Społeczno-Gospodarczej i Europejskich Studiów Regionalnych US w Szczecinie.

Na konferencji dyskutowano w ramach następujących bloków tematycznych: teoria i praktyka rozwoju przestrzennego, aspekty lokalne i regionalne rozwoju przestrzennego, aktualne aspekty rozwoju zrównoważonego, mechanizmy kształtowania przestrzeni społeczno-gospodarczej.

Sesje prowadzili: prof. Barbara Kryk, prof. Jacek Potocki, prof. Zbigniew Przybyła, prof. Andrzej Rączaszek. Dyskusję podsumowującą konferencję moderował prof. Jacek Potocki.

Profesorowie: Zbigniew Przybyła, Barbara Kryk, Jacek Potocki i Ryszard Brol

Niewątpliwą atrakcją konferencji był koncert z akompaniamentem gitary akustycznej. Swoje talenty artystyczne zaprezentowali: prof. Jacek Potocki, dr David Ramsey, dr Marian Kachniarz i Wioletta Kachniarz.

Celem konferencji było stworzenie interdyscyplinarnego forum przedstawicieli nauk społecznych i przyrodniczych, służącego inspirującej wymianie myśli i spostrzeżeń. Wydarzenie zapoczątkowało cykl konferencji na pograniczu wakacji i nowego roku akademickiego organizowanych na przemian w górskim i nadmorskim otoczeniu.

KONFERENCJE

Zdjęcia dr Zbigniew Piepiora

Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Przedsiębiorstwo jako organizacja ucząca się”

10-11 października 2013 r., Wrocław

Katedra Zarządzania Przedsiębiorstwem na Wydziale Inżynieryjno-Ekonomicznym Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu była organizatorem konferencji naukowej połączonej z obchodami jubileuszu 10-lecia istnienia Katedry.

Uczestników konferencji powitała prof. zw. dr hab. inż. Barbara Olszewska, założyciel i kierownik Katedry Zarządzania Przedsiębiorstwem, prezentując pracowników i dorobek badawczy Katedry. W części oficjalnej głos zabrali przedstawiciele władz naszego Uniwersytetu i Wydziału IE: prof. dr hab. inż. Edmund Cibis – prorektor ds. dydaktyki, dr hab. Zbigniew Garncarek, prof. UE – dziekan Wydziału IE oraz prof. zw. dr hab. Stanisław Urban dr h.c. – dyrektor Instytutu Nauk Ekonomicznych. W obradach konferencji uczestniczyli przedstawiciele różnych ośrodków akademickich w Polsce, reprezentujący m.in.: uniwersytety ekonomiczne w Katowicach, Krakowie, Poznaniu i we Wrocławiu, Uniwersytet Gdański, Uniwersytet J. Kochanowskiego w Kielcach, Uniwersytet im. M. Kopernika w Toruniu, Uniwersytet Wrocławski, Uniwersytet Szczeciński, Uniwersytet Zielonogórski, politechniki: Białostocką, Częstochowską i Łódzką, oraz Instytut Badań Rynku, Konsumpcji i Konjunktury, Wyższą Szkołę Prawa i Administracji w Przemyśle, Wyższą Szkołę Bankową w Poznaniu, Społeczną Akademię Nauk w Łodzi. Do prezentacji wybrano 26 referatów z 47 zgłoszonych.

Celem konferencji była wymiana poglądów, doświadczeń oraz prezentacja wyników badań dotyczących tematyki przedsiębiorstwa jako organizacji uczącej się. Jest to zagadnienie niezwykle ważne, ponieważ w dobie dynamicznych i często nieprzewidywalnych zmian, zarówno w otoczeniu, jak i w funkcjonowaniu przedsiębiorstw, imperatywem efektywnego ich działania staje się potrzeba ciągłego uczenia się. Dyskutowana tematyka odzwierciedla właśnie wielowątkowość i złożoność uwarunkowań funkcjonowania przedsiębiorstw, musi ono bowiem systemowo podchodzić do organizacyjnego uczenia się, aby korzystać z pojawiających się rozwojowych szans. Całościowe podejście do tego problemu wiąże się z potrzebą głębszej analizy relacji, w jakie przedsiębiorstwo wchodzi w procesie uczenia się. Zakres tych relacji coraz częściej ma charakter globalny. Na tym tle istotnym zagadnieniem jest rozszerzenie procesu uczenia się o aspekt eksploracyjny i warunkujący go kontekst psychospołeczny. Zakładając, że proces uczenia się ma wymiar długofalowy, należy stwierdzić, że bardzo istotne jest dostrzeganie mogących wystąpić sytuacji kryzysowych, często pojawiających się w aplikacyjnym wykorzystaniu koncepcji organizacji uczącej się.

Program konferencji obejmował sesję plenarną, której przewodniczyła prof. Barbara Olszewska oraz cztery sesje tematyczne prowadzone przez profesorów:

Profesor Barbara Olszewska

Małgorzatę Gabletę, Andrzeja Pomykalskiego, Jana Skalika i Halinę Towarnicką. Podczas konferencji wygłoszono interesujące referaty oraz dyskutowano nad zagadnieniami dotyczącymi takiej problematyki, jak:

- systemowy aspekt uczenia się organizacji,
- relacje międzyorganizacyjne w uczeniu się przedsiębiorstw,
- eksploracja i eksploatacja w uczeniu się organizacji,
- psychospołeczne uwarunkowania organizacyjnego uczenia się,
- sytuacje kryzysowe w organizacyjnym uczeniu się,
- organizacyjne uczenie się w praktyce zarządzania.

Referaty z konferencji zostaną opublikowane w Pracach Naukowych UE we Wrocławiu.

Konferencję zakończyło wystąpienie prof. Barbary Olszewskiej, która podsumowała obrady i podziękowała gościom za aktywny udział w tym naukowym wydarzeniu.

Pracownicy Katedry Zarządzania Przedsiębiorstwem

Seminarium „Rozwój Polski – Rozwój Dolnego Śląska – Rozwój Jeleniej Góry”

28 października 2013 r., Jelenia Góra

Szara strefa, antymodernizacyjna natura rozwoju Polski, dążenie do równoważenia budżetu kraju za wszelką cenę w czasie kryzysu czy „podwykonawczy” charakter polskiego przemysłu, który nie jest nastawiony na innowacyjność – to niektóre problemy poruszone podczas seminarium „Rozwój Polski – Rozwój Dolnego Śląska – Rozwój Jeleniej Góry”.

Wydarzenie miało miejsce w dniu 28 października 2013 roku w jeleniogórskim Wydziale Ekonomii, Zarządzania i Turystyki Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. Seminarium odbyło się pod patronatem prof. Ryszarda Legutki – posła do Parlamentu Europejskiego. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele władz krajowych, regionalnych i lokalnych władz samorządowych, naukowcy, doktoranci i studenci oraz mieszkańcy regionu. Podczas obrad seminaryjnych dyskutowano o sytuacji polskich finansów publicznych, wpływie polityki europejskiej na model rozwojowy Polski, biedzie i szansach rozwoju, przyczynach kryzysu, generowaniu środków finansowych o charakterze rozwojowym, modelu rozwoju Polski, wykluczeniu komunikacyjnym naszego subregionu, perspektywach rozwoju regionu jeleniogórskiego oraz jakości życia i kreatywności jego mieszkańców. W dyskusji uczestniczyli, m.in. prof. dr hab. Krzysztof Szczerski, prof. dr hab. Jerzy Żyżyński, prof. dr hab. Jarosław Witkowski, prof. dr hab. Mieczysław Morawski, dr hab. Jacek Potocki, prof. UE, dr Arkadiusz Babczuk, dr Zbigniew Kuźmiuk, dr Marian Kachniarz, mgr Izabela Kloc. Wydarzenie zorganizowała i prowadziła Marzena Machalek – poseł na Sejm RP.

Zdjęcia: dr Zbigniew Piepiora

KONFERENCJE

Alicja Mazur

XIV Międzynarodowa Konferencja Naukowa z cyklu NO-RA „Przyszłość rachunkowości i sprawozdawczości – założenia, zasady, definicje”

4-6 listopada 2013 r.

Szybkie tempo zachodzących zmian we współczesnej gospodarce opartej na informacji i wiedzy powoduje, że wypracowany przez jednostki gospodarcze system celów i sposobów funkcjonowania musi być na bieżąco weryfikowany. Dlatego też rachunkowość, jako międzynarodowy język biznesu, również powinna podążać za zmianami dziejącymi się w gospodarce, dążąc do unifikacji ujmowania i prezentacji zdarzeń gospodarczych.

Potrzeba dyskusji o kierunkach rozwoju rachunkowości, szczególnie o nowych wyzwaniach stawianych sprawozdawczości, stały się przesłanką do zorganizowania przez Katedrę Rachunkowości Finansowej i Kontroli Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu XIV międzynarodowej konferencji z cyklu „Normy Rachunkowości”. Tegoroczna konferencja skupiła uwagę uczestników wokół tematu: „Przyszłość rachunkowości i sprawozdawczości – założenia, zasady, definicje”. Patronat honorowy nad konferencją objęli: prof. dr hab. Andrzej Gospodarowicz, rektor Uniwersytetu Ekonomicznego

Prof. Zbigniew Messner, prezes Zarządu Głównego SKWP

we Wrocławiu, Joanna Dadacz, dyrektor Departamentu Rachunkowości w Ministerstwie Finansów i przewodnicząca Komitetu Standardów Rachunkowości, prof. dr hab. Zbigniew Messner, prezes Zarządu Głównego Stowarzyszenia Księgowych w Polsce oraz Józef Król, prezes Krajowej Rady Biegłych Rewidentów.

W konferencji wzięło udział 62 uczestników reprezentujących środowiska naukowe z ośrodków akademickich w Polsce i na Białorusi, w tym przedstawiciele uniwersytetów ekonomicznych w Katowicach, Krakowie, Poznaniu, Wrocławiu i Mińsku; uniwersytetów Gdańskiego, Łódzkiego, Szczecińskiego, Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego im. Jana Pawła II, Politechniki Częstochowskiej, Szkoły Głównej Handlowej, Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Wyższej Szkoły Bankowej w Toruniu. W konferencji wzięli udział również księgowi, biegli rewidentzi, rzeczoznawcy oraz studenci.

Tematyka tegorocznej konferencji wpisła się w aktualnie prowadzony i także planowany zakres prac legislacyjnych związany z nowelizacją prawa bilansowego w Polsce, co podkreśliła Dorota Podedworna-Tarnowska, podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów, w liście skierowanym do uczestników konferencji. Prof. zw. dr hab. inż. Zbigniew Luty otwierając obrady, zwrócił szczególną uwagę na odpowiedzialność przedstawicieli środowiska naukowego za kształt prawa bilansowego w Polsce, jak również na ścisłą korelację nauki rachunkowości z jej praktyką w jednostkach gospodarczych.

Sesja I konferencji zatytułowanej „Przyszłość sprawozdawczości – sprawozdawczość zintegrowana?” przewodniczył prof. Zbigniew Luty. W panelu dyskusyjnym wzięły udział: prof. dr hab. Ewa Walińska, prof. dr hab. Teresa Martyniuk, dr Elżbieta Szczepankiewicz, dr Joanna Zuchewicz, dr Małgorzata Cieciora, dr Agnieszka Nóżka, mgr Anna Mazurczak-Mąka. W trakcie dyskusji stwierdzono, że zmiany w zakresie modelu sprawozdania finansowego i jego ukierunkowanie na realizację idei pełnej przejrzystości rodzi potrzebę stworzenia uniwersalnego systemu sprawozdawczego. Stanowi to jednak duże wyzwanie dla współczesnej rachunkowości i sprawozdawczości. Obecna dowolność formy, zakresu i terminów publikacji raportów społecznej odpowiedzialności uniemożliwia ich porównywalność oraz prowadzi

do traktowania tych raportów przez sporządzających jako publikacji marketingowych. Koncepcja społecznej odpowiedzialności biznesu jest naturalną, logiczną konsekwencją toczących się procesów ekonomicznych i stanowi element gospodarki opartej na wiedzy. Jednakże nie należy zapominać o fundamentalnych wartościach rachunkowości i sprawozdawczości, jej wielowiekowym dorobku i na tych podstawach budować nowe koncepcje sprawozdawczości.

Sesja II została poświęcona kwestii ujawnień informacji w sprawozdaniu finansowym. Sesji przewodniczyła dr hab. Jolanta Chluska prof. PCz, a w panelu dyskusyjnym uczestniczyli: prof. dr hab. Jerzy Gierusz, dr Małgorzata Rówińska, dr Agnieszka Tłaczała, dr Anna Kuzior i dr Aleksandra Łakomiak. Uczestnicy sesji zwracali uwagę na konieczność doprecyzowania zasad ujawniania danych ze względu na coraz bardziej rosnącą ilość informacji ujawnianych w sprawozdaniach finansowych, dowolność formy ich prezentacji oraz dużą swobodę w zakresie stopnia ich szczegółowości. Wywiera to negatywny wpływ na jakość sprawozdania finansowego, a w szczególności na zachowanie cech porównywalności i przydatności, a także powoduje znaczny wzrost kosztów sporządzania sprawozdań finansowych.

W sesji III przedstawione zostały problemy sprawozdawczości finansowej występujące w krajach Europy Wschodniej, a w szczególności w Republice Białorusi. W trzecim panelu dyskusyjnym wzięli udział: przewodniczący sesji dr hab. Waldemar Dotkuś, prof. UE, doc. Irina A. Lukyanova, doc. Tatiana A. Verezubova, doc. Yury Y. Karaleu, Natalia N. Jevsiejczikova, Tatiana P. Sviridovich i dr Joanna Koczar. Przedstawiciele nauki z Białorusi wskazali, że aktualne problemy, przed jakimi stoi nauka rachunkowości i praktyka w Republice Białorusi wynikają z globalnego zakresu działalności podmiotów gospodarczych i harmonizacji rachunkowości. Dotyczą one wprowadzania Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej i związanych z tym koniecznych zmian w systemie ewidencji oraz przekształcania sprawozdań finansowych, sporządzonych według regulacji krajowych, w celu dostosowania ich do nowych wymagań.

W pierwszej części sesji IV, uwaga uczestników konferencji została skupiona wokół potrzebnych kierunków modyfikacji ustawy o rachunkowości i prawa podatkowo-

wego w zakresie sprawozdawczości małych i średnich przedsiębiorstw. W panelu dyskusyjnym wzięli udział: prof. dr hab. Waldemar Gos, jako przewodniczący sesji oraz dr Stanisław Hońko, dr Gyöngyvér Takáts, dr Hanna Czaja-Cieszyńska, dr inż. Tomasz Kondraszuk, dr Małgorzata Kamieniecka. W trakcie dyskusji uznano, że dla małych i średnich przedsiębiorstw istnieje potrzeba opracowania koncepcji rachunkowości uproszczonej. W koncepcji tej zbliżenie rozwiązań wynikających z prawa bilansowego do rozwiązań podatkowych, przy jednoczesnym skróceniu części opisowej sprawozdania finansowego, pozwoliłoby na prawidłowe dokonywanie rozliczeń podatkowych, zaspokojenie potrzeb informacyjnych interesariuszy oraz mogłoby wymiernie wpłynąć na zmniejszenie obciążeń administracyjnych. W drugiej części sesji IV omawiane były wybrane, szczegółowe zagadnienia związane ze zmianami prawa bilan-

sowego w Polsce. Dyskusję moderowała dr Aleksandra Łakomiak, a uczestnikami tej części panelu dyskusyjnego byli: dr Katarzyna Żuk, dr Lucyna Poniatońska, dr Alicja Mazur, dr Adrian Ryba, dr Edward Wiszniowski, Mateusz Wilczewski, dr Grażyna Voss, dr Dorota Adamek-Hyska, mgr Paweł Zieniuk, dr Aleksandra Sulik-Górecka. Obrady XIV edycji konferencji z cyklu NO-RA podsumował prof. Zbigniew Luty i podziękował uczestnikom za opinie wyrażane w dyskusji, zaprosił także na kolejną już XV międzynarodową konferencję – zostanie ona poświęcona tematowi branżowej specyfiki aktywów, a ponadto będzie stanowiła podsumowanie dotychczasowych piętnastu konferencji z cyklu NO-RA.

*Dr Alicja Mazur
pracuje w Katedrze Rachunkowości Finansowej i Kontroli*

Zbigniew Piepiora

Historia turystyki i przewodnictwa w Sudetach

9 listopada 2013 r., Jelenia Góra

Z okazji obchodów 60-lecia powstania Koła Przewodników Sudeckich przy Oddziale PTTK „Sudety Zachodnie” w Jeleniej Górze dr Piotr Gryszel zorganizował konferencję pt. „Zarys dziejów turystyki i przewodnictwa w Sudetach”. Wydarzenie miało miejsce 9 listopada 2013 r. na jeleniogórskim Wydziale Ekonomii, Zarządzania i Turystyki Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. Zorganizowano je w ramach projektu pt. „Rola przewodników sudeckich w edukacji młodzieży, rozwoju turystyki górskiej i promocji Sudetów”.

W konferencji uczestniczyli przewodnicy sudeccy i bekskidzcy, działacze Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, ludzie gór, przyrodnicy, przedstawiciele władz krajowych i samorządowych oraz innych instytucji, studenci i doktoranci Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, mieszkańcy gmin karkonoskich i regionu.

Podczas konferencji dyskutowano m.in. o turystyce cze- skiej w Karkonoszach i jej twórcach, Duchu Gór, szkłe

pamiątkowym z Karkonoszy, rozwoju siatki schronisk młodzieżowych i kształtowaniu sieci turystycznych szlaków pieszych w Sudetach, zamkach sudeckich oraz o archeologicznych odkryciach na obszarach górskich w Sudetach.

W dyskusji uczestniczyli m.in. prof. dr hab. Krzysztof R. Mazurski, prof. dr hab. Romuald M. Łuczyński, dr hab. Jacek Potocki, prof. UE, dr hab. Tomasz Przerwa, paed dr. Jan Luštinec, dr Przemysław Wiater, dr Piotr Gryszel, mgr Ivo Łaborewicz, mgr Justyna Wierchucka, mgr Tomasz Miszczyk, mgr Jarosław Szczyżowski.

Większość referatów zaprezentowanych na konferencji zostanie opublikowana w kolejnym numerze „Karkonosza”, którego wydawanie zamierzamy wznowić z Tomaszem Dudziakiem w porozumieniu ze Student- kim Kołem Przewodników Sudeckich we Wrocławiu – oznajmił dr Piotr Gryszel z Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu.

KONFERENCJE

Polsko-ukraiński projekt

angielskojęzyczny „Szkoła letnia – Ukraina”

Magdalena Mucowska, Hanna Baurowicz-Fujak, Tatiana Othaniel, Iwona Bożydaj-Jankowska, Anetta Zielińska

W dniach 2-13 września 2013 r. Wydział Ekonomii, Zarządzania i Turystyki w Jeleniej Górze gościł grupę 22 studentów Tarnopolskiego Narodowego Uniwersytetu Ekonomicznego, zaproszonych do udziału w projekcie „Szkoła letnia – Ukraina” w ramach współpracy obydwu uczelni. Tegoroczny projekt był pilotażowym przedsięwzięciem, jego powodzenie zainicjuje udział kolejnych ukraińskich uczestników w przyszłym roku.

Studenci Tarnopolskiego Narodowego Uniwersytetu Ekonomicznego

Studenci ukraińscy zakwaterowani byli w uczelnianym akademiku, codziennie odbywali zajęcia z języka angielskiego przygotowane przez zespół anglistów z wydziałowego SJO, po których uczestniczyli w anglojęzycznych wykładach tematycznych prowadzonych przez pracowników naszego Uniwersytetu. Weekendy uatrakcyjnione były wycieczkami wyjazdowymi do Pragi, Karpacza, Szklarskiej Poręby. 11 września uczestnicy Szkoły przyjechali do Wrocławia na Uniwersytet Ekonomiczny na spotkanie z władzami naszego Uniwersytetu: rektorem prof. dr. hab. Andrzejem Gospodarowiczem, prorektorem ds. Współpracy z Zagranicą prof. dr. hab. Bogusławem Fiedorem oraz prorektorem ds. Dydaktyki prof. dr. hab. inż. Edmundem Cibisem. Gościem tego spotkania był prof. dr. hab. Andrzej Kryśowatyj, rektor Tarnopolskiego Narodowego Uniwersytetu Ekonomicznego. Projekt, w którym najwięcej czasu dydaktycznego zaplanowano na język angielski, miał na celu podniesienie

umiejętności władania tym językiem, który w obecnych czasach stanowi niezbędne narzędzie pracy ekonomistów. Uczestnik „Szkoły letniej – Ukraina” zrealizował 60 godzin lekturatu języka angielskiego (4 punkty ECTS). Każda z pięciu lektorek odpowiedzialna była za realizację konkretnych tematów sytuacyjnych, np.: zwiedzanie zabytków, robienie zakupów w różnych typach sklepów, wyjście do restauracji, wizyta w biurze podróży, u lekarza, na policji, itp. Zdecydowałyśmy się na niekonwencjonalny sposób ich prowadzenia, czyli taki, który będzie stanowił alternatywę dla typowego procesu dydaktycznego „przy tablicy” i zaproponowałyśmy przeniesienie zajęć poza budynek uczelni, kładąc nacisk na praktyczną naukę słownictwa i zwrotów w rzeczywistych sytuacjach życiowych. Zorganizowałyśmy więc dla naszych gości, spacer po zabytkach Jeleniej Góry, o których opowiedziałyśmy im po angielsku, wizytę w Karkonoskim Centrum Medycznym – gdzie mogli przećwiczyć rejestrowanie się

Studenci z wizytą we Wrocławiu

do lekarza i wypełnianie stosownego formularza, zaprosiliśmy ich do miejskiej komendy policji na prelekcję o sytuacjach, w których obcokrajowiec powinien szukać tam pomocy lub informacji, uatrakcyjnioną pokazem tresury psów tropiących, mogli również zwiedzić hale produkcyjne największej lokalnej firmy – Przedsiębiorstwa Farmaceutycznego Jelfa, którego odbiorcą 80% eksportu jest właśnie Ukraina. Wiązało się to z przebraniem w sterylnej odzieży i przejściem przez dezynfekującą szluzę, szczególnie zaś entuzjazm studentów wzbudził widok tabletek, maści i ampułek pakowanych maszynowo w kartoniki z napisami w języku ukraińskim.

Studentom z Ukrainy szczególnie podobała się wycieczka do biura podróży Amigos B.B. Prezes zarządu Jadwiga Błaszczuk zgodziła się przyjąć grupę studentów zagranicznych. Pracownicy biura stworzyli sprzyjającą atmosferę, w której studenci poculi się jak prawdziwi klienci, mieli możliwość rozmowy w dwóch językach: polskim i angielskim. Jeszcze przed wizytą w biurze, podczas zajęć studenci zapoznali się z odpowiednim słownictwem, obejrzeli filmy w dwóch językach na temat biura podróży i wykonali ćwiczenie symulacyjne. Studenci z dużym zadowoleniem uczestniczyli w ćwiczeniach „w terenie”. Wszystkie zajęcia odbywały się w języku angielskim i kończyły quizem. Podziwialiśmy dyscyplinę i zaangażowanie naszych gości: na wszystkich zajęciach była 100% frekwencja, studenci okazywali duże zainteresowanie treścią zajęć, aktywne w nich uczestniczyli.

Także my miałyśmy okazję udoskonalenia warsztatu metodycznego oraz ulepszania formuły kursu dzięki kwestionariuszowi, którego celem była ewaluacja naszych wysiłków dydaktycznych. Studenci odpowiadali między innymi na pytania: „Do you feel more confident and

more positive about your English?”; „What did you like about the course?”; „If you were to come again what would you like to change about the course”, etc. Mieli swobodę wyboru języka odpowiedzi (angielski, polski, rosyjski), zależało nam bowiem, aby przekazane informacje były szczegółowe. Czytanie ankiety było dla nas bardzo miłym przeżyciem, gdyż nasze wysiłki zostały docenione, a wszystkie wypowiedzi były pozytywne. Dla celów niniejszego artykułu wybrałyśmy cytat z opinii jednego uczestnika kursu, który uznaliśmy za najbardziej reprezentatywny, i uroczy, gdyż stanowił przekaz w języku polskim: „Myślę, że te kursy pomogły mi lepszemu nauczyć się jak angielskiego tak i polskiego języka. Teraz ja znam wielu nowych wyrazów, także ludzi. Najbardziej mnie się spodobało to, że wykładowcy są bardzo miły i z zachwyceniem nas uczyli. ... Bardzo mi się spodobało to, że wykładowcy wykorzystują różne sposoby dla lepszego uczenia, wykorzystują komputer i różne prezentacje. ... Jelenia Góra jest bardzo piękne miasto i chciałabym jeszcze tu pojechać.... Dziękuję bardzo wam wszystkim.” (prytoczenie wierne z oryginałem).

Zespół anglistów SJO Wydziału EZiT poczuł się zachęcany i zmotywowany do powtórnego udziału w tak miłym doświadczeniu. Wyrażamy nadzieję, że zaproponowany przez nas kurs będziemy oferować kolejnym grupom studentów zagranicznych – nie tylko z Ukrainy, ale także z innych krajów.

Autorki pracują w SJO w Jeleniej Górze, dr Anetta Zielińska – organizator Szkoły, jest pełnomocnikiem Rektora ds. Współpracy Tarnopolskim Narodowym Uniwersytetem Ekonomicznym

OKNO NA ŚWIAT

S a b o r e s de Portugal

Relacja z XI edycji projektu

COEUR – Idea Generation Workshop

Tomasz Dyczkowski

Jak co roku w połowie września studenci uczelni partnerskich projektu Competence in EuroPreneurship (COEUR) spotkali się, aby pod opieką trenerów kreatywności doskonalili swoje umiejętności pracy w międzynarodowych zespołach i jednocześnie stworzyć innowacyjne koncepcje biznesowe. Tym razem miejscem warsztatów była malownicza miejscowość Vila Nova do Ceira zlokalizowana w dystrykcie Coimbra, w centralnej Portugalii.

Rozmowa z ojcem chrzestnym projektu: prof. Matthiasem Eickhoffem z Fachhochschule Mainz (zdjęcie ze zbioru autora)

O projekcie COEUR

Zeszlazoroczne jubileuszowe warsztaty kreatywności przedsiebiorczej, które odbyły się we Wrocławiu oraz w Szklarskiej Porębie i zostały zorganizowane przez zespół Katedry Controllingu, zamknęły pierwszy rozdział w historii projektu COEUR. Objął on 10 edycji spotkań studentów europejskich uczelni zainicjowanych w roku 2004 w Mainz. Kolejne warsztaty odbywały się w Szkocji (2005), Polsce (2006), Portugalii (2007), Francji (2008 i 2009), Niemczech (2011) i – jak wspomniano – ponownie w Polsce (2012). W warsztatach uczestniczyła każdorazowo grupa 30-50 studentów wspieranych przez pracowników dydaktycznych z czterech uczelni-filarów projektu, tj.: Fachhochschule Mainz, Robert Gordon University Aberdeen, ISCTE – Instituto Universitário de Lisboa oraz Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. W kolejnych latach do wspomnianej grupy dołączyli kolejni partnerzy: École Supérieure de Commerce de Dijon (2005), Vysoká Škola Financí a Správy Praha (2007), Hanzehogeschool Groningen (2009) oraz Haaga-Helia Ammattikorkeakoulu Helsinki (2011). Część z wymienionych uczelni uczestniczyła we wszystkich kolejnych edycjach COEUR, niektóre zaś poprzestały na udziale w wybranych warsztatach.

Program spotkań – zgodnie z przyjętą formułą COEUR – obejmował każdorazowo pięć dni intensywnej pracy, podzielonej na następujące etapy: dzień pierwszy (**Cooperate** – naucz się współpracować), dzień drugi (**Open** – otwórz się na nowe pomysły), dzień trzeci (**Evaluate** – oceń swoje postępy), dzień czwarty (**Unite** – zbierz wszystkie koncepcje w całość) oraz dzień piąty (**Report** – przedstaw swój pomysł światu) [zob. Eickhoff, Dyczkowski, 2012]. Warsztaty stały się forum spotkań europejskich studentów wszelkich dyscyplin i specjalizacji, choć w przeważającej części uczestnikami byli studenci nauk zarządzania.

Zainteresowanie koncepcją treningu kreatywności biznesowej przekroczyło jednak granice Europy. W latach 2009 i 2010 odbyły się dwie edycje projektu określone jako COEUR-Mundus, zorganizowane przez Nanfang College of Sun Yat-sen University Guangzhou w Chinach i Universidade do Sul de Santa Catarina Florianópolis w Brazylii. Ze wspomnianej pary chiński partner dołączył do projektu na stałe. Obie edycje wniosły do projektu świeże, zewnętrzne spojrzenie na europejski model przedsiębiorczości i pozwoliły wnieść jakość rozwijanych projektów biznesowych

na nowy poziom, dzięki możliwości czerpania z różnic kulturowych [zob. Kardasz, Dyczkowski, 2009].

COEUR 2013 w Portugalii

Jedenasta edycja warsztatów COEUR otworzyła nowy okres realizacji projektu, w którym zachowana zostanie jego pierwotna metodyka, ale każdorazowo określony zostanie specyficzny obszar zainteresowań, w ramach którego rozwijane będą projekty przedsiębiorcze. Organizatorzy tegorocznego spotkania jako temat warsztatów przyjęli tzw. „zieloną przedsiębiorczość”, oczekując od uczestników opracowania innowacyjnych rozwiązań służących gospodarce regionalnej Portugalii.

Tegoroczne spotkanie zostało zorganizowane przez centrum przedsiębiorczości AUDAX przy uniwersytecie ISCTE-IUL w Lizbonie. Centrum to założone w 2005 r. ma na celu wspieranie lokalnych przedsiębiorców – zwłaszcza wywodzących się spośród społeczności akademickiej ISCTE-IUL – oraz prowadzenie działań edukacyjnych i doradczych w zakresie innowacyjności. Przez osiem lat funkcjonowania centrum AUDAX przyczyniło się do powstania 41 nowych przedsiębiorstw, w szczególności z obszaru wysokich technologii. W lipcu 2013 rozszerzono działalność, powołując inkubator przedsiębiorczości akademickiej LABS, dysponujący 2 tys. m² nowoczesnych powierzchni biurowych, w których już zaczęło rozwijać się pierwszych pięć firm studenckich.

Nic więc dziwnego, że właśnie od prezentacji działalności obu jednostek rozpoczęła się tegoroczna edycja projektu COEUR. Otwarcie warsztatów towarzyszyło również przedstawienie wybranych inicjatyw społecznych w Lizbonie, a w szczególności tych, które służążywieniu nadwyrężonej przez kryzys gospodarki lokalnej. Szczególnie ciekawym wydał się słuchaczom projekt rozwoju przedsiębiorczości w dzielnicy Mouraria, będącej najbardziej wielokulturową częścią Lizbony. Obszar ten, uznawany jeszcze niedawno za jedno z najniebezpieczniejszych miejsc Lizbony po zmierzchu, staje się obecnie mekką wielbicieli kuchni ze wszelkich zakątków świata. Podczas prezentacji jeden z prelegentów zaproponował uczestnikom warsztatów stworzenie planu rewitalizacji popadającego w ruinę zabytkowego kina Odeon. Wyzwanie to przyjęła jedna z grup projektowych.

Pierwszy dzień warsztatów miał również na celu integrację uczestników. Zajęcia grupowe dla studentów i kadry dydaktycznej pozwoliły poznać cechy osobowości innych uczestników i odkryć jak wiele łączy osoby z odległych części świata. Pierwszy dzień dał również okazję do poznania Portugalii, jako że z ponad pięciuset-tysięcznej Lizbony przenieśliśmy się do mającej zaledwie kilkuset mieszkańców wioski Vila Nova do Ceira, położonej w dystrykcie Coimbra.

Drugi dzień spotkania miał otworzyć umysły studentów na potrzeby lokalnych społeczności Portugalii. Służyła temu wizyta w „opuszczonej” wiosce Aígra Nova, w której, podobnie jak w wielu innych, pozostało zaledwie kilku mieszkańców. Uczestnicy warsztatów poznali pracowników organizacji pozarządowej, której misją jest przywrócenie życia takim obszarom i podtrzymanie wielowiekowych tradycji, które mogą umrzeć wraz z ostatnimi mieszkańcami. Wyludnienie zapoczątkowane już za czasów dyktatury Salazara – gdy ludzom odebrano pastwiska i przeznaczono pod uprawy leśne – spotęgowało się w ostatnich czasach wskutek braku pozarolniczych miejsc pracy w regionie. Obecnie realizowanych jest wiele projektów niekomercyjnych, których celem jest ponowne zainteresowanie mieszkańców miast wyludnionymi obszarami oraz przyciągnięciem do regionu turystów. Nie zapomina się również o ochronie przyrody. Każdy chętny może przyłączyć się do walki

„Mój” zespół gotowy do prezentacji (zdjęcie autora)

z wylesieniem i monokulturą leśną. Za 15 euro rocznie można zaadoptować drzewko, obserwować jego wzrost, otrzymując na różne okazje pocztówki z jego zdjęciem, a ostatecznie uroczyście posadzić swoje drzewko na zboczach gór regionu Lousã i Góis. Okazuje się, że rodziców chrzestnych drzewek nie brakuje także wśród turystów z całego świata.

Ważnym elementem drugiego dnia warsztatów była też prezentacja kultur narodowych pod hasłem: „globalna wioska”. Przez cały wieczór można było zarówno poznać ciekawe fakty o miejscach, z których pochodzili uczestnicy warsztatów, jak również skosztować kulinarnych specjalów z ich krajów. Do gustu przypadły uczestnikom szczególnie produkty portugalskiego „czarnego rynku” – czyli wyroby prosto od miejscowych gospodarzy – których tajemnicze składniki i receptury przekazywane z pokolenia na pokolenie w żaden sposób nie dały się przetłumaczyć na język angielski.

Kolejny dzień warsztatów COEUR odbył się pod znakiem wizyty na inauguracji roku w najstarszym uniwersytecie Portugalii, w Coimbrze, założonym w 1290 r. przez Dionizego I. Do dziś uniwersytet ten uważany jest za najważniejszy ośrodek akademicki kraju, szczególnie w zakresie nauk medycznych i prawa. Co ciekawe, dopiero niedawno zniesiono w jego gmachu głównym nakaz porozumiewania się wyłącznie po łacinie, za którego złamanie trafiano niegdyś do uczelnianego aresztu.

Nic dziwnego, że społeczność studencka w Coimbrze jest dostrzegalna na każdym kroku. Historyczne centrum miasta jest w zasadzie miasteczkiem akademickim. Niemal każdy dom przekształcono tutaj w studencką „republikę”. W tych mających kilkusetletnią tradycję akademikach obowiązują

ją ściśle reguły postępowania, obejmujące między innymi wspólne spożywanie posiłków. Każda republika prezentuje również konkretne poglądy na sprawy społeczne i polityczne – które oznajmia światu na transparentach wywieszonych w oknach. Studentów w Coimbrze wyróżniają także czarne „mundurki” z peleryną sięgająca ziemi, którą zdobią naszywki symbolizujące ważne wydarzenia z ich życia. Tradycyjnie strój ów nie był prany przez cały okres studiów, a jedynie „odświeżany” przez deszcz. Kiedyś demonstrował on przynależność do braci studenckiej i równość jej członków, dziś jest używany odświętnie, na rozpoczęciu roku i w trakcie egzaminów.

Obok bogatych tradycji akademickich Uniwersytet w Coimbrze może poszczycić się doskonałymi wynikami w komercjalizacji rozwijanych tam nowoczesnych technologii. Działanie to wspiera Instituto Pedro Nunes, który jest centrum rozwoju technologii, inkubatorem przedsiębiorczości i jednostką realizującą przedsięwzięcia edukacyjne. Podobnie jak Uniwersytet w Coimbrze instytut ten należy do akademickiej elity. W roku 2010 podczas forum przedsiębiorczości opartej na wiedzy w Liverpoolu otrzymał on nagrodę dla najlepszego naukowego inkubatora na świecie, pokonując ponad 50 innych jednostek z 23 krajów. Działający od 1996 r. instytut może poszczycić się pomocą w utworzeniu 200 przedsiębiorstw wysokich technologii, z których ponad 80% kontynuowało swoją działalność bez przerw po okresie dwuletniej „inkubacji”. Jest to wynik czterokrotnie wyższy od średniej przeżywalności młodych firm w Portugalii. Zainicjowane w instytucie przedsiębiorstwa przyczyniły się także do stworzenia ponad 1800 miejsc pracy.

Podczas wizyty w instytucie uczestnicy warsztatów mogli wysłuchać prezentacji i porozmawiać z przedsiębiorcami rozwijającymi tam swoje firmy. Wśród prezentowanych projektów były przedsięwzięcia dotyczące: systemów zintegrowanego monitorowania ciąży i schorzeń kardiologicznych, bezzałogowego transportu sanitarnego, promocji lokalnej turystyki i handlu w rzeczywistości wirtualnej czy monitorowania transakcji bankowych w czasie rzeczywistym. Oprócz możliwości poznania sekretów sukcesu doświadczonych – choć młodych – przedsiębiorców, studenci uczestniczący w COEUR sami mieli okazję zainteresować biznesmenów swoimi pomysłami, w formie błyskawicznej jednodominutowej prezentacji.

Zasadniczym elementem warsztatów COEUR jest jednak intensywna praca zespołowa. Rozpoczęła się ona już o poranku drugiego dnia spotkania, kiedy to studenci i trenerzy z poszczególnych uczelni partnerskich poznali swoje zespoły projektowe. Zgodnie z tradycją zespoły zostały

Wielki Finał. Uczestnicy warsztatów COEUR 2013 po zakończonych prezentacjach w siedzibie zarządu gminy Góis (zdjęcie ze zbioru autora)

stworzone w sposób możliwie zróżnicowany kulturowo. Również trenerzy byli dobierani do zespołu tak, aby nie pracować ze studentami z własnej uczelni. Dzięki temu, miałem przyjemność pracy z niezwykle interesującą grupą młodych ludzi, w skład której wchodził: Szkot o nigeryjskich korzeniach, Wietnamka w barwach Finlandii, mieszkanka Lizbony, studentka z Mainz i rodowity hanowerczyk o dźwięcznym chińskim nazwisku.

Wyzwanie, któremu miał sprostać każdy z zespołów nie było łatwe. W ciągu trzech dni należało opracować nowatorską koncepcję produktu lub usługi, która charakteryzowałaby się: racjonalnością ekonomiczną, wykonalnością techniczną i pozytywnym wpływem społecznym. Proces twórczy stymulowały prezentacje i ćwiczenia rozwijające kreatywność. Jednym z ciekawszych zadań okazało się stworzenie w ciągu godziny czegoś użytecznego ze śmieci znalezionych w zdecydowanie zbyt czystej wiosce Vila Nova do Ceira. Szybko okazało się jednak, że i to wyzwanie nie jest zbyt trudne dla osób z otwartym umysłem. Po 60 minutach można było podziwiać takie pomysły jak, na przykład, wstrząsoodporne opakowanie zawierające zamiast folii pęcherzykowej czy pianki polietylenowej suche strąki fasoli.

Zespoły projektowe mogły cały czas konsultować swoje pomysły z trenerami, którzy dbali także o harmonijne relacje między członkami zespołu, motywowali swoje grupy do działania i oceniali ich postępy. Istotnym elementem pracy były również regularne popołudniowe sesje prezentacji projektów przez wszystkimi trenerami. Padały wówczas zarówno trudne pytania o: strategię biznesową, wykonalność projektu czy sposoby finansowania, jak i wyrażano sugestie dotyczące samej prezentacji stworzonych rozwiązań. Ważne jednak było to, że ostateczny głos i decyzje miały zawsze pozostać w gestii zespołów projektowych.

Każda kolejna sesja wyraźnie wskazywała, że wszystkie grupy wiedzą jak chcą zaimponować jurorom podczas końcowych prezentacji, a rywalizacja o pierwsze miejsce będzie bardzo zacięta. Również mój zespół, który przygotował projekt pt.: „Zasmakuj Portugalii” (org. Sabores de Portugal), zmierzający do wprowadzenia „w nowoczesnym stylu” tradycyjnych dań i składników kuchni portugalskiej do menu niemieckich i brytyjskich młodych gospodarstw domowych, wierzył w końcowe zwycięstwo.

Finał warsztatów odbył się w siedzibie zarządu gminy Góis. Każdy z zespołów miał zaledwie pięć minut na prezentację swojej koncepcji. Pomysły były na bieżąco komentowane przez jury pod przewodnictwem dyrektora centrum przedsiębiorczości AUDAX, złożone z przedstawicieli gminy Góis oraz pracowników organizacji pozarządowych wspierających rozwój lokalny. Jury oceniali zarówno pomysły opracowane przez zespoły, jak również ich prezentacje. W pierwszym przypadku o zwycięstwie decydowały takie czynniki, jak: zidentyfikowanie potrzeby rynkowej, zdefiniowanie oferty, określenie rynku zbytu, zaprezentowanie strategii biznesowej, umiejętność wyróżnienia się na tle konkurencji oraz innowacyjność rozwiązania. Natomiast prezentacje oceniano pod kątem ich treści, komunikatywności grupy, jakości wizualizacji, zademonstrowanej wiedzy fachowej, oryginalności sposobu prezentacji oraz umiejętności wykorzystania swoich pięciu minut.

Dla zbudowania napięcia wyniki nie zostały ogłoszone przez organizatorów bezpośrednio po prezentacjach, ale dopiero wieczorem podczas uroczystego zakończenia warsztatów połączonego z wręczeniem nagród i certyfikatów za udział w projekcie. Wyniki nie były znane do końca nawet nam – trenerom – choć w nieoficjalnym rankingu opiekunów grup widać było wyraźnego faworyta. Ja jed-

Reprezentacja Uniwersytetu Ekonomicznego. Od lewej: Łukasz Tylke, Monika Warężak, Tomasz Dyczkowski, Alicja Skrzyszewska i Maria Siarkiewicz. W tle gmach główny uniwersytetu w Coimbrze. (zdjęcie ze zbioru autora)

nak liczyłem, że projekt „Zasmakuj Portugalii”, opracowany przez moją grupę, mimo że w rankingu trenerów był w poszczególnych kategoriach na 2 lub 3 miejscu, okaże się zwycięski. W tym roku jury zdecydowało jednak inaczej. Nagrodę za najlepszą prezentację otrzymał, trochę nieoczekiwanie, projekt: „Eco teambuilding”. Jego istotą było oderwanie pracowników korporacji od ekranów komputerów i postawienie przed szeregiem wyzwań typowych dla pracy gospodarzy wiejskich, a wszystko to w celu integracji zespołów, poprawy komunikacji wśród współpracowników i wypracowania nowych, bardziej przyjaznych, ale i stymulujących metod działania zespołowego. Wśród autorów projektu znalazła się studentka naszej uczelni: Monika Warężak.

Natomiast główną nagrodę za „najlepszy pomysł biznesowy” otrzymał bezapelacyjnie faworyt trenerów – projekt „Proteco”, promujący wzbogacenie diety, zwłaszcza wegetariańskiej, w białko pochodzące z owadów. Jak wykazali autorzy projektu, wśród których był student naszego uniwersytetu – Łukasz Tylke, proteinowa pasta z owadów jest nie tylko ponad trzykrotnie bogatsza w białko od mięsa drobiowego, ale też wytworzenie tej samej porcji białka przez owadzią fermę wiąże się z ponad stukrotnie niższą emisją dwutlenku węgla niż ma to miejsce w przypadku hodowli trzody chlewnej.

Taką oto wizję przyszłości zakończył się kolejny udany, w opinii studentów i organizatorów, warsztat COEUR. Pozostaje teraz tylko trzymać kciuki za powodzenie w realizacji koncepcji biznesowej przez zwycięski zespół, a przyszłym konsumentom jego owadzich produktów życzyć: „Smacznego!”. Natomiast z uczestnikami kolejnej edycji projektu COEUR zobaczymy się za rok w Szkocji, gdzie tematem warsztatów będzie spotkanie nowoczesnych technologii i tradycyjnych gałęzi gospodarki Szkocji. Już teraz zapraszam zainteresowanych studentów Uniwersytetu Ekonomicznego do udziału w projekcie.

*Doktor Tomasz Dyczkowski
pracuje w Katedrze Controllingu*

Literatura

- Eickhoff M., Dyczkowski T. (2012). „Creative in Diversity: Developing Entrepreneurial Talents in European University Networks – Experiences from an Intercultural, (Blended-) Team-Learning Opportunity”. 17th Nordic Conference on Small Business Research, May 23-25, 2012, Aalto University, Helsinki, Finland. [on-line] <http://pyk2.aalto.fi/ncsb2012/Eickhoff.pdf>.
- Kardasz A., Dyczkowski T. (2009). „Discovering Entrepreneurial Potential in Differences between Europe and China”, in Multi-aspect Cooperation. The European Union and China. Ed. M. Dytczak, Opole, Publishing House of Opole University of Technology 2009.

Kultura i biznes

Urszula Sokolnica

Wydaje się, że kultura i biznes nijak się mają do siebie, zwłaszcza, gdy nadrzędnym celem ubicia interesu jest godny zarobek. Jak powiada poeta hiszpański Gabriel Celaya w wierszu "Biografía": "¿Le parece correcto a Usted que el ingeniero haga los versos?/ La cultura es un adorno y el negocio es el negocio" (Czy wypada, żeby inżynier pisał wiersze? Kultura jest ozdobą, a biznes to biznes). A jednak kultura i biznes powinny się wzajemnie uzupełniać, jeśli negocjacje mają zakończyć się sukcesem. Zwłaszcza, gdy chodzi o kultury różne od naszej. Stąd tytuł podręcznika Emilia Eriarte *Cultura y negocios* pierwszeństwo daje kulturze.

Wywiad z Emilio Eriarte

W jakim celu powstała twoja książka?

Przed wszystkim książka jest zawodowym wyzwaniem. Chcieliśmy zaspokoić rynkowy popyt na tego rodzaju podręcznik. Prowadząc zajęcia z języka hiszpańskiego biznesowego zdaliśmy sobie sprawę, że potrzebny jest nam materiał, który mógłby zaspokoić potrzeby słuchaczy uczących się zarówno języka biznesowego, jak i poznających kulturę. Do tej pory na rynku nie było wielu tematycznych publikacji, zatem moi koledzy i ja postanowiliśmy przygotować taki podręcznik. Chcieliśmy również dokonać pewnej unifikacji kultury biznesowej użytkowników języka hiszpańskiego. Już wcześniej pojawiły się publikacje na temat kultury biznesowej meksykańskiej czy peruwiańskiej, jak również hiszpańskiej. Chcieliśmy oddać hołd kulturze hiszpańskojęzycznej, a także pokazać więzy między krajami, które tę kulturę tworzą.

Czy kultury korporacyjne krajów Ameryki Łacińskiej i Hiszpanii są podobne?

Owszem, jeśli chodzi o sposób prowadzenia negocjacji, godziny pracy, relacje między szefem i pracownikami, także dokumenty. Te wszystkie elementy kultury korporacyjnej są do siebie podobne, jednak należy mieć świadomość, że każdy kraj odcisnął na niej swoje cechy identyfikacyjne. Chcieliśmy również uświadomić, że nie ma wspólnych cech dla wszystkich uczestników negocjacji we wszystkich krajach hiszpańskojęzycznych. W samej kulturze hiszpańskiej są widoczne różnice, inaczej prowadzi negocjacje przedsiębiorca baskijski, inaczej andaluzyjski.

Jakie są różnice?

Bardzo trudno krótko odpowiedzieć na takie pytanie. Każdy kraj ma swoją idiosynkrazję. Być może odważył-

Emilio Eriarte

bym się powiedzieć, że to, co łączy kraje hiszpańskojęzyczne to bardziej ludzkie podejście do biznesu: sposób negocjowania nie jest tak bezpośredni i nie przechodzi się natychmiast do istoty sprawy. Należy również dodać, że od momentu wejścia Hiszpanii do Unii Europejskiej, *know how* negocjacji naszego kraju stał się bardziej europejski zatracając przy tym zwyczaje typowe dla naszej kultury, jak na przykład dzień pracy nie ciągły, ale z przerwą na obiad. Obecnie dąży się do unifikowania kryteriów zgodnie z tendencjami europejskimi. Oczywiście, zawsze będą różnice, ale generalnie przedsiębiorstwa hiszpańskie się z europeizowały.

Czyli przyjęły kulturę korporacyjną anglosaską?

Tak, jeśli założymy, że kultura biznesowa jest zdominowana przez kulturę amerykańską.

Różne są protokoły biznesowe w krajach Ameryki hiszpańskojęzycznej, na przykład ofiarować lub nie prezent gospodarzom na przyjęciu biznesowym itd. Skąd czerpałeś przykłady/materiały do książki?

Emilio Eriarte, absolwent filologii iberyjskiej i angielskiej, jest nauczycielem akademickim na Uniwersytecie w Grenadzie. Na macierzystym uniwersytecie prowadzi zajęcia z języka hiszpańskiego biznesowego w Centro de Lenguas Modernas. Na zajęcia przybywają słuchacze z całego świata, również studenci ze Stanów Zjednoczonych, a także, co może nieco dziwić, z Ameryki Południowej. Pragną dowiedzieć się więcej na temat różnic kulturowych w biznesie po to, by prowadzić interesy skuteczniej. Nieznajomość sposobu prowadzenia negocjacji może być przeszkodą w osiągnięciu kompromisu zadowalającego obie strony nawet wtedy, gdy posługują się w negocjacjach wspólnym językiem ojczystym.

Emilio Eriarte pisze blog www.emilioiriarte.blogspot.com, w którym umieszcza aktualne informacje oraz artykuły prasowe na tematy związane z biznesem i komunikacją międzykulturową krajów hiszpańskojęzycznych. Blog jest niewyczerpanym źródłem informacji tak dla nauczycieli języka hiszpańskiego biznesowego, jak i dla studentów.

Były różne źródła, np. rozmawiałem z przedsiębiorcami, których poznałem w trakcie mojej pracy zawodowej, zarówno na stopie zawodowej, jak i towarzyskiej. Pytałem o protokół biznesowy w ich kraju. Ważne jest poznać tych ludzi, spędzić z nimi trochę czasu, rozmawiać, szukać informacji na ten temat w książkach, pismach i gromadzić wszystkie wiadomości. Kiedy uznaliśmy, że mamy dość interesującego nas materiału, zabraliśmy się za przygotowanie książki.

Tytuł książki brzmi „Kultura i biznes”(„Cultura y negocios”). Czy kultura może pomóc w zarabianiu pieniędzy?

Aby realizować cel *zarabiania pieniędzy* musimy mieć świadomość faktu, że dla przedsiębiorstwa XXI wieku jest bardzo istotne poznanie kultury korporacyjnej nie tylko własnej, ale też przedsiębiorstw funkcjonujących w innych kulturach. W latach 80-tych poprzedniego wieku wiele przedsiębiorstw nie osiągnęło sukcesu, choć miały doskonałe produkty, właśnie dlatego, że nie znały kultury krajów, do których te produkty kierowano. Na początku obecnego wieku przedsiębiorcy doszli do wniosku, że znajomość innych kultur jest bardzo ważna. Obecnie wiele przedsiębiorstw przygotowuje szkolenia swoich pracowników w dziedzinie kultury korporacyjnej o charakterze ponadnarodowym.

Stereotypy, aż trudno w to uwierzyć, mają się doskonale...

Oczywiście, są zakorzenione w naszej mentalności. Wszyscy posiadamy wiedzę deklaratywną o świecie, wiemy, co to jest na przykład strach, czas, jak obchodzimy państwowe święto, jak zachować się podczas ceremonii ślubnej itd., zatem wszyscy posiadamy parametry społecznego zachowania, którymi się w życiu kierujemy. Posiadamy obraz naszej kultury, która jest różna od kultury innych narodów. Kiedy ten obraz przekłada się na obraz prawdy uniwersalnej, popełniamy błąd, ponieważ takie myślenie doprowadza nas do przekonania, że zachowania ludzi w innych kulturach nie są właściwe. Nie wiem skąd bierze się ten błąd, może z telewizji, mediów, ale na pewno istnieje. Wydaje mi się celowe wykształcić w naszym słuchaczu świadomość wielokulturową opartą na doświadczeniu i poznaniu – po to by uniknąć posługiwania się stereotypami.

Jak na przykład stereotyp, którym posłużyła się Angela Merkel. Powiedziała, że południe Europy myśli tylko o zabawie i popołudniowej sjeście, pracują tylko Niemcy.

Każde działanie ma swoje konsekwencje. Być może celem niemieckiej kanclerz było łatwe zdobycie głosów, ale sposób posługiwania się stereotypami na temat mieszkańców Europy południowej uczyniła jej politykę populistyczną. Powiedziała to, co spodziewali się usłyszeć jej rodacy.

Jak przyjęli książkę hiszpańskojęzyczni mieszkańcy Ameryki?

Trudno zadowolić wszystkich. Nie ma jednego kryterium. Pragnęliśmy przedstawić kultury biznesowe mieszkańców Ameryki w sposób ogólny, aby nie wpaść w pułapkę stereotypów. Są pewne wzory opisu kultury i protokołów biznesowych. Chcieliśmy przybliżyć je tym, którzy zamierzają prowadzić biznes w tych krajach.

Centro de Lenguas Modernas przy uniwersytecie w Grenadzie

Jaka jest rola nauczyciela języka biznesowego? Powinien mieć doświadczenie przedsiębiorcy? Powinien być ekonomistą?

Powinni być przede wszystkim mediatorami kulturowymi. Byłoby absurdem, gdyby wyjaśniali koncepcje ekonomiczne Hayeka czy Keynesa. Byłoby również absurdem, gdyby studenci uczyli się ekonomii i zarządzania przedsiębiorstwem w swoim własnym języku i w języku obcym. Ekspertami są przedsiębiorcy, natomiast studenci języka hiszpańskiego biznesowego nie spodziewają się wykładów ekonomicznych, ale chcą umieć napisać list handlowy, dowiedzieć się jak wygląda umowa o pracę, jakie są rodzaje umów o pracę. Jest zainteresowany tym wszystkim, co różni kulturę biznesową jego kraju od tej, którą poznaje.

W Centrum Języków Uniwersytetu w Grenadzie uczą się studenci z całego świata. Czy zdarzały się nieporozumienia związane z różnicami kulturowymi?

Celem zasadniczym naszego przedmiotu jest nauczanie naszych słuchaczy jak współdziałać z użytkownikami języka hiszpańskiego oraz przybliżenie koncepcji korporacyjnej kultury hiszpańskojęzycznej. Rozwijamy umiejętności komunikacyjne i ogólne. Równie ważna jest poprawność gramatyczna jak zachowanie się podczas spotkań towarzyskich. W trakcie moich zajęć wyjaśniam na przykład, jak rozumiemy w Hiszpanii czas, hierarchię, bowiem te pojęcia funkcjonują inaczej w naszym kraju. Myślę, że w hierarchii przedsiębiorstwa hiszpańskiego jest mniej podziałów pionowych. Wielu przyjeżdżających do nas słuchaczy jest zaskoczonych, że hiszpański dyrektor odnosi się swojego pracownika serdecznie, po przyjacielsku. Hierarchia w przedsiębiorstwach korporacyjnych w krajach takich jak Stany Zjednoczone czy Japonia jest dużo bardziej przestrzegana.

Młodzi, którzy przybyli do Hiszpanii i tu założyli przedsiębiorstwo, przejęli ten sposób bycia dużo mniej oficjalny niż ten, który poznali we własnym kraju.

Jacy są Polacy, którzy studiują w Centro de Lenguas Modernas na Uniwersytecie w Grenadzie?

Są bardzo poważni i odpowiedzialni. Są również bardzo zmotywowani w tym, co robią. Pewna niedojrzałość jest typowa dla młodego człowieka, ale ta nie dotyczy młodych Polaków. Są bardzo świadomi, po co przyjechali do Hiszpanii i na nasz Uniwersytet. Podziwiam ich poziom językowy i umiejętność komunikowania się w języku hiszpańskim.

Czy założyli przedsiębiorstwo w Hiszpanii?

O ile wiem, nie. Rosjanie, Anglicy, owszem, ale Polacy nie.

Nie mają kapitału...

Być może, "poderoso caballero don dinero". Potężny pan, Pan Pieniądz.

Planujesz kolejne książki na temat kultur i biznesu?

Książki nie napisaliśmy dla pieniędzy, było to wyzwanie zawodowe. Teraz podobnych publikacji jest bardzo dużo. Kiedy pisaliśmy naszą książkę, na rynku księgarskim nie było żadnych materiałów dla studentów hiszpańskiego w biznesie.

Książki "Cultura y negocios" i "Empresa Siglo XXI" zamakają pewien etap mojej działalności zawodowej. Obecnie moim celem jest przybliżenie słuchaczom języka i kultury hiszpańskiej, a także język hiszpański biznesowy w perspektywie nowych technologii. Zapraszam do mojego blogu. Mam nadzieję – i taki też jest mój zamiar, że będzie pomocny w nauce języka hiszpańskiego biznesowego, zarówno dla nauczycieli jak i ich uczniów.

Urszula Sokolnicka –
lektorka języka hiszpańskiego w SJO UE,
koordynatorka kursów i egzaminów
z języka hiszpańskiego DELE

Wizyta w Neuchâtel

W listopadzie 2013 roku dr Magdalena Daszkiewicz i dr Anetta Pukas z Instytutu Marketingu gościły na Uniwersytecie w Neuchâtel. Wizyta w Szwajcarii miała charakter naukowo-dydaktyczny. W jej trakcie odbyły się spotkania mające na celu wymianę doświadczeń, prezentację uczelni, wykłady i seminarium naukowe.

Kilka słów o Uniwersytecie w Neuchâtel

Université de Neuchâtel to rozpoznawalna w świecie instytucja, będąca uznanym centrum akademickim oraz badawczo-rozwojowym. Założony w 1838 jako Academy of Neuchâtel, od roku 1909 funkcjonuje jako University of Neuchâtel (UniNE). Obecnie posiada 5 wydziałów (ok. 4400 studentów), w tym Wydział Ekonomiczny (Faculty of Economics and Business) kształcący ok. 800 studentów. Ponad 20% studentów pochodzi z zagranicy (ok. 100 narodowości) co powoduje, że UniNE jest najbardziej międzynarodowym uniwersytetem w Szwajcarii. Na Uniwersytecie działa również Szwajcarskie Centrum Elektroniki i Mikrotechnologii (Centre Suisse d'Electronique et de Microtechnique – CSEM). Neuchâtel to piękne miasto w regionie wypoczynkowym Watch Valley, w połowie drogi między Genewą a Zurychem, położone nad brzegiem jeziora Neuchâtel. Duże wrażenie robi średniowieczne centrum miasta z licznymi wąskimi uliczkami, piękną zabudową, kawiarniami i restauracjami.

Jako stolica francuskojęzycznego kantonu Neuchâtel znane jest przede wszystkim z wyrobów zegarmistrzowskich. Miasto posiada ważny ośrodek badawczy, którego obserwatorium co do sekundy podaje oficjalny czas w Szwajcarii. W mieście działa również kilka firm zajmujących się zaawansowanymi technologiami (tzw. high-tech). Neuchâtel jest też ojczyzną czekolady Milka. Philipp Suchard już w 1826 roku otworzył w pobliskim Serrières swoją pierwszą fabrykę czekolady.

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu w ramach podpisanej umowy o współpracy w zakresie programu LLP Erasmus od kilku lat współpracuje z Uniwersytetem w Neuchâtel. Wymiana obejmuje studentów i pracowników naukowo-dydaktycznych (LLP Erasmus – Staff Mobility for Teaching Assignments). Studenci naszej uczelni mogą studiować w Neuchâtel na poziomie studiów licencjackich (Bachelor Studies) w języku francu-

Prezentacja dr Magdaleny Daszkiewicz

skim, a także magisterskich (Master Studies) w języku francuskim i angielskim.

Przebieg wizyty w Neuchâtel

Dr Magdalena Daszkiewicz i dr Anetta Pukas gościły w Neuchâtel na początku listopada 2013 r. w ramach stażu programu Erasmus. Pierwszym punktem wizyty było spotkanie z przedstawicielami Instytutu Przedsiębiorczości (Enterprise Institute) w Uniwersytecie w Neuchâtel, w tym z prof. Valère Bezençon, kierownikiem Katedry Marketingu (Chaire Marketing). Obok rozmów wprowadzających w przebieg i szczegóły wizyty, przeprowadzono także konsultacje dotyczące wy-

Doktor Anetta Pukas

miany studentów międzynarodowych. Dr Anetta Pukas, z racji funkcji koordynatora kwalifikującego studentów Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu na studia w UniNE, podjęła problematykę przyjazdów oraz przebiegu studiów polskich studentów w Neuchâtel.

W programie dnia było także zwiedzanie kampusu uniwersyteckiego – poznanie bazy dydaktycznej (organizacji kampusu, wyposażenia sal dydaktycznych, biblioteki, dostępnych materiałów dydaktyczno-naukowych, pomieszczeń do nauki itp.). Szczególne podziękowania za opiekę oraz informacje dotyczące życia Uniwersytetu należą się dr Katarzynie Jagodzińskiej (Chaire Management International & Observatoire des Entreprises).

W ramach stażu przeprowadzono zajęcia ze studentami studiów licencjackich oraz magisterskich. Dr Anetta Pukas przedstawiła wykład pt. *Loyalty programs – Truth and Myths. The Costs of Loyalty Programs*, a dr Magdalena Daszkiewicz wykład *Social Marketing – key terms and concepts*. Oba wykłady, zrealizowane w języku angielskim, spotkały się z dużym zainteresowaniem studentów, którzy aktywnie uczestniczyli w zaproponowanej przez polskich wykładowców konwersatoryjnej formie zajęć. W następnych dniach Magdalena Daszkiewicz i Anetta Pukas prowadziły także zajęcia warsztatowe w podziale na grupy, realizując studia przypadków.

Spotkanie i seminarium naukowe

W dniu 6 listopada odbyło się specjalnie zorganizowane z okazji przyjazdu gości z Polski naukowe zebranie Katedry Przedsiębiorczości oraz tzw. Brown Bag Seminar. Uczestniczyli w nim pracownicy i doktoranci Katedry Przedsiębiorczości. Na spotkaniu tym dr M. Daszkiewicz i dr A. Pukas przedstawiły Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu i prezentację ilustrującą współpracę międzynarodową. Szwajcarscy naukowcy zapoznali się z potencjałem naukowym, dydaktycznym i infrastrukturalnym naszej uczelni, także w kontekście marketingowego hasła: wyjątkowy uniwersytet w wyjątkowym mieście.

Druga część spotkania dotyczyła aspektów naukowych. Dr Magdalena Daszkiewicz przedstawiła prezentację pod tytułem *The measurement of country image: selected problems* o metodologicznych problemach badawczych w zakresie marketingu terytorialnego. Podstawą do rozważań na temat możliwości i ograniczeń związanych z pomiarem wizerunku kraju, były studia literaturowe i badania eksploracyjne o charakterze jakościowym. Magdalena Daszkiewicz przedstawiła zagadnienia dotyczące istoty wizerunku kraju, podkreślając wielowymiarowy charakter i jego wpływ na procesy pomiaru. Proponując dyskusję nad możliwościami i ograniczeniami wynikającymi z zastosowania różnych metod pomiaru wizerunku kraju, zwróciła szczególną uwagę na wykorzystanie technik opartych na swobodzie skojarzeń. W końcowej części wskazała na problemy, które mogą być podstawą przyszłych badań. Następnie odbyła się ciekawa dyskusja. Dr Magdalena Daszkiewicz odpowiadała na szereg pytań na temat prowadzonych badań. Szwajcarscy naukowcy zainteresowani byli szczegółami prowadzonych badań eksploracyjnych, wyrażali własne opinie na temat możliwości i ograniczeń pomiarów wizerunkowych, a także szans wykorzystania ich wyników w działaniach marketingowych. Dyskusja, poruszane w jej ramach problemy oraz rady szwajcarskich kolegów stanowią cenną inspirację do przyszłych badań.

Podczas seminarium pt. *Business competitiveness of European countries – a few reflections* dr Anetta Pukas mówiła o problemach badań naukowych. Szwajcarscy słuchacze zadali wiele pytań, które stały się kanwą dyskusji nad współczesnymi kierunkami badań w zakresie zarządzania w Polsce i Szwajcarii. Wystąpienia te zakończyły się propozycją współpracy i pomocy w zakresie rozwiązywania tych problemów badawczych.

Podsumowanie wizyty

Wizytę w Neuchâtel można uznać za owocną i w pełni satysfakcjonującą pod względem dydaktycznym i naukowym. Założone cele pobytu zostały w pełni zrealizowane. Pobyt w UniNE pozwolił na przedstawienie własnych propozycji dydaktycznych oraz sprawdzenie ich odbioru przez studentów oraz nauczycieli akademickich uczelni szwajcarskiej. Dał także możliwość poznania metod i technik dydaktycznych oraz form komunikowania się ze studentami stosowanych na Uniwersytecie w Neuchâtel. Zdobyte doświadczenia zostaną wykorzystane w dalszej pracy dydaktycznej ze studentami międzynarodowymi i polskimi.

Korzystna okazała się także wizyta pod względem naukowym. Uczestnictwo w seminarium, dyskusja naukowa oraz rozmowy prowadzone w trakcie pobytu stanowią

cenne źródło inspiracji do dalszej pracy naukowej. Rozmowy z przedstawicielami Uniwersytetu w Neuchâtel umożliwiły porównanie pracy naukowej i ścieżek kariery pracowników naukowych w Polsce i Szwajcarii. Dodatkową korzyść stanowi poznanie kultury szwajcarskiej i skonfrontowanie jej z wcześniejszą wiedzą i opi-

niami. Największym atutem wizyty była duża otwartość przedstawicieli uczelni przyjmującej, która ułatwiła realizację wszystkich wcześniej wymienionych celów. Pozwoliła na komfort pracy dydaktycznej oraz umożliwiła wymianę doświadczeń naukowych.

Pierwsze życie

Ukraińców – relacja ze spotkania

„Świat jest tym, co opowiedziane – Ukraina”

Czy Ukraina potrzebuje Unii Europejskiej? Jurij Andruchowycz, znakomity pisarz, eseista i tłumacz, jeden z czołowych intelektualistów ukraińskich w towarzystwie dr Juliji Melnyk z Narodowego Uniwersytetu Ekonomicznego w Tarnopolu i dr Anetty Zielińskiej z naszej uczelni próbowali odpowiedzieć na to pytanie podczas debaty w ramach cyklu „Świat jest tym, co opowiedziane”. Spotkanie, które zgromadziło ponad stu pięćdziesięcioosobową publiczność, odbyło się 19 listopada 2013 r. w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, czyli dokładnie na dzień przed głosowaniem w ukraińskim parlamencie nad projektami ustaw, m.in. mających stać się świadectwem prounijnej polityki Kijowa, a w tym jednej umożliwiającej leczenie zagraniczne uwięzionej Julii Tymoszenko.

Dzisiaj wiemy, że stało się inaczej. 20 listopada setki niezadowolonych ukraińskich studentów oraz mieszkańców wyszli na ulice Kijowa, by w pokojowy sposób domagać się zmiany decyzji rządu. Było to zaledwie zarzewie sytuacji, którą możemy obserwować od kilku tygodni. Andruchowycz przewidział to dzień wcześniej. Nie wierzył, że istnieje realna szansa podpisania umowy stowarzyszeniowej Ukrainy z Unią Europejską w Wilnie pod koniec listopada. Podczas spotkania bez ogródek, odważnie i dobitnie, ale i z akcentami humorystycznymi, odpowiadał na pytania Katarzyny Batorowicz-Wołowiec, dotyczące rzeczywistej sytuacji Ukrainy i jej obywateli, choć nie zawsze były to pytania łatwe. W wyniku tej dyskusji wyłonił się obraz Ukrainy podzielonej i rządzonej przez skorumpowane elity.

Zarówno Jurij Andruchowycz, jak i dr Julija Melnyk przyznali, że łapówki i resowietyzacja uczelni to chleb powszedni w ich ojczyźnie. Andruchowycz twierdzi, że: „rektorzy muszą zdawać regularne sprawozdanie o politycznej aktywności swoich studentów.” Obowiązek wieszania na ścianach wizerunków obecnych władz, a czasem także obligatoryjny lub płatny udział studentów w manifestacjach popierających rząd przywodzi na myśl Polskę sprzed kilku dekad – i nie ma to oczywiście nic wspólnego z wyrazem rzeczywistych uczuć patriotycznych. Idealnym podsumowaniem panelu edukacyjnego była anegdota przytoczona przez jedną z naszych ukraińskich studentek „Mówi się, że nauka na tarnopolskiej uczelni ekonomicznej, jest tańsza w systemie płatnym niż bezpłatnym”.

Młodzi Ukraińcy chcą zmian. W poszukiwaniu lepszych perspektyw uciekają z kraju, by podjąć studia za grani-

cą. Nie wszyscy deklarują powrót do kraju, przynajmniej dopóki nie zapewni się im godnych warunków życia. Ci, którzy zostali, teraz protestują na ulicach.

Jacy są zatem współcześni Ukraińcy? „Nie zauważyłam różnicy między studentami ukraińskimi a studentami z Polski. Te same zainteresowania, ten sam sposób spędzania czasu wolnego. [...] Studenci są kosmopolitami, odczuwają i potrafią wykorzystać nurt globalizacyjny” – powiedziała dr Julija Melnyk podczas spotkania. Dr Zielińska w starszym pokoleniu Ukraińców widzi już pewną rozbieżność: „Od razu widziałam podział Ukrainy na tę zachodnią, która jest bliższa nam, Polakom, i tą wschodnią, która jest za Kijowem. Odczułam to nawet na konferencjach naukowych. Uczeni z części wschod-

OKNO NA ŚWIAT

Jurij Andruchowycz

niej Ukrainy byli bardziej zamknięci na gości z Polski. Obserwowali nas, byli czujni i bardzo ostrożni. Tego nie zauważyłam u wykładowców z części zachodniej – [...] kompletnie inne relacje, od razu traktowali nas jak rodzinę.[...] Tak było dziesięć lat temu, teraz to się trochę zmieniło.”

Choć poruszano tematy trudne i kłopotliwe, traktowane były często z przymrużeniem oka. Czas przeznaczony na pytania od publiczności wywołał niemałe emocje, tym bardziej że na widowni było wielu studentów z Ukrainy, którzy uczą się na naszym uniwersytecie. Po spotkaniu można było odnieść wrażenie, że przeciętnym Ukraińcom nie jest łatwo, mimo to nie tracą pogody ducha i wierzą, że nadejdzie kiedyś czas, by walczyć o zmiany na lepsze. Jak powiedział Andruchowycz „Mojesz przecież przez czterdzieści lat prowadził swój naród przez pustynię, żeby w końcu dojść do tej ziemi obiecanej. [...] A my chcemy tak od razu i to «od razu» trwa już dwadzieścia dwa lata [...]. Możemy oczekiwać czegoś dobrego w roku 2017”. Biorąc pod uwagę ostatnie wydarzenia na Ukrainie, być może ten czas nadszedł szybciej niż się tego literat spodziewał. Andruchowycz podzielił się ze słuchaczami nietypową teorią: „Człowiek żyje dwanaście razy i w każdym następnym życiu robi się mądrzejszy” (o Polakach – nie bez kokieterii – powiedział, że żyją po raz dziesiąty). 19 listopada pisarz uważał, że siedemdziesiąt procent Ukraińców cały czas przeżywa swoje pierwsze życie. Zdaje się, że w najbliższym czasie będą mogli śmiało świętować kolejne.

Spotkanie było trzecim z kolei w ramach cyklu i zarazem pierwszym networkingowym we współpracy z Kuźnią Kadr 7. Debata na temat Ukrainy poprzedziła prelekcja dr Beaty Pachnowskiej, koordynator Programu ABSOLWENT Kuźni Kadr, podczas której opowiedziała o wdrażaniu programu na naszej uczelni.

Agata Krawczyk jest pracownikiem Biblioteki Głównej UE, w Dziale Udostępniania i Informacji Naukowej

Katarzyna Batorowicz-Wołowiec, Jurij Andruchowycz, dr Julija Melnyk i dr Anetta Zielińska

Ukraińscy studenci z lektorką języka polskiego mgr Haliną Karaszewską

Z nadzieją ku przyszłości

W ramach Międzynarodowego Turnieju Tenisowego, w dniach 2-3 grudnia 2013 r. w halach sportowych naszej uczelni gościliśmy wraz z AZS drużyny ukraińskich studentów. Opiekunem sportowców ukraińskich był Bogdan Władymirowicz Juchnicki, prezes Lwowskiego Sportowego Towarzystwa Studentów „GART”, już od 18 lat aktywnie działający na rzecz wspólnych polsko-ukraińskich inicjatyw sportowych.

Poprosiliśmy o opinię na temat wydarzeń na Ukrainie i protestu przeciwko niepodpisaniu umowy stowarzyszeniowej z Unią Europejską.

To na lwowskim Majdanie zaczęły się protesty studentów, we Lwowie bowiem są 24 uczelnie i studiuje blisko 160 tysięcy osób. Później również w Kijowie młodzież wyszła na Majdan. Do protestu przyłączać zaczęli się inni obywatele, także w miastach na wschodzie Ukrainy ludzie wychodzą na ulicę. Wiem, że we Lwowie planowano interwencję oddziałów milicji z innych regionów Ukrainy, m.in. z Dniepropietrowska. Prezydent naszego miasta nie zgodził się na ich przyjazd. „Władza” jest więc przestraszona skalą kontestacji, ale próbuje przeczekać, idzie bowiem zima. To Internet otworzył nas na świat. My wiemy, że przedstawiciele władz najwyższych zakupy robią nie w Rosji, a na Zachodzie, dzieci posyłają na studia nie do Rosji, ale na Zachód, jeżdżą na wakacje i na zakupy do Europy. A nam mówią, że powinniśmy trzymać się Rosji. Ukraińcom nie podoba się taka dwulicowość.

Na pytanie jaki przewiduje scenariusz Bogdan Władymirowicz Juchnicki powiedział: *Ukraińskie społeczeństwo pokazuje Unii Europejskiej, jak ważne są dla nas prawa człowieka i wolności obywatelskie. Nie chcemy padać ofiarą gry politycznej i zakulisowych interesów. Wielu młodych Ukraińców jeździ po świecie, wiele kobiet ukraińskich pracuje w Unii. Oni widzą i mówią o tym, jak można żyć, jak rozwija się Polska. Chcemy, by Ukraina nie była biednym krajem garstki bogatych ludzi. Wiemy, że z pomocą Unii możemy mieć lepszą przyszłość. Stąd taka społeczna determinacja. Mamy nadzieję, chociaż nie mamy gwarancji na zmiany.*

Przystanek w podróży

Urszula Sokolnicka

Tego lata padła rekordowa liczba turystów przybyłych do Hiszpanii: 35 milionów. Najpopularniejszymi regionami są Katalonia, Baleary i Andaluzja. Wśród spędzających wakacje na półwyspie Iberyjskim najwięcej jest przedstawicieli Niemiec, Francji i Wielkiej Brytanii. Coraz więcej turystów przybywa nad Morze Śródziemne z Rosji i krajów skandynawskich. Również wśród Polaków Hiszpania stała się modna. Na pewno też dzięki tanim lotom do Malagi, Alicante i Gerony podróżowanie do Hiszpanii stało się bardziej osiągalne finansowo.

I właśnie w Geronie proponuję zrobić przystanek zanim pojedziemy po opaleniznę na plażę Costa Brava czy podziwiać arcydzieła Gaudiego i innych architektów katalońskiego modernizmu w Barcelonie.

Zatrzymajmy się w Geronie. **Najpierw, żeby ... zjeść.**

Parę lat temu podróżowałam po Katalonii po obu stronach Pirenejów. W części francuskiej o godz. 15.00 nie ma szans na zjedzenie obiadu. W jednej z restauracji kelner już zamykał o tej porze restaurację i poinformował mnie uprzejmie, że jeżeli chcę zjeść obiad, powinienam wcześniej wstawać. Zupełnie inaczej jest w Katalonii hiszpańskiej. Jeśli jest faktycznie zbyt późno, kelner zaproponuje choćby *tortilla de patatas**, ale nigdy nie pozostawi gościa głodnego i ... złego.

Katalonia słynie ze znakomitej kuchni i znakomitych kucharzy. Zresztą w całej Hiszpanii je się bardzo dobrze. Wśród dziesięciu najlepszych kucharzy świata duża grupa pochodzi z Hiszpanii. Kucharzem dziesięciolecia jest Katalończyk Ferrán Adrià. Słynna jest jego restauracja *El Bullí* w nadmorskim kurorcie w Rosas. Dzisiaj restauracja jest zamknięta, ale terminowali w niej obecnie najlepsi kucharze świata. Teraz mistrzowską pałeczkę przejęli trzej bracia Roca. W lipcu tego roku otrzymali trzecią gwiazdkę Michelin*, a ich restauracja *El Celler Can Roca* została wybrana w Londynie przez 80 najlepszych kucharzy, dziennikarzy i krytyków gastronomicznych jako najlepsza restauracja świata. *El Celler Can Roca*, czyli winiarnia u braci Roca. Jeden z braci Josep Roca jest bowiem najlepszym sommelierem świata. O sobie mówi skromnie, że jest kelnerem od wina.

Bracia Roca założyli swoją winiarnię w latach osiemdziesiątych w robotniczej dzielnicy daleko od centrum historycznego i handlowego. W 2007 roku kupili modernistyczny pałac, którego właścicielem był *indiano** w przemyśle tekstylnym.

Na początku restauracja nie cieszyła się wielkim powodzeniem. Nikomu nie chciało się wędrować do oddalonej restauracji, żeby spróbować dania tak nowoczesne jak dorsz z czosnkiem i rozmarynem czy *parmentier** z homara z grzybami lejkowic dęty, których nazwa po hiszpańsku brzmi dość makabrycznie: śmiertelne trąbki (*Craterellus cornucopioides*). Dopiero socjalistyczny burmistrz Gerony, Joaquim Nadal docenił nowatorską kuchnię braci Roca. Rozeszły się wieści po mieście na temat doskonałej kuchni *El Celler Can Roca* i goście zaczęli tłumnie ściągać do restauracji. W 1995 roku otrzymali pierwszą gwiazdkę Michelin* i potem kolejne.

Najdroższe *menú** w *El Celler Can Roca* kosztuje 169 euro, ceny win są od zera do nieskończoności. Stolik trzeba rezerwować z wyprzedzeniem 11 miesięcznym. Do restauracji przychodzą najbardziej znani ludzie polityki, kultury, ale także bogaci Rosjanie. Kiedy wychodziłam z restauracji *El Celler Can Roca* widziałam autobus zapelniony gośćmi z Rosji. *La Vanguardia** pisała o coraz liczniejszych turystach z Rosji, którzy przyjeżdżają do Katalonii skuszeni pięknymi plażami i ... doskonałą kuchnią.

Aby zjeść bardzo dobrze, niekoniecznie trzeba iść do *El Celler Can Roca*. Ja poszłam na obiad naprzeciwko sławnej restauracji, do rodziców. Obiad był doskonały i zapłaciłam za *menú* 10 euro. Restaurację rodziców braci Roca polecił mi policjant. Zachwalał kuchnię mamy Montserrat Fontané twierdząc, że on i jego rodzina jedli tam obiady od zawsze. Montserrat Fontané kieruje kuchnią w swojej restauracji *Can Roca*, ale też służy doświadczeniem i kulinarnym siódmym zmysłem swoim synom. Widziałam ją rano w kuchni *El Celler Can Roca* wśród 80 kucharzy zatrudnionych w winiarni synów.

Tradycje gastronomiczne w Katalonii są pieczołowicie przekazywane z pokolenia na pokolenie. Na starym mieście w ostatni weekend sierpnia obchodzi się dni

OKNO NA ŚWIAT

Mama braci Roca, właścicieli najlepszej restauracji świata

Dzień restauracji na ulicy w Geronie

„Restauracje na ulicy”. Mistrzowie kuchni przygotowują próbki swoich kulinarnych specjalności, które wraz z winem proponują przechodniom za bardzo niewielką cenę. Chwalą się swoimi potrawami wszystkie restauracje, na przykład restauracja baskijska zachęca do bajecznie kolorowych *pinchos**, hinduska do potraw z curry, ale największym powodzeniem cieszą się tradycyjne potrawy kuchni katalońskiej: *butifarra*, kielbasa podobna do kielbasy białej polskiej, *paella*, *fideuà** czy *arroz negro**.

Potem przejść się:

po Starym Mieście – po obiedzie, i po *sobremesie**, możemy pospacerować po zacienionych uliczkach starego miasta, zajrzeć do katedry, która jest w samym środku dzielnicy żydowskiej *call*. Żydzi przybyli do Gerony wraz z Rzymianami w 890 i założyli szkołę kabały, która w XI i XIII wieku stała się słynna w całym świecie. Studiując kabałę żydowscy mistycy usiłowali zrozumieć stworzenie świata i boską obecność w życiu duchowym. Czytali i wyjaśniali święte księgi wyznawcom.

W centrum dzielnicy żydowskiej, w miejscu gdzie była synagoga, znajduje się dzisiaj muzeum historii Żydów katalońskich, w którym można obejrzeć pamiątki z okresu ich świetności zanim edyktem Królów Katolickich w 1492 roku zostali z Hiszpanii wypędzeni. Przy wejściu do muzeum znajduje się uroczą księgarnia, w której można kupić książki na temat żydowskiej diaspory, kuchni itd.

po parku Devesa, w którym w każdy niedzielny i wtorkowy poranek odbywa się targ. Można też kontemplerować miasto z uroczych mostów nad rzeką Onyar.

murami obronnymi, które zachowały się od czasów wojny o niepodległość przeciwko Napoleonowi, pod którego rozkazami walczyli również Polacy w oddziałach Legii Nadwiślańskiej, choć tym razem nie o wolność naszą i waszą. Dzisiaj Katalończycy, których Kastylijczycy nazywają lekceważąco Polakami, zupełnie nam tego faktu nie pamiętają.

Warto zatrzymać się w Geronie na dłużej zanim pospieszymy na plażę Costa Brava, uwiecznimy naszą obecność

przed Sagrada Familia w Barcelonie i kupimy koszulkę Barcy na Camp Nou. Zapewniam: Girona nas oczaruje.

tortilla de patatas – omlet z ziemniakami

gwiazdka Michelin – ocena od jednej do trzech gwiazdek przyznawana przez inspektorów Przewodnika Michelin najlepszym restauracjom i hotelom.

Indiano – Hiszpan, który stał się bogaty w Ameryce i powrócił do kraju

parmentier – rodzaj zapiekanki

menú – propozycja obiadu, rzadziej kolacji, na który składają się dwa dania, deser oraz chleb i napoje, woda i/lub wino

La Vanguardia – dziennik wydawany w Barcelonie

pinchos – szaszłycki z kawałkami warzyw, wędlin, ryb itd. jedzone zazwyczaj jako aperitif przed obiadem

paella – ryż z owocami morza

fideuà – cienki makaron z owocami morza

arroz negro – ryż zabarwiony na czarno atramentem z kałamarnicy

sobremesa – czas, który spędza się przy stole po obiedzie

Podczas wojny o sukcesję w 1714 roku Katalończycy utracili autonomię. Dzisiaj przypominają tę datę podczas święta Diada, które jest obchodzone 11 września. W tym roku, ponad półtora miliona osób utworzyło wielki ludzki łańcuch wzdłuż wybrzeża Katalonii od Portbou do Tarragony, domagając się w ten sposób prawa do samostanowienia.

Urszula Sokolnicka

jest lektorką języka hiszpańskiego w SJO UE,
koordynatorką kursów i egzaminów
z języka hiszpańskiego DELE

Muzeum żydowskie w Geronie

From Russia with love!

Katarzyna Musiał

Gdzie najlepiej ćwiczyć i utrwać znajomość języka rosyjskiego? Rzecz jasna – w Moskwie! Tym sposobem obraliśmy kierunek na wschód.

Stolica Rosji dla wielu wciąż pozostaje miejscem nieco egzotycznym, odległym, a może nawet niedostępnym. W rzeczywistości jest miastem tętniącym życiem, a połączenie wschodnich akcentów wraz ze śladami minionych epok i kulturą różnorodnością nadają mu jego niepowtarzalny charakter. Ale o tym mieliśmy się dopiero przekonać.

Przygoda rozpoczyna się w rześki czwartkowy poranek – pierwszy dzień sierpnia. Zbiórka przy dworcu głównym o 4:55. Pojawiają się kolejne osoby. W większości nie znaliśmy się wcześniej, więc to czas wymiany pierwszych zdań i zapamiętywanie twarzy oraz imion. Skład naszej grupy przedstawia się następująco: niezastąpione panie Maria i Asia, Agata i Artur, Dagmara i Jurji, Ania i Jacek, Basia, Patrycja, Gosia (ta Was jeszcze nieraz zaskoczy!), Karolina, Ola, Klaudia, Tomek i ja, czyli Kasia. Z każdą chwilą rośnie ekscytacja nadchodzącym wyjazdem i w niczym nie przeszkadzają wczesna pora ani lekkie niedospanie. Wizja 16-dniowej eskapady rekompensuje wszystko. Punkt pięta Pani Maria zabiera całą wycieczkę

i udajemy się na peron, z którego odjeżdża pociąg do Warszawy. Tam czeka nas przesiadka w kuszeczkę jadącą już prosto do Moskwy. Jeszcze tylko przystanek na Białorusi. W Rosji i krajach poradzieckich występują tory o większym rozstawie (1520 mm) od normalnego, co sprawia, że w pociągach jadących na tej trasie konieczna jest zmiana rozstawu kół. Cała podróż miała nam zająć aż 15 godzin. Już od samego początku Ola – wybrana jednogłośnie kierowniczką wycieczki – jako stary moskiewski wyjadacz (jedną wyprawę do Moskwy miała już na swoim koncie) – wprowadza nas w tajniki „rosyjskiego życia”.

O 12 w samo południe ukazują się przedmieścia Moskwy. Betonowe bloki przemieszane starą zabudową i skąpanymi w słońcu złotymi dachami cerkwi. Niepowtarzalny widok. Na dworcu czeka już na nas delegacja Moskiewskiego Instytutu Energetycznego – czyli po prostu Anton, Andriej, Alina, Nikita i jeszcze kilka osób, które swym towarzystwem umilały nam później pobyt w stolicy. Po zapakowaniu naszych ogromnych bagaży

(bo przecież suszarka z dyfuzorem to podstawa, czyż nie Olu?:) ruszamy szerokimi arteriami Moskwy w stronę akademika. Nasze pokoje mieszczą się na 9 piętrze 15 kondygnacyjnego bloku, więc nie zastanawiając się wiele udajemy się do windy. I uwaga, tu zaskoczenie. Dla nas, jeszcze niewtajemniczonych, to pierwszy „ruski ekstrem”, z którym się stykamy – osobne windy na piętra parzyste i nieparzyste!

Wybieranie pokoi, chwila odpoczynku po długiej drodze i gotowi ruszamy w miasto. Pierwszy punkt – oczywiście Plac Czerwony.

Następnie udajemy się na obiad do MuMu – baru na na Starym Arbacie, gdzie Gosia nie waha się ani chwili i postanawia oswoić krowę. Z powodzeniem! My z kolei nie wahamy się i zamawiamy tradycyjne rosyjskie pielmieni, czyli mięsne pierożki, które doskonale komponują się

z kwasem, napojem bardzo popularnym i zaskakująco smacznym.

Ola snuje opowieści o pamiętnych wieczorach w „Jamie”, a każdy, za sprawą tajemniczej nazwy, wyobraża sobie coś zupełnie innego. W rzeczywistości okazuje się, że Jama to plac zieleni przed naszym akademikiem. Ale nie miejsce jest tu najważniejsze, a atmosfera, która je tworzył. Anton z Andriejem przy akompaniamencie gitary serwują nam wspaniałą próbkę ich wokalnego talentu. Od chłopaków, poza językiem rosyjskim, możemy uczyć się radości i pogody ducha – to na pewno. Wyborna zabawa i muzyka towarzyszą nam do późnej nocy. Wieczory spędzane przy dźwiękach gitary i energetycznych piosenkach długo zostaną w naszej pamięci.

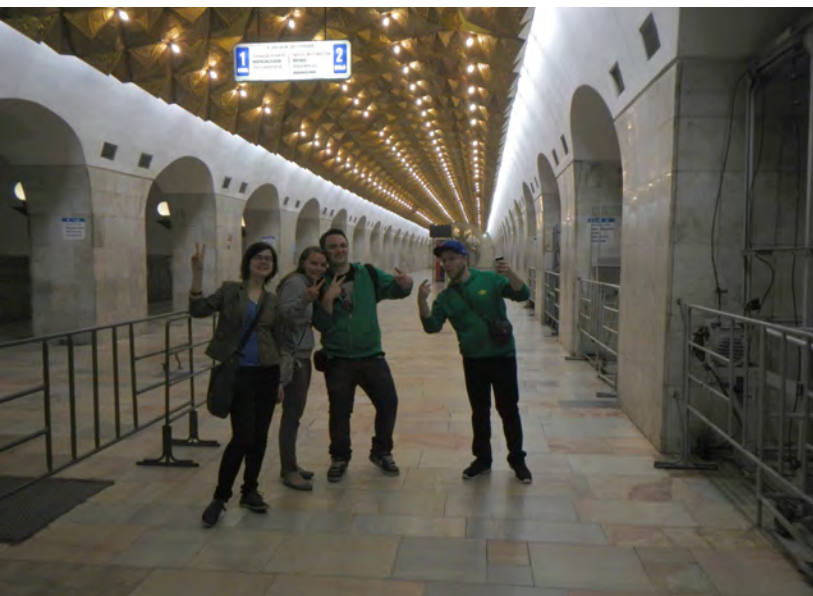

Pobudka jest ciężka. Zaledwie kilka godzin snu daje się we znaki, ale trzymamy się naszej dewizy, która brzmi „nie spać! Zwiedzać!” i o 9 jesteśmy gotowi na poznanie miasta. Stworzyliśmy bardzo obszerną listę moskiewskiego „must see”, więc nie ma chwili do stracenia. Na pierwszy ogień idzie Uniwersytet Moskiewski im. M. Łomonosowa. Imponujących rozmiarów budynek powstał w latach 50 jako konkurencja zachodnich drapaczy chmur i jednocześnie symbol potęgi Stalina. W całej Moskwie rozsianych jest jeszcze 6 podobnych „sióstr Stalina”, których bliźniaczą miniaturkę możemy oglądać w Warszawie. Następnie odwiedzamy stadion Łużniki, gdzie jeszcze wrócimy już nie w celu zwiedzania, ale o tym później.

Dalej w planie mamy spacer w kierunku Monastynu Nowodziewiczego. W drodze powrotnej dopada nas deszcz. O nie! Mało powiedziane, to prawdziwa ulewa. Ulice Moskwy zamieniają się w rwące potoki. Niektórych zniechęca to do dalszego spaceru i szukają schronienia przed gwałtownym oberwaniem chmury. Jednak nieliczni, wytrwali wędrowcy idą dalej. Przemoczeni do suchej nitki, ale szczęśliwi wracamy do akademika. Wydawałoby się, że jak na pierwsze zwiedzanie to dużo? Zdecydowanie nie dla nas! Zapadł już zmrok, więc udajemy się na Plac Czerwony zobaczyć pięknie oświetlony GUM i cerkiew Wasyla. Po drodze zahaczamy o Sobór Chrystusa Zbawiciela. To cerkiew, która przede wszystkim ze względu na swoją bogatą historię, zasługuje na chwilę uwagi. Budowana przez długie lata pochłonęła niewyobrażalne ilości drogocennych surowców stając się największą i najbogatszą budowlą ówczesnej Rosji. Nie królowała jednak nad miastem zbyt długo. Za panowaniem Stalina została całkowicie ograbiona, a później zrównana z ziemią. Z inicjatywy obecnego mera Moskwy odbudowano świątynię i ponownie, od 2000 roku, cieszy ona oczy mieszkańców i turystów, a teraz także i nasze.

Za nami dzień pełen wrażeń, ale to jeszcze nie koniec. Dwie drużyny i... gotowi do startu start! Ścigamy się metrem, kto pierwszy w akademiku! Na szczęście nie ma przegranych. Wszyscy docierają na miejsce.

Z każdej wyprawy trzeba przywieźć jakieś pamiątki. To przecież w nich przechowujemy wspomnienia, które wracają do nas przy każdym spojrzeniu, czy to na kartkę pocztową, blaszane puzderko lub drewnianą, ręcznie malowaną matryoszkę. Chyba w całej Moskwie nie ma lepszego miejsca na ich poszukiwanie niż Izmaïłowski wernisaż, czyli po prostu pchli targ. I chociaż trzeba umieć nieźle się targować, a także wykazać się cierpliwością przy przedzieraniu się przez stragany obłożone kiczowatymi gadżetami, to perełki, które można tam znaleźć wynagradzają wszelkie trudy.

Jeśli już o trudach mowa, to najskuteczniej, zaraz po pamiątkowych zdobyczach, działa na nie „kaif” czyli relaks. Najlepiej w Parku Gorkiego.

Kolejne dni upływają pod znakiem bardzo intensywnego zwiedzania. Praktycznie bez chwili wytchnienia zalicza-

my kolejne miejsca z turystycznej mapy miasta. Dumny Kreml z przebogatą zbrojownią, monumentalny Park Pobedy, mauzoleum Lenina, GUM, Muzeum Kosmonautyki, różne parki i bulwary. Wszędzie towarzyszą nam nasi nieocenieni przewodnicy, czyli Andriej i Anton, dzięki którym nie zgubiliśmy się w rozległej siatce metra, a ilość zrobionych kilometrów, oczywiście „pieszką”, sprawiła, że Moskwa szybko przestała mieć dla nas tajemnice.

Chyba każdy słyszał o słynnym na całym świecie Teatrze Bolszoi. W okresie wakacyjnym piękny gmach stoi zamknięty na cztery spusty, ale nie oznacza to, że jego tancerze robią sobie przerwę. Chcąc na własne oczy obserwować znane spektakle wybieramy się na balet. Każdy wybiera coś dla siebie – Jezioro łabędzi, Dziadek do orzechów lub Królowa Śnieżka. Postanowiliśmy nie przegapić takiej okazji.

„Tak, człowiek jest śmiertelny, ale to jeszcze pół biedy. Najgorsze, że to, iż jest śmiertelny, okazuje się niespodziewanie, w tym właśnie sęk!” prawda jest to oczywista, podobnie jak oczywistym jest fakt, że na Patriarszych Prudach można czasem spotkać szatana we własnej osobie. Mimo, że kusiliśmy los, tego dnia niestety nawet Behemot nie raczy nas swym towarzystwem. Za to sam bulwar w promieniach sierpniowego słońca jawi się naprawdę malowniczo. Spacer tamtejszymi alejkami z czystym sumieniem można polecić nie tylko miłośnikom powieści Bułhakowa.

OKNO NA ŚWIAT

Podczas naszego pobytu w Moskwie, na stadionie Łużniki odbywają się Mistrzostwa Świata w lekkoatletyce. To się nazywa być w odpowiednim miejscu i w odpowiednim czasie! Robiąc wstępne rozeznanie – kto i kiedy występuje – kupujemy bilety na niedzielę 6 sierpnia. Biegnie wtedy Usain Bolt. Ogromny stadion powoli wypełnia się widzami – chociaż jak na takie wydarzenie to dużo miejsc pozostaje wolnych. Mistrzostwa wśród Rosjan nie cieszą się takim powodzeniem, jak mogłoby się wydawać. Gdy na bieżni pojawia się słynny sprinter nastaje ogromne poruszenie. Błyskają flesze aparatów i rozlegają się oklaski. Mistrz nie zawodzi swojej publiczności i oczywiście zdobywa złoto. Tego dnia również Polska zajmuje najwyższe miejsce na podium. Medal przypadł nam za rzut młotem. Po zakończeniu imprezy dziewczyny, z Gosią na czele, zagajają kilka osób z ekipy polskiej reprezentacji. Miła pogawędka trwa – istnieje jednak coś takiego, co nie pozwala krajanom na obczyź-

nie przejść obok siebie obojętnie:) Do zdjęć z polskim mistrzem świata i innymi sportowcami palą się nawet niezbyt zagorzali kibice. Taki już urok wielkich sportowych wydarzeń i stadionowej atmosfery.

Czas pędzi jak szalony i dni mijają nieubłaganie. Za nami 16 dni wspaniałej przygody, kontaktu z językiem i kulturą, a także doświadczenie rosyjskiej gościnności. Miasto betonu zostało nam podane w najbardziej przystępnej formie, odkrywając swoje przyjazne oblicze, ale zbliża się już chwila pożegnania. Zostaje nam gorąco podziękować naszym wspaniałym przewodnikom i głęboko w plecakach spakować wszystkie piękne wspomnienia. Ostatnie spojrzenie na Kreml, ulicę Twerską i dworzec Białoruski. Jeszcze chwila rozmowy, wymiana numerów, adresów i kilka łez kapiących po policzkach. Z niemałym smutkiem opuszczamy stolicę byłego imperium. Ale jest postanowienie – jeszcze tu wrócimy! Oby jak najprędzej!

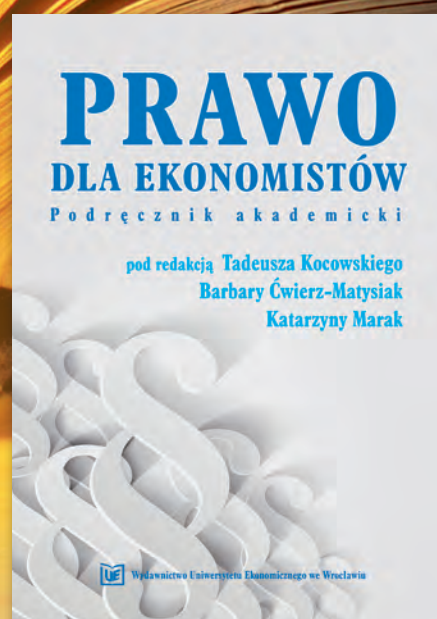
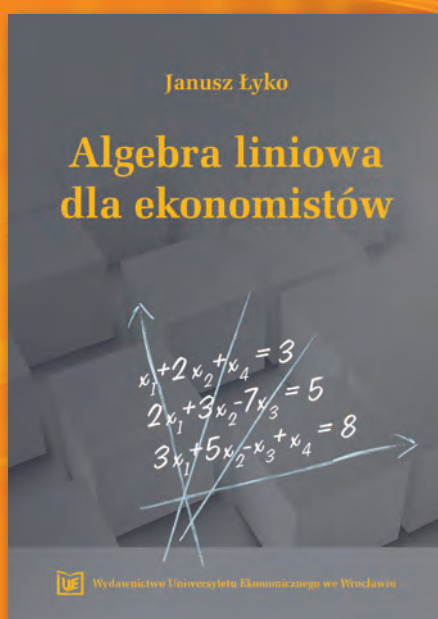
*Hej kołęda,
kołęda...*

**Wydawnictwo
Uniwersytetu
Ekonomicznego
we Wrocławiu**

NOWOŚCI w y d a w n i c z e

www.wydawnictwo.ue.wroc.pl